

Heidi Nygård Lande

Samtidens 1814 belyst gjennom dagens aviser

En analyse av fremstillingen av 1814-historien i utvalgte aviser i anledning 200-årsjubileet i 2014

Masteroppgave i historie – femårig lektorutdanning

Trondheim, våren 2015

Heidi Nygård Lande

Samtidens 1814 belyst gjennom dagens aviser

En analyse av fremstillingen av 1814-historien i utvalgte aviser i anledning 200-årsjubileet i
2014

Masteroppgave i historie-femårig lektorutdanning

Institutt for historiske studier

NTNU

Trondheim våren 2015

Forsidebilde av Hildegunn Nielsen Tjøsvoll, Helgeland Arbeiderblad

Forord

Fem år med lektorutdanning i historie er nå ved veis ende. Prosessen som startet høsten 2010 har gått fort og vært veldig innholdsrik. Utdanningen avsluttes med denne masteroppgaven som både har vært interessant og lærerik å jobbe med.

Det er mange som fortjener en takk når utdanningen og denne masteroppgaven nå er ferdig. Først å fremst en stor takk til min veileder Ola Svein Stugu som har gitt gode faglige råd, vist entusiasme for oppgaven og vært tålmodig med meg. En takk må også rettes til tilretteleggingstjenesten ved NTNU som gjennom disse fem årene har gitt meg fast lesesalplass og gode lesekamerater. Institutt for historiske studier og program for lærerutdanningen vil jeg også takke for et innholdsrik utdanningsløp. Mine medstudenter, som også er mine gode venner, fortjener også en stor takk. Å studere sammen med dere har vært en berikelse på alle måter. Min familie hjemme på Helgeland som har støttet meg gjennom utdanningen vil jeg også takke. Spesielt min søster Elaine, som har hjulpet meg med korrekturlesing. Min samboer Jørgen fortjener også en stor takk. Han har hjulpet meg med tekniske elementer i oppgaven og oppmuntrende ord. Sist men ikke minst vil jeg gjerne takke min kjæreste skatt som har vært sammen med meg gjennom hele masterprosessen. Gleder meg til å se deg for første gang.

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	1
1.1 Tema	1
1.1.2 <i>Problemstilling og avgrensing</i>	2
1.1.3 <i>Oppgavens relevans</i>	3
1.1.4 <i>Gangen i oppgaven</i>	4
2. Teori og metode	5
2.1 Historiebruk, historiekultur og historiebevissthet	5
2.2 Minne og identitet	7
2.3 Aviser som kilde til historiebruk	9
2.4 Oppgavens avisgrunnlag	10
2.5 Utgangspunktet for oppgavens analyseverktøy	12
2.6 Oppgavens analyseverktøy	13
2.7 Metodiske bemerkninger med analyseverktøyet	18
3. Historisk forskning om 1814	21
4. Analyse av avisinnhold	25
4.1 Brønnøysunds avis	25
4.2 Eidsvoll Ullensaker Blad	30
4.3 Adresseavisen	36
4.4 Verdens Gang	41
4.5 Aftenposten	48
4.6 Klassekampen.....	55
5. Systematisk sammenligning	63
5.1 Drøfting av problemstillingen	63
5.1.1 <i>Har avisene forskjellig bruk av 1814-historien? Har noen en mangfoldig mens andre en mer ensidig historiebruk?</i>	63
5.1.2 <i>Presenterer avisene historien gjennom lokale, regionale eller nasjonale øyne? Er det noen spesielle tema som blir fremhevet av samtlige aviser?</i>	65
5.1.3 <i>Hvilke begreper bruker avisene i omtalen av 200-årsjubileet.</i>	66
5.1.4 <i>Tar avisene opp dagsaktuelle politiske spørsmål og drøfter det i lys av 1814-historien?</i>	67
5.1.5 <i>Er historikerdebatten om årsakene til 1814 viet plass til i avisene?</i>	67
5.2 Oppsummering	68
5.2.1 <i>200-årsjubileet og nasjonaldagen som et minnefelleskap og avisens rollen</i>	68
5.2.2 <i>Hva ble husket fra året 1814, og hva ble glemt?</i>	69
6. Kilder og litteratur	73
6.1 Kilder	73
6.2 Litteratur	75
6.3 Nettsider	77
6.4.1 <i>Avisenes artikler i analyseverktøyet</i>	78

1. Innledning

1.1 Tema

I 2014 feiret Norge 200-årsjubileum for den norske selvstendigheten og utarbeidelsen av grunnloven.¹ ”*Jubileumsfeiringer flest forteller mer om dem som feirer, enn om det eller dem som er gjenstand for feiringen*” hevdet Inge Lønning.² Dette var riktignok i forbindelse med et annet jubileum, men er også fruktbart å bruke i anledning 200-årsjubileet. Lønning forklarer at jubileumsfeiring kan være en farlig beskjeftigelse. Den gir samtiden en uimotståelig trang til å tegne fortiden, ikke slik den var, men slik vi ønsker den kunne ha vært for å feire den i sømmelige former.³ Hvordan vår samtid markerte 200-årsjubileet for 1814 kan sees på som en iscenesetting av forestillinger vi har om fortiden, samtiden og fremtiden.⁴ En slik iscenesetting medfører en rekke valg. Hva var det egentlig som skjedde i 1814? Hvilke hendelser, steder og aktører var de mest sentrale og hvilken betydning har året for oss i dag? Hva skal vi huske, og like viktig, hva skal bli glemt? Stiller en slike spørsmål er man i kjerneområdet til fagfeltet historiebruk. Når en skal analysere historiebruk i anledning 200-årsjubileet er det hensiktsmessig å bruke et medium som tar samtidens puls. Aviser er derfor valgt, fordi de kan sees på som et speilbilde av hva som blir ansett som relevant og viktig i samfunnet og tiden man lever i.⁵ Hver dag kommer store mengder aviser ut. Statistikk fra Medienorge viser at over halvparten av den norske befolkning leser papirutgaver hver dag.⁶ Tema for denne oppgaven er dermed norske avisers dekning av 200-årsjubileet i 2014. Jeg har valgt å benytte meg av seks aviser. To lokale, en regional og tre riksdekkende, da jeg mener disse kan utgjøre et representativ utvalg.

En må poengtere at ved å avgrense til aviser får en ikke frem samtidens helhetlige forståelse av 1814-historien. Skulle en ha fått frem dette, måtte en ha tatt i bruk flere elementer som lærebokfremstillinger, ulike historieverk, offisielle nettsider, intervjuer og skjønnlitterære bøker.

¹ Dyrvik Ståle, *Året 1814*, Det Norske Samlaget, Oslo 2005: 7-8. Seip Jens Arup, *Utsikt over Norges historie*, Gyldendal Norsk Forlag 2003: 17.

² Hansen Ingar Jan, Berva Knut, *Fra Hammer til kors, 1000-år med kristendom, Brytningstid i Viken*, Lønning Inge, *Mot tusenårsskiftet igjen-må vi kristne Viken på nytt?* Schibsted Forlag A/S, Oslo 1994: 11.

³ Ibid: 11.

⁴ Aagendal Olaf, *Kunsten å jubilere*, Dyrekjøpte erfaringer fra unionsjubileet, *Nytt Norsk Tidsskrift*, 2006: 118.

⁵ Wasberg Gunnar Christie, *Pressen som historisk kilde*, avisene og deres bakgrunn, *Norsk slektshistorisk tidsskrift*, Nanset trykk, Larvik, Oslo 1981-1982: 129.

⁶ Medienorge, ”*Lesing av papiraviser en gjennomsnittsdag*” Sist oppdatert: 2013, Sett: 17.10.14 <http://medienorge.uib.no/statestikk/medium/avis185>

1.1.2 Problemstilling og avgrensing

Hovedproblemstillingen i denne masteroppgaven er hvordan 1814-historien ble fremstilt i seks utvalgte aviser i anledning 200-årsjubileet i 2014? Det er avisenes helhetlige fremstillinger som analyseres. Siktemålet er ikke å vurdere om avisene skriver ”god” historie, men å analysere deres ulike fremstillinger. Det handler dermed ikke om fortiden i seg selv, men hvordan fortiden blir brukt. Analysen er en produktanalyse der avisene som et kulturprodukt tolkes.⁷ Jeg går dermed ikke inn på produsentens formål og motiver, da dette hadde krevd et mer omfattende arbeid. Oppgaven avgrenses til å analysere hva de seks avisene skriver om 200-årsjubileet i tidsrommet 10. til 20. mai 2014. Den praktiske begrunnelsen for dette er at jeg forventet at avisene ville publisere mye stoff når jubileet nådde sitt høydepunkt. Den teoretiske begrunnelsen er at jeg ønsket å analysere hvilke minnefunksjoner nasjonaldagsfeiringen har. 200-årsjubileet og nasjonaldagen som et minne og avisenes rolle i dannelse av minnefelleskapet drøftes i det avsluttende kapittelet. På grunn av oppgavens omfang vil jeg ikke uttale meg om hva avisene har skrevet i forkant og etterkant av min periodeavgrensing. Ved å analysere fremstillingene i avisene fra disse mai-dagene får man innsyn i avisens historiebruk. Min antagelse er at oppgavens analyseverktøy kan bidra til å forstå hvordan 1814-historie ble brukt på ulike måter i anledning 200-årsjubileet.

Underproblemstillinger

Det er fire underproblemstillinger i denne oppgaven som skal bidra til å svare på hovedproblemstillingen. For det første er det forskjell mellom avisenes bruk av 1814-historien, og hva kjennetegner den enkelte avis historiebruksprofil? Har noen av avisene en mangfoldig historiebruk, mens andre har valgt en mer ensidig bruk av 1814-historien? For det andre hvordan fremstiller avisene historien, blir 1814-historien belyst gjennom lokale, regionale eller nasjonale øyne? I forlengelse av dette spørsmålet blir det analysert om det er noen temaer som systematisk går igjen i avisenes fremstilling. For det tredje hvilke begreper bruker avisene for å karakterisere hva 200-årsjubileet handler om? Er det slik at avisene bruker samme begrep, eller varierer dette? Jeg er her på utkikk etter om avisene bruker det konstitusjonelle, eller selvstendigheten i overskriftene. Dette spørsmålet stilles fordi det i forbindelse med jubileet kom opp en diskusjon om det var gjenoppretting av den norske stat eller utarbeidelse av en konstitusjon som var det sentrale i 1814. Dette spørsmål vil ikke bli belyst realhistorisk. Til slutt stilles det spørsmål om avisene tar opp dagsaktuelle politiske

⁷ Stugu Ola, *Historie i bruk*, Det Norske samlaget, Oslo 2010: 15.

spørsmål som drøftes i lys av 1814-historien. Jeg vil i kapittel 5 analysere om avisene har drøftet årsakene til 1814, som i lengre tid har skapt diskusjoner i historikermiljøet.

1.1.3 Oppgavens relevans

Det er i dag mange institusjoner som formidler historie, noen mer seriøse enn andre.⁸ Elevenes historieforståelse formes dermed både av undervisningen på skolen, men også av andre aktører som produserer kulturprodukter med historisk innhold. Å benytte seg av fortiden kan både være et bevisst, men også ubevisst virkemiddel. Aktører som bruker historie kan være politikere som viser til fortidens suksess for å rettferdiggjøre egen politikk. Eller ulike museum og statuer som direkte springer ut fra fortiden. Statistikk fra Mediehuset viser at 52 % av elevene på videregående skole leser aviser hver dag.⁹ Aviser på sin side har egne interesser når det gjelder å bruke historien. Å analysere avisers fremstilling av året 1814 bidrar til å belyse hvilken historieforståelse som blir formidlet til elever og samfunnet i dag.

Formålet med denne oppgaven er å analysere hvordan avisene har brukt 1814-historien. Dette anser jeg som viktig for min yrkeskarriere i skolevesenet. Læreplanen understreker at formålet med historiefaget er *”Å fremme elevenes evne til å bearbeide og vurdere historisk materiale og annen informasjon”*.¹⁰ Hovedformålet er altså å danne kritisk reflekterende mennesker som kan finne frem gjennom dagens informasjonssamfunn.¹¹ Elevene som har fullført Vg2 skal kunne *”Drøfte hvordan historie er blitt brukt, og brukes i politiske sammenhenger”*.¹² Historielæreren må dermed diskutere ulike måter å bruke historie med sine elever. Dette vil igjen føre til kritisk refleksjon, og en større forståelse rundt ulike historiebruk. Med bakgrunn i dette er oppgavens problemstilling meget relevant for meg, både som yrkesaktiv i skolevesenet, men også som kritisk individ selv.

Videre er dette tema aktuelt siden jubileet ble feiret nå nylig samtidig som denne masteroppgaven tok form. Det vil si at tema ikke er blitt undersøkt tidligere. Denne oppgaven vil da være et bidrag til å kunne forstå de ulike avisenes historiebruk om 1814, og dermed fylle et tomrom i forskingen. Oppgaven bidrar også med å gi et bilde av hvilken historieforståelse offentligheten formidlet til samfunnet under jubileumsfeiringen.

⁸ Stugu, 2010: 124.

⁹ *”Lesing av papiraviser en gjennomsnittsdag”* Sett 13.10.2014, <http://medienorge.uib.no/statistikk/aspekt/tilgang-og-bruk/185>

¹⁰ *”Læreplan i historie-fellesfag i studieforberedende utdanningsprogram”* Sett 13.10.2014 <http://www.udir.no/kl06/HIS1-01/Hele/Formaal/>

¹¹ Kvanne Lise, Naastad Nils, *Hva skal vi med historie*, Universitetsforlaget 2013: 72.

¹² *”Læreplan i historie-fellesfag i studieforberedende utdanningsprogram- kompetansemål”* Sett 13.10.2014 <http://www.udir.no/kl06/HIS1-02/Kompetansemaal/?arst=1858830315&kmsn=-161584499>

1.1.4 Gangen i oppgaven

Denne oppgaven startet med å stille spørsmål rundt historiebruken til seks aviser i en avgrenset periode rundt 200-årsjubileet. I kapittel 2 blir det redegjort for sentrale begreper som historiebruk, historiekultur og historiebevissthet, samt minne og identitet. Begrunnelse for aviser som kildegrunnlag og de seks utvalgte avisene blir så forklart. Videre beskrives og begrunnes oppgavens analyseverktøy og kjennetegnene til historiebrukskategoriene. Deretter drøftes mulighetene og begrensningene ved å benytte seg av analyseverktøyet. I kapittel 3 blir den histografiske debatten som lenge har pågått om 1814 redegjort for. Oppgaven går så over i kapittel 4 til å analyserer avisenes fremstillinger ved hjelp analyseverktøyet, teori og underproblemstillingene. Kapittel 5 foretar en systematisk sammenligning av avisene. Kapittelet avsluttes med en oppsummeringen der minnefunksjonene til nasjonaldagsfeiringen analyseres, samt hvilken rolle avisens har hatt i bekreftelse av minnefelleskapet. Det drøftes videre hva som ble husket fra året 1814 og hva som ble glemt. Lønnings påstand blir også trukket frem, å drøftet i lys av 200-årsjubileet. Under vedlegg ligger liste over avisenes artikler og deres plassering i analyseverktøyet.

2. Teori og metode

I dette kapittelet vil jeg først redegjøre for relevant teori for oppgavens analyseverktøy. De tre grunnbegrepene historiebruk, historiekultur og historiebevissthet blir først forklart. Deretter fokuseres det på minneteori og de identitetsdannede funksjonene til historie. For det andre vil kapittelet argumentere for hvorfor aviser er valgt som kildegrunnlag for å forske på historiebruken rundt 200-årsjubileet. For det tredje begrunnes avisutvalget. For det fjerde blir fremgangsmåten for dannelsen av analyseverktøy redegjort for, å historiebrukskategoriene forklares og begrunnes. Til slutt avsluttes kapittelet med å diskuteres muligheter og begrensinger med oppgavens metodetilnærming.

Det er analyseverktøyet som har avgjort teoriavgrensingen. Den første kategorien *tilhørighetskapende*, handler om mennesker som orienterer seg frem i det historiske landskapet for å knytte seg til 1814-historien. Det er da de emosjonelle og eksistensielle funksjonen som er sentral.¹³ For å forstå disse prosessene må en reflektere rundt minne, identitet og historiebevissthet. Historiebruk og historiekultur blir redegjort for å danne et teoretisk rammeverk.

2.1 Historiebruk, historiekultur og historiebevissthet

Vitenskapsfaget historie hadde lenge et mål om å rekonstruerer hvordan det virkelig var, *”Wie es eigentlich gewesen”*.¹⁴ På 1980-tallet utvidet dette seg, og man begynte å interessere seg for hvordan fortiden har betydning for samtiden. Historiedidaktikk ble dermed introdusert og handler om ulike måter samfunnet som helhet formidler historie. Kjernespørsmålene i historiedidaktikk er i følge Klas-Göran Karlsson, hvordan mennesker møter historien i samfunnet, både som individ og felleskap. Videre den historiske dimensjonens plass i kulturen, felleskapet og skolen.¹⁵ Tre begreper er blitt viet stor plass i historiedidaktikken. Dette er historiebruk, historiekultur og historiebevissthet.

For å forstå hva historiebruk er kan en stille spørsmålene, hvem bruker historien, til hvilket formål og med hvilke virkemidler? En danner dermed en forståelse rundt hvordan fortiden brukes av ulike aktører i samtiden.¹⁶ Ola Svein Stugu forklarer at når en studerer historiebruk er det ikke fortiden i seg selv som er interessant, men de ulike tolkningene som blir gjort av fortiden, og funksjonene denne bruken kan ha i samtiden. Bruken kan gjenspeiles

¹³ Stugu, 2010: 13.

¹⁴ Melve Leidulf, *Historieskriving frå antikken til i dag*, Dreyers forlag Oslo, 2010: 113.

¹⁵ Karlsson Klas Göran, Zander Ulf, *Historien ar närvarande*, Historiedidaktikk som teori och tillämpning, Studentlitteratur A.B, Lund 2014: 31.

¹⁶ Bøe Jan, Bjarne Knutsen Ketil, *Innføring i historiebruk*, Cappelen Damm Høyskoleforlaget, 2012: 13.

som et steinbrudd der hver enkelt plukker ut de historiske delene som passer sine formål. Det avgjørende for historiebruk er derfor ikke om historien har rot i en faktisk fortid, eller er kvalitetssikret etter metodene i den historiefaglige disiplinen. Det som er sentralt er de forestillinger og fortellinger som gir seg ut for å forklare noe om fortiden.¹⁷

Jens Bjarne Bøe forklarer at historiebruk er samtidens bruk av fortiden. Når en forsker på historiebruk får man dermed innsikt i hvordan fortiden aktivt brukes i nåtiden. Han poengterer at alle mennesker bruker fortiden for å forstå hvem man er, og hva som er viktig og verdifullt, men også hva man skal unngå å gjøre på nytt. Mennesker bruker videre fortiden for å orienterer seg frem for å skape et system i tilværelsen. Noe blir dermed husket mens andre ting blir glemt.¹⁸ Karlsson forklarer likeledes at historiebruk handler om menneskers søking etter mening og sammenheng i hverdagen.¹⁹ Bernard Erik Jensen poengterer at i flere årtusen har alle sosialt fungerende mennesker vært aktive historiebrukere. Alle mennesker vil selv kunne danne seg selvstendige tolkninger om det som har vært, men også påvirkes av andres bruk og tolkninger. Historiebruken kan dermed være kreativ og aktiv, men også tradisjonstro og reproduserende. Vi mennesker benytter oss ofte av fortiden. Det er brukerens betingelser som ligger til grunn for historiebruken, fortiden kan dermed brukes på andre måter enn produsenten hadde tenkt poengterer Jensen.²⁰

Historie formidles gjennom ulike kommunikasjonskanaler alt fra utdanningssystem, massemedier, film til dataspill. En slik kommunikasjonskjede som er bygd omkring historie kalles historiekultur i følge Karlsson. Historiekultur refererer altså til kilder, artefakter, ritualer og historiske fremstillinger som har referanser til fortiden, og som tilbyr muligheten til å binde sammen relasjonen mellom fortid, nåtid og fremtid.²¹

I teorien om historiebevissthet er det en sentral tese at historie er et grunnelement i selvforståelsen til alle mennesker. Alle individ er både historieskapt og historieskapende, i den betydning at vi blir påvirket av fortiden og påvirker selv den historiske utviklingen. En historiebevissthet innebærer dermed en forestilling om hvordan man selv, og kulturen man er del av, inngår i historiske hendelser som enda ikke er avsluttet. Det skapes da et samspill mellom nåtidsforståelse, fortidstolkning og framtid forventninger. Historiebevissthet er dermed den mentale prosessen der mennesker orienterer seg i tid ved hjelp av historiske erfaringer, kunnskap og forventninger om en spesifikk fremtidig utvikling.²² Jensen

¹⁷ Stugu, 2010: 11.

¹⁸ Bøe, Knutsen, 2012: 13.

¹⁹ Karlsson Klas Gøran, Zander Ulf, *Historien er nu*, Studentlitteratur, 2009: 59.

²⁰ Jensen Bernard Eric, *Fortidsbrug og erindringsspor*, Aarhus Universitetsforlag, 2014: 13-19.

²¹ Karlsson, Zander 2009: 38.

²² Stugu, 2008: 18.

sammenligner historiebevissthet med språket, fordi en ikke kan avstå det uten at det får alvorlige konsekvenser for vår sosiale og kulturelle orientering.²³

2.2 Minne og identitet

Om en skal forstå hvilken mening historien har for mennesker må en legge vekt på de emosjonelle og eksistensielle funksjonene. To spørsmål blir da sentrale. For det første hvordan forestillinger om fortiden går inn i mentale og kulturelle prosesser i ulike grupper og felleskap? For det andre hvordan historien brukes som et hjelpemiddel for individer og grupper til å skape mening i tilværelsen?²⁴ Viktige begrep for å forstå disse prosessene er historiebevissthet som ble redegjort for ovenfor, likeledes minne og identitet som oppgaven nå skal gå inn på.

Når det gjelder skille mellom historie og minne forklarer David Lowenthal at historie er underlagt historievitenskapens krav til etterprøvbarehet og åpenhet. Minne på den andre siden er personlig og kan ikke etterprøves. Formålet til minne er ikke å ta vare på det som har vært, men å tilpasse fortiden slik at den gjør samtiden rikere. Likevel deler historie og minne et gjensidig avhengighetsforhold.²⁵

Det å minnes er først og fremst en individuell prosess, men når flere mennesker har samme erindring om fortiden får minnet en kollektiv størrelse. Når en forsker på historiebruk blir det kollektive minnet interessant. Hvordan minnet blir kulturelt konstruert avhenger av folks livsverden, samt valget om hva som skal huskes, og glemmes.²⁶ Hva som huskes, har sammenheng med hvilke aktører som har mulighet til å påvirke forestillinger og fortellinger i det offentlige rom. Graham Fairclough argumenterer at kulturarv gjenspeiler de aktører som gjennom tiden har hatt makt til å danne nåtiden og derav også fremtiden.²⁷ Aleida Assmann som er en av de fremste forskere på minneteori forklarer hvordan det å huske og glemme har både en aktiv og passiv side. Assmann forklarer at minnet er høyst selektivt og den kontinuerlige prosessen av å glemme er en sosial normalitet. Både hos individer og kollektive felleskap er det mye som blir glemt, slik at plass skapes til ny informasjon for å møte fortiden og fremtiden. Hun påpeker at det som aktivt huskes og fremstilles som et kulturminne i et kollektiv, har gått gjennom en streng prosess av utvelgelse. Kulturminnet blir da fremhevet og

²³ Karlsson, 2009: 47-50.

²⁴ Stugu, 2008: 13.

²⁵ Lowenthal David, *The past is a foreign country*, Cambridge university press 1999: 210.

²⁶ Stugu, 2008: 24-25.

²⁷ Fairclough Graham, *The heritage reader*, Routledge London and New York 2008: 7.

synliggjort, og dermed meget vanskelig å revidere i ettertid. Denne prosessen kalles kanonisering.²⁸

Sosiologen Paul Connerton argumenterte på 1980-tallet at om en skulle forstå hvordan et sosialt felleskap holdt sammen, måtte en studere det kollektive minnet. Connerton mente at menneskers felles erfaringer var nødvendig for at mennesker i samfunnet kunne kommunisere og samhandle. Man trengte minner om det som har vært. Om et samfunn spriker for mye i sine oppfatninger og forståelser om fortiden, vil det være problematisk å legge til rette for kollektiv erindring. Siden ulike generasjoner kan ha forskjellig syn på fortiden vil bruken av symboler og ritualer være viktige elementer for å skape og bekrefte fellese minner.²⁹ Connerton hevder at nasjonaldager er spesielt viktig, fordi de kroppslige erfaringene medlemmene får av å delta, vekker de fellese minnene til live. Nasjonaldager er på den måten med å vedlikeholder og forsterker det kollektive minnet til deltagerne.³⁰ Ut fra Connerton teori vil den fellese erfaringen av å delta i 17-maitog åpne for forståelse av hva som er viktig med 17-mai.

Identitet handler om selvforståelse og selvtolkning. At historiefaget har identitetsdannede funksjoner er en grunnsetning som er akseptert. Ulike felleskap, uavhengig av størrelse, søker legitimitet og stolthet i forestillinger om sitt eget opphav og fortid. Disse felleskapene kan være alt fra små bygder, regioner, nasjoner til overnasjonale felleskap. Historie får dermed en viktig funksjon for styresmakter som driver bevisst identitesbyggende tiltak. Ved identitetsdanning er det nødvendig at det finnes et individ, som er unikt i forhold til de andre. Et sentralt element er at verden rundt tilskriver individet bestemte egenskaper, som igjen internaliseres. Identitetsdanningen er en sosial prosess som krever et sosialt felleskap. Det handler dermed om hvordan individet finner sin plass i felleskapet. Sosialisering vil si at individet inngår i et felleskap sammen med andre som har kjennetegn og egenskaper som tilsvarer individets. Kollektiv identifikasjon har på lik linje med individuell identifikasjon en utskillingskarakter. Forutsetningen for et felleskap, er at det finnes andre som ikke passer inn i felleskapet og ikke har de samme kjennetegn. Kjennetegnene til felleskapet gir en forståelse av hvem de er. Dette er viktig for at kollektivet skal danne en identitet, samt forstå hvor man hører hjemme i historiske hendelser.³¹

I dannelsen av kollektiv identitet har minnet en avgjørende rolle, og er grunnleggende for de sentrale forestillingene om hva som skiller gruppen fra andre. Kollektiv som har felles

²⁸ Erll Astrid, Ansgar Nunning, *A Companion to Cultural memory studies*, Assmann Aleida, Canon and Archive, De Gruyter, 2008: 98-99.

²⁹ Connerton Paul, *How societies remember*, Cambridge University press, 2003: 1-5.

³⁰ Ibid: 72-75.

³¹ Stugu, 2008: 34-37.

minner blir kalt et *minnesfelleskap*. Forståelsen av de fellesskapskonstituerende egenskapene til minnet, har fått flere stater til å føre en bestemt minnepolitikk. Å danne symboler for fellesskapet har her vært et viktig virkemiddel.³² Benedict Anderson forklarer at i større fellesskap der medlemmene ikke kjenner hverandre, må medlemmene bli forklart og overbevisst om hva som er deres kjennetegn og særtrekk, i forhold til andre fellesskap. Har kollektivet en forestilling om at man kommer fra samme opphav, og har vært igjennom en lik historisk utvikling, har det vist seg å ha et sterkt identitetsdannende potensial. Man skaper da en forestilling om et fellesskap fordi om man ikke kjenner hverandre gjennom personlig bånd. Det forestilte fellesskapet er avhengig av den kulturelle betydningen som binder medlemmene sammen i nasjonalstaten poengterer Anderson.³³

2.3 Aviser som kilde til historiebruk

Som nevnt tidligere er det flere kilder en kunne ha benyttet seg av når en skal analysere samtidens bruk av 1814-historien. Denne forskningsoppgaven har imidlertid valgt aviser, det er flere årsaker til dette. Men først, en viktig forskjell på kildebruk i realhistorie og historiebruk. I en oppgave om historiebruk er det ikke historiens innhold som står i fokus, men bruken av dette innholdet. Nåtiden er altså grunnlaget mere enn fortiden. Utgangspunktet for historiebruk er ikke den ”*nakne*” kilden i seg selv, eller ønske om å finne historisk sannhet, men hvordan den sosiale bruken av historien er.³⁴

Aviser er valgt som kildegrunnlag fordi de tar samtidens puls. Det vil si at innholdet i avisene viser hva som anses som relevant, og hva som vekker interesse hos mennesker. Dagens aviser representerer dermed et speilbilde av vårt samfunnet, og tiden vi lever i.³⁵ Hver dag leser ca. halvparten av Norges befolkning papirutgaver av aviser.³⁶ Alle aviser bruker fortiden aktivt ut fra egne interesser. Noen deler benyttes og andre elementer isoleres, akkurat slik som andre som produserer kulturprodukt med historisk innhold. Lesere får da formidlet stoff som har innvirkninger på hvordan de skal forstå og tolke historiske hendelser. En må likevel, som nevnt tidligere, skille mellom avisenes bevisste eller ubevisst bruk av historisk innhold. Avisenes artikler legger likevel føringer på sin lesergruppe og samfunnets historiebevissthet.³⁷

³² Stugu, 2008: 38-39.

³³ Anderson Benedict, *Imagined communities*, Reflection on the origin and spread of nationalism, Verso, London, New York, 1999: 5-7.

³⁴ Bøe, Knutsen, 2012: 172.

³⁵ Wasberg, Oslo 1981-1982: 129.

³⁶ ”*Lesing av papiraviser en gjennomsnittsdag*” Sist oppdatert: 2013, Sett: 17.10.14 <http://medienorge.uib.no/statistikk/medium/avis/185>

³⁷ Jensen, 2014: 13-19.

Benedict Anderson fremhever også avisens rolle i å skape forestilte felleskap der identitet og fellesskapsfølelse dannes og formidles.³⁸ Dette sier noe om påvirkningskraften ulike aviser kan ha. Både når det gjelder å skape et felleskap, men også å skape resonans hos folket. Aviser som resonanskapere prioriterer gjerne stoff som de vet skaper gjenklang hos sin lesergruppe. Dette påvirker igjen historiefremstillingene til ulike aviser og historieforståelsen til lesergruppen.³⁹ Aviser inneholder et mangfoldig aspekt av ulike sjangere. Alt fra nyhetsartikler, ulike reportasjer, politiske debatter, essay og kronikker, samt intervjuer og kommentarfelt.⁴⁰ En kan dermed se avisens historiebruk fra flere vinkler enn hva en har mulighet til i en lærebok i historie eller ulike fagbøker som inneholder en bestemt sjanger. Avisene gir også hele samfunnet en stemme ved at alle har en mulighet til å ytre sine meninger i noen bestemte sjangere.

Kort oppsummert gir oppgavens aviser et godt bilde på hvilke historiske deler fra året 1814 som anses som viktig for vår samtid. Avisene viser også hvilken historieforståelse og historiebevissthet ulike lesergrupper får tildelt. Til slutt muliggjør avissjangerne å se historiebruk fra flere vinkler.

2.4 Oppgavens avisgrunnlag

I avisutvalget er lokalavisene Brønnøysunds avis og Eidsvoll Ullensaker blad valgt ut. Videre er regionavisen Adresseavisen studert, samt tre riksdekkende aviser, Verdens gang, Aftenposten og Klassekampen. Begrunnelsen for avisutvalget henger sammen med oppgavens tema og problemstilling. Oppgavens aviser har ulik karakter. De tre riksdekkende avisene og regionavisen er nr.1 aviser for leserne. Det vil si at de er lesernes hovedavis og har en bred dekning av stoff. Lokalavisene på den andre siden er nr.2 aviser, og belyser primært lokalsamfunnet. Leserne må da supplere med nr.1 aviser for å få innsyn i blant annet innenriks og utenriksnyheter. De tre riksavisene har videre en egenart som er særegen for dere avis. Ut fra dette er det nærliggende å anta at avisene har valgt ulike tilnæringsmåter når det gjelder deres fremstilling av 1814-historien.

Når det gjelder lokalavisene er Brønnøysunds avis valgt ut fordi jeg på forhånd visste at de hadde planlagt å publisere stoff om jubileet, da spesielt om eidsvollsmannen Georg Sverdrup. Det er dermed interessant å analysere hvorfor og hvordan de omtaler Sverdrup, og hvilken lokal tilknytning de gir han. Brønnøysunds avis er videre en liten lokalavis med

³⁸ Tjelmeland Hallvard, *Aviser som historisk kilde*, Pressehistorisk skrifter nr.3, 2004: 124.

³⁹ Bøe, Knutsen, 2012: 171.

⁴⁰ Roksvold Thore, *Avisjangerer over tid, studie i språk og sjangere*, Instituttet for journalistikk, Fredrikstad 1997: 10-11.

omtrent 13.000 lesere og ligger geografisk langt fra Eidsvoll hvor begivenhetene fant sted.⁴¹ Det er dermed interessant å se hvilken vinkling lokalavisen har for å knytte seg til de historiske hendelsene.

Eidsvoll Ullensakers blad har 25.000 lesere og er valgt på grunn av sin lokale tilhørighet i sentrum av de historiske begivenhetene.⁴² En kan dermed anta at de vil ha en bred dekning rundt jubileumsdagene. Det blir da viktig å se om de unnlater å skrive om deler av 1814-historien fordi det blir for innlysende for lokalbefolkningen. En kan videre anta at jubileet spiller en viktig rolle for det lokale felleskapet. Hvordan dette fremstilles i ulike former analyseres i kapittel fire. Det er også interessant å sammenligne de to lokalavisenes fremstilling. Kan det tenke seg at Brønnøysunds avis har et større ønske om å formidle kunnskap hva som skjedde på Eidsvoll, enn Eidsvoll Ullensaker blad? Videre hvor stor forskjell er det på de to lokalavisene når det gjelder plass viet til jubileet?

Adresseavisen er valgt ut fordi den er velegnet for å studere en regional tilnærming til 200-årsjubileet. Avisens dekningsområde er Trondheim og Trøndelag, og leses av 189.000 personer.⁴³ Gjennom 2014 har regionavisen hatt en kronikkserie om 1814 og publisert interessant stoff om 200-årsjubileet. Siden avisen er en regionavis, kan en på forhånd tro at vinklingen av stoffet vil bære preg av det. Det blir da sentralt å studere hvor stor regional tilnærming Adresseavisen har til jubileet, samt hvilke hendelser og aktører som blir satt i sentrum. Avisen er også valgt på grunn av sin geografiske beliggenhet i forhold til de tre riksdekkende avisene som har sine redaksjoner i Oslo-området.

De tre utvalgte riksavisene har alle ulik egenart. VG på sin side er en tabloidavis som er politisk uavhengig og satser sterkt på underholdningspregede nyheter.⁴⁴ Avisen er tilgjengelig for løssalg der butikker finnes, og kommer ut syv dager i uken. Hvordan VG vinkler 1814-historien for å skape interesse hos sine lesere og hvor stort fokus historien får, er interessant å analysere. En interessant innfallsvinkel er også å undersøke om Aftenposten som er en abonnementsavis har en annen tilnærming enn løssalgsavisen VG. Både Aftenposten og VG er imidlertid Schibstedaviser og ligger innenfor den politiske borgerlige hovedstrømmen, samt at begge har i tillegg utgiversted i Oslo. En må da analysere om de har satset på en lik tilnærming.

Aftenposten på sin side er som nevnt, en abonnementsavis som også kommer ut syv dager i uken. Avisen har en fortid som høyreorgan, men er i dag en dominerende nyhetsavis.

⁴¹ "Aldri har flere lest Brønnøysunds avis" Sist oppdatert 30.08.2012, Sett 15.10.14, <http://www.banett.no/nyheter/article431531.ece>

⁴² "Stadig flere leser EUB" Sist oppdatert 24.09.13, Sett 15.10.14, <http://www.eub.no/article/20130924/ARTICLE/130929963>

⁴³ "Lesertall for norske papiraviser" Sett: 13.10.14, <http://www.medi norge.uib.no/statistikk/medium/avis/273>

⁴⁴ Dahl Fredrik Hans, *Norsk presses historie* 1-4 (1660-210), Bind 4 Norske aviser fra A til Å, Universitetsforlaget, Oslo 2010: 367-368.

Aftenposten har en fyldig journalistikk med mange politiske kronikker og debatter uavhengig av partitilhørighet, og er i den sammenheng interessant å studere.⁴⁵ Siden avisen er en dagsavis er det interessant å analysere hvor mye plass de tildeler 200-årsjubileet? Videre hva de vektlegger å skrive om, likeledes om de satser systematisk på et gjennomgående tema, eller om fremstillingen preges av et mer mangfoldig bilde? Hvordan redaksjonen balanserer mellom å formidle kunnskap, samt debatterer omkring dagsaktuelle politiske temaer og underholdningspregende nyheter, blir tatt opp og analysert i kapitel fire.

Til slutt er det Klassekampen som er en nisjeavis. Det vil si at den har en bevisst og begrenset vinkling som appellerer til politisk og faglige interesserte seks dager i uken. Avisen er også en meningsavis med et stort debattforum. Klassekampen defineres i dag som venstresidens dagsavis og har en politisk bredde til tross for sin fortid som partiavisen til Arbeidernes kommunistparti.⁴⁶ Avisen satser sterkt på kulturstoff og har tidligere i år skrevet mye interessant om jubileumsåret. Et sentralt spørsmål blir hvordan fremstillingen til Klassekampen er, i forhold til de andre to riksdekkende, som har bredere publikum? Et annet spørsmål er hvilke tema og dagsaktuelle spørsmål som tas opp og drøftes i lys av jubileet, da en kan anta at det er debatter og kronikker som kommer til å være i hovedfokus. Til slutt blir det interessant å se om stoffet og debattene preges av et gjennomgående tema eller om de har en bred tilnærming.

2.5 Utgangspunktet for oppgavens analyseverktøy

Det er forsøkt å systematisere historiebruk flere ganger, og på ulike måter. Noen av de nyeste forsøkene er gjort av Klas-Göran Karlsson og Ulf Zanders typologi over historiebruk.⁴⁷ Samt Ola Svein Stugus modell over ulike historiebrukskategorier.⁴⁸ Denne oppgaven trengte et analyseverktøy som passet oppgavens kildegrunnlag og formål. Som utgangspunkt har jeg valgt å støtte meg på Karlsson og Stugus måter å systematisere historiebruk. Begrunnelsen for dette valget er at deres systematisering virket fruktbar for oppgavens kildemateriale.

Karlssons og Zanders typologi består av seks ulike kategorier. Den vitenskapelige historiebruken er den som utføres av profesjonelle yrkesutøvere som overrekker oss historiske ”fakta”. Den eksistensielle kategorien forklarer at individer og kollektive grupper har behov for å minne og glemme ulike deler av fortiden. Dette for å orientere seg frem i en kaotisk verden. De fire neste kategoriene, moralsk, ideologisk, ikke-bruk og politisk pedagogisk

⁴⁵ Dahl, 2010: 25.

⁴⁶ Ibid: 192.

⁴⁷ Karlsson, Zander, 2014: 72.

⁴⁸ Stugu Ola Svein, *Historiebrukskategorier*, upubl, notat 2014.

bruker alle historien som et instrument. Disse aktørene ønsker å indoktrinere, likeledes opplyse, formidle, argumentere og legitimere egne meninger.⁴⁹

Stugus modell består av syv kategorier. De to første kategoriene har begge eksistensielle motiv som bakgrunn. Den første ønsker å vinne ny kunnskap og erkjennelse, mens den andre vil finne mening og bearbeide fortiden. Den tredje kategorien har et eksistensielt motiv, men også et instrumentelt ved at den ønsker å bruke historien til å stimulere til offentlig debatt. De fire siste kategoriene har alle instrumentelle motiv. Den pedagogiske ønsker å oppdra og gi moralsk tilvisning, mens den politiske vil påvirke menneskers oppfatninger, samt legitimere for egen politikk. Den neste har kommersielt motiv, mens den siste ønsker å skape fascinasjon og spenning ved hjelp av fortiden.⁵⁰ Stugu sin modell er på flere måter en videreutvikling av Karlssons typologi. Den viktigste forskjellen mellom de to er imidlertid at Stugu innfører et eksplisitt skille mellom eksistensiell og instrumentelle motiver.

2.6 Oppgavens analyseverktøy

For å komme frem til et egnet analyseverktøy leste jeg først gjennom avisene og sorterte ut nyhetsartikler, notiser, anmeldelser, reportasjer, portretter, kåserier, ledere, kommentarer kronikker og leserinnlegg som omhandlet 200-årsjubileet og de historiske begivenhetene fra 1814.⁵¹ Deretter ble avisenes artikler systematiserte kronologisk fra 10. til 20. mai. På den måten ble det skapt en oversikt over hvor mye stoff avisene publiserte daglig om feiringen. Ulike typer historiebruk, tema, avisenes fokus og konkrete redaksjonelle avgjørelser ble også synlig.

Jeg utarbeidet så, et analyseverktøy med faste kategorier som fungerte som et utgangspunkt og beveget meg inn i kildematerialet. Under arbeidet oppdaget jeg at kategoriene og dens kriterier ikke passet med kildene. Denne innsikten førte til at analyseverktøyet måtte omgjøres og kildene ble kledd inn i nye begrepskategorier. Denne prosessen ved å utarbeide et egnet analyseverktøy var preget av stadig nye spørsmål, diskusjoner og erkjennelse. Ved å gå frem og tilbake fikk analyseverktøyet etterhvert mer dybde og ble et verktøy som passet kildemateriale. Slikt sett går min arbeidsprosess under den hermeneutiske sirkel, fordi man gradvis tilegner seg kunnskap gjennom arbeid med historiske kilder.⁵² Oppgaven endte med et analyseverktøy som inneholder tre hovedkategorier, der den siste hovedkategorien har tre underkategorier. Hver kategori fikk egne kriterier. Avisenes

⁴⁹ Karlsson, Zander, 2014: 70-80.

⁵⁰ Stugu, Historiebrukskategorier, upubl, notat 2014.

⁵¹ Roksvold, 1997: 10-11.

⁵² Knut Kjeldstadli, *Fortida er ikke hva den en gang var*, En innføring i historiefaget, Universitetsforlaget, Oslo 2010: 123-124.

artikler ble så plassert i de ulike kategoriene. Jeg telte deretter opp og omgjorde antall artikler i hver kategori til tall. Dette synliggjøres i analyseverktøyet i kapittel 4. Jeg har valgt å ikke ha med en kommersiell kategori, da det antas at alle avisene har ønske om økonomisk gevinst. Det vil likevel variere hvor kommersiell avisene er. Siden ingen av avisene valgte å bruke 1814-historien på deres forsider for å tiltrekke seg lesere, utgår denne kategorien.

Tabell 1: Analyseverktøy for å systematisere avisenes historiebruk

Hovedkategorier		Historieformidlende			
	Tilhørighetskapende Historien blir brukt for å skape tilhørighet rundt et lokalt, regionalt eller nasjonalt felleskap.	Praktisk informativ Historien blir brukt for å gi praktiske opplysninger og informasjon som knytter seg til jubileumsfeiringen.			
Underkategorier		Didaktisk	Politisk	Underholdende	
		Historien blir brukt for å øke kunnskap om 1814 hos leseren.	Historien blir brukt for å legitimere og argumentere for politiske synspunkt.	Historien blir brukt for å skape underholdning for leseren.	
<i>Brønnøysunds avis</i>					
<i>Eidsvoll Ullensaker blad</i>					
<i>Adresseavisen</i>					
<i>VG</i>					
<i>Aftenposten</i>					
<i>Klassekampen</i>					

Forklaring av analyseverktøyet

Analyseverktøyet gir meg mulighet til å plassere avisenes artikler innenfor gitte historiebrukskategorier. Ut fra dette kan jeg analysere avisenes historiebruk. Som nevnt tidligere er dette en produktanalyse slik at jeg ikke kan uttale meg om motivet til avisens redaksjon og eksterne kommentatorer. Jeg kan likevel tolke meg frem til noen fornuftige antagelser om formålet bak de ulike artiklene. Det er for eksempel fornuftig å anta at bakgrunnsartikkelen, ”*Flaggets historie*”, til Adresseavisen som gir et overblikk over den historiske utviklingen til det norske flagget fra 1600-tallet til 1905, har kunnskapsformidling i fokus.⁵³ En kan anta dette til tross for at man ikke kan fastslå motivet bak. Artikkelen plasseres dermed i kategorien didaktisk. Et annet eksempel er partilederen i Kristelig Folkeparti, Knut Arild Hareides debattinnlegg der han argumenterer for at ”*Familien i bred forstand bør ha en rettmessig plass i vår sentrale grunnlovfestede menneskerettigheter, fordi familiens rolle som vern omkring barn oppdragelse og oppvekst i sin helhet er både praktisk og prinsipielt viktig*”.⁵⁴ En kan her hevde at det er Hareides politiske synspunkter som legger føringer på innlegget, og at det er dette som er formålet å formidle. Debattinnlegget plasseres

⁵³ Redaksjonen, *Flaggets historie*, Adresseavisen 15.05.14: 12.

⁵⁴ Hareide Knut Arild, *Hører ikke familien hjemme i Grunnloven*, Adresseavisen 15.05.14: 23.

dermed i den politiske kategorien. Noen av artiklene har også tydelige kjennetegn av å være en kunnskap eller en debatt-tekst, som igjen gjør det mulig å plassere de innenfor gitte kategorier. Det må imidlertid understrekes at feiltolkning kan finne sted, og det er på ingen måte vanntette skott.

Den første hovedkategorien heter *tilhørighetskapende* og omhandler en historiebruk der avisene skaper eller bekrefter tilhørighet til 1814-historien. Det er den geografiske tilhørigheten som her er sentral, enten i form av lokal, regional, eller nasjonal tilknytning. Kriteriet for denne kategorien er at skribenten bruker historien for å binde sammen et geografisk felleskap. Skribenten bruker også i varierende grad patos for å vekke leserens følelser og engasjement.⁵⁵ Som nevnt tidligere er det en kjensgjerning at historie har identitetsdannede funksjoner. Ulike grupper og felleskaper, enten små bygder, regioner eller nasjoner søker legitimitet og stolthet i forestilling om sin egen fortid. Historie vil derfor være et redskap i dannelsen og forsterkelsen av en kollektiv identitet. Historiebruken er da sterkt koblet til det grunnleggende behovet mennesker har for å bli en del av historien, og å føle tilhørighet.⁵⁶ En slik type historiebruk gir innhold til eksistensielle spørsmål som hvem er vi, hvor kommer vi fra, og hva kjennetegner oss?⁵⁷ Minner har her en avgjørende rolle og er grunnleggende for forståelsen av hva som skiller gruppen fra andre felleskap. Historiske jubileer og nasjonaldager gjenoppfrisker den kollektive hukommelsen til felleskapet. På den måten er de med å forsterke identitet.⁵⁸

Hvordan avisene skaper og bekrefter historisk tilhørighet varierer. Flere av riksavisene har tråkket opp de historiske sporene ved å skildre historiske hendelser, aktører eller steder med bruk av patos for å knytte det nasjonale felleskapet sammen. De to lokale og regionavisene vil på samme måte knytte den lokale og regionale historien opp mot den nasjonale, for å skape tilhørighet og finne sin plass i den historiske utviklingen. Brønnøysunds avis har for eksempel brukt eidsvollsmannen Georg Sverdrup, for å binde sammen det lokale felleskapet. Flere av lokalavisens artikler handler om Sverdrup-statuen, som 17. mai ble

Figur 1 Eksempel på artikkel plassert i den tilhørighetskapende kategorien.

⁵⁵ Brodersen, Bråten, Reiersgaard, Slethei, Ågotnes, *Tekstens autoritet*, tekstanalyse og skrivning i akademia, Universitetsforlaget 2007: 15.

⁵⁶ Karlsson, Zander, 2014: 73.

⁵⁷ Stugu, 2008: 34-37.

⁵⁸ Connerton, 2003: 1-5.

høytidelig avduket i Brønnøysund sentrum.⁵⁹ Hovedmålet med statuen var i følge ildsjelen, Karl Henrik Stefansen ”Å knytte sammen lokal og nasjonal historie”.⁶⁰ Lokalavisen bruker da Sverdrup for å gi leseren en lokal og nasjonal tilhørighet til 1814-historien.

Begrunnelsen for denne kategorien er at samtlige aviser har med historiske hendelser, steder og aktører for å skape tilhørighet rundt et geografisk felleskap. Denne kategorien er likevel problematisk, siden jeg ikke kan analysere motivet til avisene og skribentene. En kan likevel anta dette ut fra teksttolkning og teoretisk bakgrunn.

Den andre hovedkategorien er kalt *praktisk informativ* historiebruk. Her inngår artikler som vil informerer om praktisk informasjon rundt jubileumsmarkeringen, slikt stoff blir også kalt servicestoff. Kategorien inkluderer både informasjon om konkrete begivenheter og arrangementer. Enkeltmenneskers ulike hobbyer samt kollektive forberedelser deriblant musikkorps er også med. Kriterier for denne kategorien er at skribenten gir leseren informasjon i henhold til 200-årsjubileet. Mennesker trenger praktisk informative beskjeder slik at man vet hva som skjer, og hva man skal forholde seg til. En innhenter dermed opplysninger fra aviser. Avisene får også opplysninger fra aktører som bruker mediet som en kanal for å informere om ulike begivenheter. Eidsvoll Ullensaker blad har eksempelvis artikler som gir informasjon om 17-mai programmet for ulike kommuner.⁶¹ Lokalavisen gir også informasjon om hva den lokale gjestegården har på menyen på selve nasjonaldagen.⁶² Det blir videre skildret informasjon om lokalbefolkningens forberedelser til den store dagen, enten i form av sangkor, brodering av duker, skoleprosjekter eller trimklubber. VG har også artikler som informerer leseren. Det dreier seg her om materielle opplysninger om hvilke bøker som er gitt ut i anledning jubileet, hvor mye 17-maifesten koster og hvilke bobler man serverer i glasset.⁶³

Begrunnelsen for kategorien er at flere av avisene har servicestoff som gir praktisk informasjon rundt jubileumsmarkeringen. En slik kategori har imidlertid ikke blitt benyttet i historiebruks sammenheng tidligere. Kategorien er problematisk, fordi det ikke er historien om 1814 som står i sentrum. Det er isteden samtidens forberedelser i markering av de historiske begivenhetene, samt resultatene av markeringen. Jeg mener likevel at kategorien er betydningsfull fordi den gir et bilde av avisens konkrete valg og fokus i henhold til 200-årsjubileet. Det gir også et bilde på aktivitetsnivået i avisens geografiske område.

⁵⁹ ”Høytidelig avduking”, Oppdatert 17.05.14, Sett: 27.01.15 <http://www.helg.no/nyheter/article7363685.ece>

⁶⁰ Horn Jøran, *Sverdrup på plass*, Brønnøysunds avis 15.05.14: 3.

⁶¹ Redaksjonen, *17-mai program*, Eidsvoll Ullensaker blad 14.04.14: 11-17.

⁶² Løken Marit Lunda, *Klar til 17-mai med 1000 liter softis*, Eidsvoll Ullensaker blad 15.05.14: 2-3.

⁶³ Andersen Nina, Solberg Trond, *Dette koster 17-mai festen*, VG 15.05.14: 20.

Den tredje hovedkategorien er den *historieformidlende*. Denne kategorien deles inn i tre underkategorier, der alle har til felles at de formidler og bruker historien om 1814, men på ulike måter. Den første underkategorien er den *didaktiske*. Kriteriet for å plasseres her er at artikkelen er skrevet av en skribent med faglig bakgrunn, som har kunnskapsformidling om 1814-historien i fokus. Artikkelen kjennetegnes av skribentens bruk av logos, som vil si at faktakunnskap ligger til grunn for formidlingen og argumentasjonen.⁶⁴ Historien brukes da for at leseren skal tilegne seg ny erkjennelse. Det må her understrekes at ingen mennesker er nøytrale. Språket er preget av skribentens subjektive forståelse av omverden.⁶⁵ Det vil si at kunnskap som formidles kan inneholde personlige holdninger selv om dette ikke var intensjonen. Klassekampen og Aftenposten har flere artikler som plasseres i den didaktiske underkategorien. Klassekampen har fokusert på folkesuverenitetsprinsippet, mens Aftenposten på den andre siden har skildret historiske aktører. Begrunnelsen for denne kategorien er at flere av avisenes artikler formidler realhistorisk kunnskap om året 1814. Det må poengteres at historisk kunnskap også gjerne har identitetsskapende funksjoner. Jeg har likevel valgt å ha et skille mellom tilhørighetskapende artikler og didaktiske artikler. Grunnen til dette er at noen av artiklene i stor grad bruker patos og historien for å tydeliggjøre en felles identitet. Andre artikler benytter seg i større grad av logos og formidler den realhistoriske tilnærmingen.

Den andre underkategorien er den *politiske* historiebruken. Kriteriet for å plasseres her, er at skribenten bruker elementer fra 1814-historien for å formidle, drøfte og legitimere egne politiske synspunkter. Skribenten trenger ingen store historiske kunnskaper, men en forståelse av historiens verdi. De kronikker, kommentarer, lederartikler, debattinnlegg, leserinnlegg og intervjuene som er plassert her, har til felles at de bruker 1814-historien som et instrument, og knytter det opp mot dagsaktuelle politiske spørsmål. Dette for å legitimere eget politisk ståsted. Historien brukes da for å skape oppmerksomhet rundt et politisk tema.⁶⁶ Et eksempel er Gerard Prøsch, leder i Akershus Nei til EU, sitt leserinnlegg i Eidsvoll Ullensaker blad. Prøsch argumenter at året 1814 handler om folkesuverenitet og selvstyre. Han poengterer at det dermed er viktig å holde på suvereniteten og ikke gå inn i overnasjonale organer som EU.⁶⁷ Prøsch bruker her historien for å legitimere egne politiske meninger. Begrunnelsen for denne kategorien er at flere av avisenes artikler er dagsaktuelle politiske debatter, der skribenten bruker fortiden for å skape legitimitet for egne politiske synspunkt.

⁶⁴ Brodersen, 2007: 15.

⁶⁵ Munslow Alun, *The New History*, Pearson Education Limited 2003: 83.

⁶⁶ Karlsson, Zander, 2014: 75-76.

⁶⁷ Prøsch Gerhard, *20 og 200-års jubileumsfeiring*, Eidsvoll Ullensaker blad 14.05.14: 10.

Den siste underkategorien er den *underholdende* historiebruken. Formålet med underholdning er å fange oppmerksomhet. Det må understrekes, at underholdning er subjektiv, som igjen gjør denne underkategorien problematisk. Jeg har likevel valgt å ha den med, da flere av avisene har artikler som har et underholdende uttrykk. Kriteriet for å plasseres her er at artikkelen har iøynefallende overskrifter, stor bildebruk og et underholdende stoff. Historien brukes for å skape et anslag, men er ikke selv i sentrum. Det overnevnte inngår i min forståelse av et underholdende uttrykk. Som et eksempel kan VGs artikkel ”*Mektige i 1814, mektige i dag*” trekkes frem. Leserne får her gjennom et omfattende bildebruk opplysninger om eidsvollsmennenes kjendis-etterkommere. Det er kjendisenes svar på hvordan det føles å være i slekt med eidsvollsmennene som står i sentrum, ikke kunnskapsformidling. Dette utgjør igjen underholdende stoff. Begrunnelse for denne kategorien er at flere av avisens artikler kjennetegnes ved bruk av store overskrifter og fengende bilder som skaper nysgjerrighet. Når teksten igjen ikke formidler ny kunnskap eller drøfter dagsaktuelle spørsmål, men isteden gir oss underholdende stoff med et snev av historisk referanse, var det fornuftig å inkludere en slik kategori.

2.7 Metodiske bemerkninger med analyseverktøyet

Det er flere potensielle utfordringer ved å benytte seg av oppgavens metodisk tilnærmingen. Dette må en reflektere over for å være bevisst over analyseverktøyets muligheter og begrensninger. Som subjekt har jeg også egne innfallsvinkler som det er viktig å gi leseren innsyn i.⁶⁸

Et analyseverktøy med fastsatte kategorier som den ovenfor åpner for mange spørsmål. Et sentralt spørsmål er avgrensingsproblematikken og hvorfor ulike valg et tatt. Jeg har avgrenset til tre hovedkategorier og tre underkategorier, deretter har jeg gitt dem egne spesifikke egenskaper og kriterier. Begrunnelsen for dette ligger i kildematerialet og deres fremstillingen av 1814-historien. Det ligger også i en historikers oppdrag å skape oversikt over det historiske kildematerialet. Å lage et hjelpeverktøy i form av en modell kan dermed være et redskap for å avgrense og skape et system i den historiske forskningen. Et annet avgrensingsproblem er hvor grensen skal gå mellom hva man skal inkludere og ekskludere inn i kildegrunnet. Denne oppgaven har inkludert alle artikler som omhandler 200-årsjubileet i perioden 10. til 20. mai. Dette er et bevisst valg for å få en helhetlig forståelse av fremstillingen av det historiske jubileet.

⁶⁸ Rüsen Jörn, *Studies in Metahistory*, Human Sciences Research Council Pretoria 1993: 50-59.

Jeg mener at oppgavens analyseverktøy gir meg flere muligheter. For det første bidrar analyseverktøyet til økt selvrefleksjon rundt egne valg og begrunnelser. Dette er igjen en fordel for leseren, som blir klar over hvilke valg som er tatt og hvorfor. Leseren kan ut fra dette vurdere troverdigheten på funnene. For det andre gir analyseverktøyet meg en mulighet til å stille nye hypoteser og utlede nye spørsmål som igjen kan skape ny kunnskap. Analyseverktøyet er i seg selv ikke en teori, men et heuristisk verktøy som en kan bruke for å finne frem ny viten.⁶⁹ Til slutt er kategoriene en måte å "lette" fremstillingen og gi et oversiktlig bilde over avisenes historiebruk. På den måten unngår man det Steinar Rokke har kalt "*detaljenes tyranni*".⁷⁰

På den andre siden er det også flere begrensinger. For det første forsvinner nyansene og man sitter igjen med en forenkling. En kan dermed si at virkeligheten blir presset inn i enkle former. I denne sammenhengen er det kategoriene som representerer forenklingen hvor kildematerialet blir plassert inn i. Videre fremhever jeg noe av kildestoffet som blir presentert som idealtyper for de ulike kategorier, mens andre elementer som ikke oppfyller kriteriene like godt, blir gitt mindre oppmerksomhet. Jens Arup Seip har argumentert for at modeller kan virke som en tvangstrøye. Poenget til Seip er at en får ikke øye på noe om modellen vender vårt blikk den andre veien. En tolker altså i samsvar med det modellen forteller oss. En må likevel legge til at alle historikere gjør et kildeutvalg, der noen deler blir presentert, mens andre ikke. En kan dermed ikke bruke dette som en innvending for å ikke benytte seg av modeller, men som et argument for å lage den riktige.⁷¹

En annen begrensing er at deler av kildematerialet kunne blitt plassert i flere av kategoriene, det eksisterer dermed ulike gråsoner en må være klar over. Der hovedtendensen likevel har vært tydelig, har jeg valgt å plassere artiklene i en kategori. Jeg har i slike tilfeller også reflektert rundt andre mulige plasseringer. For eksempel så har VG gjennom oppgavens periode skrevet kronikkserien "*De neste 200 år, -fire skribenter om nasjonens fremtid*" der eksterne kommentatorer diskuterer Norges utvikling de neste tohundre årene. På den ene siden kan disse kronikkene plasseres i den underholdende kategorien, da artiklene er beriket med store karikaturtegning, underholdende stoff og en god andel sarkasme. På den andre siden kan de plasseres i den politiske, da alle kronikkene diskuterer fremtidige politiske utfordringer for det norske folk. Artiklene bærer også preg av å være en politisk satire ved at skribenten tar tak i elementer i dagens samfunn som de selv misliker. Tre av kronikkene er imidlertid plassert i den didaktiske kategorien. Dette fordi skribenten ut fra sitt eget faglig

⁶⁹ Kjeldstadli, 2010: 143-144.

⁷⁰ Ibid: 144-149.

⁷¹ Ibid: 149-150.

ståsted, argumenterer for hvordan Norge sannsynligvis kommer til å utvikle seg de neste 200 år. Kronikkene formidler dermed kunnskap. Den ene kronikken er imidlertid plassert i den underholdende kategorien, nettopp fordi innholdet på ingen måte er plausibel, og argumentene begrunnes ikke ut fra et faglig ståsted.

Ved å forklare mine innfallsvinkler som gjort nedenfor, går jeg inn i den konstruktivistiske måten å løse problemet mellom objektivitet og historisk sannhet som ble introdusert på 1970-tallet. Tanken bak er at historikere ikke kan fri seg fra verden man selv er deltager i, enn må derfor erklære sitt standpunkt.⁷² Mine innfallsvinkler som jeg hadde i startfasen på denne masteroppgaven var at Brønnøysunds avis ikke kom til å produsere like mye stoff om jubileet som Eidsvoll Ullensaker blad. Videre at disse to lokalavisene, samt regionavisen Adresseavisen, ville ha en del lokal og regional historie for å knytte seg til de historiske begivenhetene på Eidsvoll. For det andre virket det sannsynlig at VG produserte mere underholdende stoff enn Aftenposten og Klassekampen. Mens de to sistnevnte hadde en høyere andel av artikler som formidlet og debatterte rundt de historiske begivenhetene. Oppgavens avisutvalg er videre plukket ut for å få frem tydelige forskjeller når det gjelder avisers historiebruk. Disse antagelsene preget meg når jeg leste igjennom mine kilder. Uten å gå lengre inn i diskusjonen om objektivitet og subjektivitet, som skapte den språklige vendingen, postmodernisme og dekonstruktivismen, er det viktig å erkjenne at en ser fortiden, nåtiden og fremtiden med samtidens briller.⁷³ Tanken bak å lage et analyseverktøy som skilte ut tre hovedkategorier og tre underkategorier var å presentere et helhetlig bilde av avisens bruk av 1814-historien. Ingen av avisene er plassert i en kategori, alle har artikler som går inn i flere kategorier. Dette representerer et bilde på avisenes mangfoldige historiebruk i henhold til 200-årsjubileet.

Dette kapittelet har redegjort for hva som ligger i begrepene historiebruk, historiekultur og historiebevissthet. Videre er minneteorien og de identitetsdannede funksjonene til historie satt i sentrum. Hvorfor aviser er valgt som kildegrunnlag og oppgavens utvalgte aviser ble deretter begrunnet. Oppgaven redegjorde så for analyseverktøyet og valgene bak. Kapittelet avsluttet med å diskutere og reflektere over oppgavens metodiske tilnærming. Når det gjelder historisk forskning om året 1814 er det skrevet en enorm mengde litteratur. Det neste kapittelet vil beskrive i grove trekk de mest sentrale historikere og deres argumenter.

⁷² Munslow, 2003: 81-87.

⁷³ Rüsen, 1993: 50-59.

3. Historisk forskning om 1814

De historiske begivenhetene som utspilte seg året 1814, oppløsningen av en 434 års lang union med Danmark, dannelsen av en grunnlovgivende forsamlingen som utformet en av datidens mest demokratiske forfatning for et selvstendig Norge, er et av de mest omskrevne og diskuterte tema i norsk historieskrivning.⁷⁴ Den realhistoriske gjennomgangen vil ikke bli viet plass, da det antas at dette er kjent stoff. Jeg mener imidlertid at det er viktig for denne oppgaven å gi et nærblikk på forskningsstatusen på feltet. Siden temaet er så omdiskutert, er det interessant å se hvordan det i dag fremstilles. Behandler avisene historien om 1814 som en uproblematisk historisk hendelse der det hersker en bred enighet og forståelse om hva som skjedde? Eller preger historikermiljøet og dens diskusjoner vår samtids forståelse? Dette analyseres i kapittel 5.

Sidene i den historiske debatten kan speiles gjennom to ytterpunkter. På den ene siden finner en historikere som argumenterer for at årsaken skyldtes en indre nasjonal utvikling som hadde foregått kontinuerlig siden middelalderen. På den andre siden står historikere som mener at enkeltpersoner som Kristian Fredrik og internasjonale hendelser som Napoleonskrigene er viktigst.⁷⁵ Disse ulike synene har sammenheng med at historikerne har levd i ulike tider og hører hjemme i ulike fagtradisjoner. I nyere tid har Ståle Dyrvik harmonisert motsetningene og argumenter for at de to ulike synene ikke utelukker hverandre.⁷⁶

Historiker Ernst Sars (1836-1917) er en av hovedforsvarerne for den langsiktige tenkemåten. I 1873 gav han ut ”*Udsigt over den norske historie*”. Han argumenterer her for at det lenge før 1814 fantes tanker og stemninger om nasjonal selvstendighet og politisk frihet blant nordmennene.⁷⁷ Hans teori går ut på at Norge i middelalderen var en selvstendig stat med en storhetstid. Denne storhetstiden var noe den norske befolkningen aldri glemte gjennom de 400 år i union med Danmark. At Norge ble kontinuerlig tilsidesatt og undertrykt som en provins under det danske styret gjorde at nordmennene i 1814 fikk nok. Sars argumenterer for at det fantes håp i det norske folk om ”*Hvad Norge engang havde været, skulle det atter kunne blive*”.⁷⁸ Det var altså de indre kreftene i det norske folk som var den avgjørende rollen i dannelsen av et selvstendig Norge. For Sars er dermed den norske historie en sammenhengende utviklingsprosess hvor kontinuiteten lå i folket eller odelsbonden. ”*I det*

⁷⁴ For en gjennomgang av den realhistoriske litteraturen se: Dyrvik Ståle, *Året 1814*, Det Norske samlaget, Oslo, 2005. Se også en asjor populærfremstilling av Alnæs Karstein, *1814 Miraklenes år*, Schibsted, 2013.

⁷⁵ Dyrvik 2005: 8-12.

⁷⁶ Ibid: 30.

⁷⁷ Sars Ernst, *Udsigt over den norske historie* tredje del, Gyldendals boghandel nordiske forlag 1912, Kristiania og København, S: 561-571.

⁷⁸ Ibid: 548.

sekstende og syttende Aarhundrede havde det norske Folk ligget i Dvale: i det attende begyndte det at vaagne; Nationens Hjerter begyndte atter at slaa".⁷⁹

Kildematerialet Sars benytter seg av kommer hovedsakelig fra når sensuren opphørte fra 1771-73. Det kom da en strøm av brev som forklarte om tilsidesetting og undertrykking av norske interesser. Ønske om eget universitet og bank er det som opptar de fleste brevene. Han refererer også til datidens diktere og forfattere Nordal Brun, Ludvig Holberg og Henrik Wergeland, og deres litterære verk for å vise fedrelandsfølelsene som var til stede i eliten.⁸⁰

Sars forståelse av historien har i ettertid fått merkelappen *evolusjonisme* som preget historikermiljøet i 1870-årene.⁸¹ Kjennetegnet her er øyne for det lange perspektivet. Deretter at utviklingen skjer gradvis i små skritt som umerkelige forandringer som henger sammen. Massene er dermed mer interessante enn enkeltindivider.⁸² Idealist er også et begrep som blir brukt for å forklare måten Sars tenkte om historie på. Han tilskrev ideene, altså nasjonaltanken stor betydning.⁸³ I lys av nyere forskning på feltet og tilgang på nyere kildemateriale, er det imidlertid flere som argumenterer for at Sars teori er foreldet.⁸⁴ Yngvar Nielsen utfordret Sars sterkest i den historiske debatten mot slutten av 1800-tallet. Han argumenterte for at det var enkeltaktører, særlig Kristian Fredrik, som var årsaken til norsk selvstendighet. Sars tolkning sto likevel sterkest og ble bygget videre på av historikere som Halvdan Koht og Arne Bergsgård.⁸⁵ I 1951 gav Sverre Steen ut boken "*1814*", der han argumenterte for enkeltpersoner betydning. Den franske tronfølgeren Jean Bernadotte og stattholderen Kristian Fredrik er her sentrale. Han åpner boken med å fastsette "*Med valget av Bernadotte til tronfølger i Sverige innledes Norges nyere historie*".⁸⁶ Han hevder videre at Kristian Fredrik lenge før Kielfreden kom, jobbet bevisst med å reise motstand mot den. Stattholderen reiste først motstanden og organiserte den, senere ble han selv fanget av motstandsbevegelsen og til slutt dens tjener.⁸⁷ Han poengterer likeledes at "*Reisingen i Norge mot Kielfreden var organisert av Kristian Fredrik, og den sto og falt med han*".⁸⁸ Stormaktsspillet på det europeiske kontinentet spiller også en stor rolle i Steens argumentasjon. Det norske folk derimot, spilte en ubetydelig rolle.

Argumentasjonen til Nielsen og Steen kom igjen frem i lyset hos Jens Arup Seips bok "*Utsikt over Norges historie*" i 1974. Seip hevder at Napoleons krigene var avgjørende for

⁷⁹ Sars, 1912: 523.

⁸⁰ Ibid: 515-529.

⁸¹ Kjeldstadli, 2010: 65.

⁸² Dahl Ottar, *Norsk historieforskning i det 19. og 20. Århundre*, Universitetsforlaget 1990, S: 161.

⁸³ Kjeldstadli 2010: 65.

⁸⁴ Lunden Kåre *Norsk grålysning*, Det Norske Samlaget 1992: 39.

⁸⁵ Dyrvik, 2005: 9.

⁸⁶ Steen Sverre, *1814*, J.W. Cappelens forlag A/S, 1989: 9.

⁸⁷ Ibid: 96.

⁸⁸ Steen, 1989: 278.

inngangen til en selvstendig politisk tilværelse i Norge. Det var denne krigen som førte til en avtale blant stormaktene der Norge ble overført fra Danmark til Sverige. Disse historiske omstendighetene førte til et maktvakuum som Kristian Fredrik benyttet seg av. Det var denne kombinasjonen som skapte rom for norsk selvstendighet, jamfør Seips kjente sitat ”*Friheten i gave*”.⁸⁹ Han poengterer dermed at Kristian Fredrik var en nødvendig betingelse for det som skjedde. Seip stiller spørsmål om i hvilken grad stattholderen var en bevegende kraft eller et redskap for norske ønsker, eller om det norske folk var et redskap for han. Han konkluderer med at ”*Kildene peker klart i den retning at dannelsen av en selvstendig norsk stat var Kristian Fredrik verk*”.⁹⁰ Seips argumentasjon slår fast at ”*Den nasjonale bevegelsen var ikke en forutsetning for 1814, men et produkt av det som da skjedde*”.⁹¹ Kildematerialet til Seips forskning er ført uten noen tilknytning til den allmenne nasjonalismeforskningen, samt en begrenset empirisk basis.⁹² Seip og Steen går under merkelappen *pragmatiske materialister* når det gjelder fagtradisjoner. De to skilte seg her imidlertid ut med sin vektlegging av den politisk historien. Videre prioriterte de enkeltundersøkelser fremfor større helhetsteorier slik som Sars.⁹³

Knut Mykland argumenterer i boken ”*Norges grunnlov i 175 år*” fra 1989 at nordmennene var økonomisk og sosialt forberedt når krisen i 1814 oppstod. Samfunnsforholdene i riket hadde forandret seg til det bedre siden 1500-tallet. Landet hadde dessuten flere menn med god kunnskap til å styre Norge. Han trekker også frem misnøyen til nordmenn, som kom frem når sensuren opphørte i 1771-73, som et argument på en indre bevegelse.⁹⁴ Mykland konkluderer allikevel med at ”*Dobbelmonarkiet ikke ble sprengt av en reising i Norge, men av krefter utenfor landets grenser*”.⁹⁵ Fagtradisjonen som Mykland er koblet til er kalt etterkrigsempiristene. Det var her en sterk empirisk orientering som igjen ble koblet med interesse for politisk historie.⁹⁶

På slutten av 1980-tallet ble det en ny runde i diskusjonen. På den ene siden sto Øystein Sørensen, som holder ved Steen og Seips argumentasjon om ytre årsaker og enkeltpersoner, som de mest sentrale faktorene.⁹⁷ På den andre siden står Kåre Lunden, som gav en ny tolkning av Sars teori om indre norske forhold.⁹⁸ Sørensen argumenterer i sin artikkel ”*Ernst Sars teori om 1814, et forsvar verdt?*” at en vitenskapelig historisk teori må

⁸⁹ Seip, 2003: 17.

⁹⁰ Ibid: 19.

⁹¹ Ibid: 51.

⁹² Lunden Kåre, 1992: 39.

⁹³ Kjeldstadli, 2010: 69.

⁹⁴ Mykland Knut, Opsahl Torkel, Hansen Guttorm, *Norges grunnlov i 175 år*, Gyldendal Norsk forlag 1989: 21-23.

⁹⁵ Ibid: 25.

⁹⁶ Kjeldstadli, 2010: 69.

⁹⁷ Sørensen Øystein, *Ernst Sars teori om 1814-et forsvar verdt?* Historisk tidsskrift 1987/4: 470.

⁹⁸ Lunden Kåre, *Ernst Sars og vi andre*, merknader til Øystein Sørensen, Historisk tidsskrift 1988 Bind 67: 312-323.

ha to generelle kriterier. For det første må teorien kunne *etterprøves* av andre. For det andre må teorien være *relevant*, altså at den forklarer det den skal forklare.⁹⁹ Når det gjelder etterprøvbarehet er det store vanskeligheter med å forstå og avgrense Sars elite, poengterer Sørensen. Videre er det ingen empiriske belegg på at en slik elite har eksistert. Sørensen slår fast at teorien til Sars og nytolkningen til Lunden dermed er umulig å falsifisere.¹⁰⁰ Det andre kriteriet til Sørensen er at teorien må være relevant. Altså må den forklare hvordan Norge gikk fra å være en tilbakeliggende avkrok i Europa, til å ved utgangen av året ha forvandlet seg til en selvstendig stat med en av verdens mest demokratiske forfatninger. Sørensen poengterer at Sars indre regelmessige forklaringsfaktor ikke kan gi tilstrekkelig svar. I følge Sørensen, er kjerneargumentet til Sars og Lunden at Eidsvollforfatningen ville ha kommet i 1814 uavhengig av ytre faktorer. Han selv er uenig i dette og mener at ytre hendelser som Kielfreden og enkeltpersoner som Kristian Fredrik er årsaken til at oppreisningen i det hele tatt fant sted dette året. Det blir derfor umulig å si noe om hva som ville ha skjedd uten disse faktorene. Norsk selvstendighet kunne dermed ha vært like sannsynlig i 1864 eller 1884.¹⁰¹

Lunden på sin side argumenterer i artikkelen "*Ernst Sars og vi andre*" at Sørensen overser Sars vektlegging av de ytre årsakene. Sars inkluderte også disse årsakene i sin teori "*De kom utenfra og alene og er frukt af tilfældige omstændigheder*".¹⁰² Lunden poengterer videre at Sars argumenterte at om 1814 skulle komme i 1814 var de ytre forsetningene nødvendig. Slik at Sars har både med ytre årsaker og en forklaring på hvorfor det skjedde akkurat i 1814, og bekrefter dermed Sørensen krav til en god teori. Sørensens poengtering av at eliten ikke kunne etterprøves, avviser også Lunden. Dette fordi Sørensen også inkluderer de samme indre norske forutsetningene, både på aktør og strukturnivå slik som Sars gjorde.¹⁰³ Lunden benytter analyseverktøy fra moderne nasjonalismeforskning fra blant annet A.D. Smith for å skape forståelse for Sars teori. Han konkluderer med at Sars teori fortsatt har noe å lære oss.¹⁰⁴ Dagens status kan best belyses ut fra historikeren Ståle Dyrvik. Han hevder i sin bok "*Året 1814*" fra 2005 at historikerdiskusjonen på mange måter representerer to sider av samme sak. Altså at Sars fokuserte på det strukturelle nivået til historien mens Steen og Seip gikk dypere inn i det politiske nivået rundt det som skjedde i 1814. Han konkluderer med at de ytre og indre årsakene er lenge satt opp som absolutte motsetninger mot hverandre. En må likevel tenke seg at 1814 skjedde både på grunn av indre og ytre årsaker.¹⁰⁵

⁹⁹ Sørensen, 1987: 470-471.

¹⁰⁰ Ibid: 481.

¹⁰¹ Ibid: 490.

¹⁰² Lunden, Historisk tidsskrift 1988: 315.

¹⁰³ Ibid: 318.

¹⁰⁴ Ibid: 312.

¹⁰⁵ Dyrvik, 2005: 30-31.

4. Analyse av avisinnhold

I kapittel 2 ble oppgavens analyseverktøy forklart og begrunnet. Dette verktøyet skal nå brukes for å analysere avisens fremstillinger av 1814-historien. Den enkelte analysen starter med å visualisere funnene fra avisene gjennom analyseverktøyet. Deretter begrunnes artiklenes plassering i historiebrukskategoriene. Plasseringen avhenger av hvordan skribenten har brukt 1814-historien. Jeg analyserer så avisenes fremstilling ved hjelp av oppgavens fire underproblemstillinger. Den første undersøker hva som kjennetegner avisens historiebruksprofil og om avisen har en mangfoldig eller ensidig bruk av historien? Den andre stiller spørsmål om hvordan avisen fremstiller 1814-historien. Er det gjennom lokale, regionale eller nasjonale øyne? I forlengelse av dette spørsmålet, blir det analysert om det er noen temaer som systematisk går igjen. Den tredje stiller spørsmål ved hvilke begreper avisen bruker for å karakterisere hva 200-årsjubileet handler om? Jeg er her som tidligere nevnt, på utkikk etter om avisen bruker det konstitusjonelle eller den norske selvstendigheten som begrep i selve overskriften. Den fjerde stiller spørsmål om avisen drøfter dagsaktuelle politiske spørsmål i lys av 1814-historien. Analysene avsluttes med en sammenfatning der avisens særpreg blir fremhevet.

4.1 Brønnøysunds avis

Brønnøysunds avis har i perioden 10. til 20. mai blitt gitt ut fire ganger og har trykt 16 artikler som omhandler 200-årsjubileet. Alle 16 artiklene er skrevet av avisens egen redaksjon. Fire artikler er plassert i den tilhørighetskapende kategorien, 11 i den praktiske informative og én lederartikkel i den politisk kategorien. Den didaktiske og den underholdende kategorien er ikke representert.

Tabell 2: Brønnøysunds avis fremstilling i analyseverktøyet

Antall artikler totalt: 16	<i>Tilhørighetskapende</i>	<i>Praktisk informativ</i>	<i>Historieformidlende</i>		
Redaksjonelle artikler: 16			<i>Didaktisk</i>	<i>Politisk</i>	<i>Underholdende</i>
Antall artikler:	4	11	0	1	0

Begrunnelse for plassering

I den tilhørighetskapende kategorien er det plassert fire artikler. To av disse skriver om eidsvollsmannen Georg Sverdrup og hans lokale tilknytning til Brønnøysund. Artikkelen "Sverdrup på plass" argumenterer for at utsagnet om at Nord-Norge ikke hadde representanter på Eidsvoll, er en sannhet med modifikasjoner. Sverdrup og hans læretid hos

presten i Brønnøy kirke fra han var 10-17 år, blir så trukket frem.¹⁰⁶ En kan anta at Sverdrup blir brukt for å skape en lokalhistorisk knagg som det lokale felleskapet skal binde seg rundt. Gjennom Sverdrup gir artiklene leserne tilhørighet til den lokale og nasjonale historien.¹⁰⁷

Den tredje artikkelen er et intervju av tre skoleelever, som svarer på spørsmål i anledning 200-årsjubileet. Det er de tre ungdommenes assosiasjoner mot 200-årsjubileet som blir satt i sentrum. Spørsmål som *"Hva er det første dere tenker på når jeg sier 17-mai?"* og *"Hvordan starter det nest siste verset av ja vi elsker?"*¹⁰⁸ får elevene til å reflektere over egen historiebevissthet, noe som resulterer i en tilhørighet til 1814-historien. Den siste artikkelen er også intervju med lokalbefolkningen. Her stilles spørsmålet; *"Hvorfor er Grunnloven viktig?"*¹⁰⁹ På samme måte må lokalbefolkningen reflektere over sin egen historieforståelse av året 1814. Som et resultat av dette, øker deres historiebevissthet og de skaper en tilhørighet til nasjonalhistorien. På den andre siden, kunne disse to intervjuene ha blitt plassert i den underholdende kategorien. Dette er fordi intervjuene er preget av bildebruk, og innholdet har et underholdende uttrykk. Hovedtendensen er imidlertid elevenes og lokalbefolkningens assosiasjoner til det historiske jubileet. Artiklene plasseres dermed i den tilhørighetskapende kategorien.

De 11 nyhetsartiklene som inngår i den praktiske informative kategorien er servicestoff om lokalsamfunnets forberedelser mot 200-årsjubileet og resultatet av feiringen. Lederartikkelen som er plassert i den politiske kategorien er skrevet av redaktør Matti Reno. Reno argumenterer for at det burde finnes et område som innbyder til opphold ved prestegårdsjordet, der Sverdrup-statuen nå er satt opp. Dette kan sees på som et lokalpolitisk spørsmål og plasseres i den politiske kategorien.

Hva kjennetegner avisens historiebruksprofil? Er den mangfoldig eller ensidig?

Jeg vil hevde at fremstillingen i Brønnøysunds avis er preget av en ensidig historiebruk. Dette fordi over 2/3 deler av artiklene handler om hvordan lokalsamfunnet forbereder seg og hvordan feiringen artet seg. Eksempelvis artikkelen *"17-mai på Sør-Helgeland"* som informerer om hvordan feiringen skal skje i nær-områdene Vega, Sømna, Vevelstad, Bindal og Velfjorden.¹¹⁰ Det er altså den praktiske informative historiebrukskategorien som er best representert hos lokalavisen. Servicestoff kjennetegner dermed lokalavisens historiebruksprofil. Som nevnt tidligere er ikke 1814-historien i sentrum, men menneskers

¹⁰⁶ Horn Jøran, *Sverdrup på plass*, Brønnøysunds avis 15.05.14: 3.

¹⁰⁷ Horn Jøran, *Sverdrup på plass*, Brønnøysunds avis 15.05.14: 3. Hilde Bente, *En drøm blir virkelighet*, Brønnøysunds avis 20.05.14: 13.

¹⁰⁸ Horn Jøran, *10 før helg*, Brønnøysunds avis 15.05.14: 22.

¹⁰⁹ Hestvik Lillemor, *Hvorfor er grunnloven viktig?* Brønnøysunds avis, 15.05.14: 36.

¹¹⁰ Redaksjonen, *17-mai på Sør-Helgeland*, Brønnøysunds avis 15.05.14: 12.

forberedelser til det historiske jubileet. Det må poengteres at alle artiklene er skrevet av redaksjonelle medarbeidere. Det blir derfor fristende å stille spørsmål hvorfor lokalavisen i så stor grad vektlegger å dekke servicestoff, når en har et så stort arsenal av andre muligheter å fremstille det historiske jubileet? Det kan være flere årsaker til dette. Det kan skyldes mangel på fagpersoner med historisk kunnskap, eller at 200-årsjubileet ikke ble anset som viktig. Det kan også tenkes at avisen har en forståelse av at lokalbefolkningen vet hvilke historiske hendelser som fant sted, eller at redaksjonen har et inntrykk av at realhistorie ikke interesserer lesergruppen. Samtidig må en poengtere at oppgavens periodeavgrensning kan føre til et skjevt blikk på avisens fremstilling. Mest sannsynlig ligger forklaringen i lokalavisens karakter. Lokalavisens dekningsområde er lokalmiljøet og aktiviteter og begivenheter som skjer der. Det er derfor ikke merkelig at lokalt servicestoff er godt dekt av redaksjonen.

Avisen har også stoff som skaper tilhørighet både til lokal, og nasjonal historie. Eidsvollsmannen Sverdrup har blitt viet plass til i to nyhetsartikler. Min antagelse er at lokalavisen bruker Sverdrup-statuen for å skape en tilhørighet til den nasjonale feiringen. På den måten er historiebruken til lokalavisen kreativ og aktiv, siden Sverdrup ikke er brukt som bindeledd tidligere.¹¹¹ Som beskrevet vil alle grupper og felleskap bruke historien for å skape en identitet rundt sitt kollektive felleskap.¹¹² Redaksjonens fremstilling av Sverdrup er med å skape en identitet og et bilde av hvem felleskapet i Brønnøysund er, og hvordan felleskapet inngår i de historiske hendelsene fra 1814. Avisen legger da føringer på historiebevisstheten til sine lesere, og hvordan de skal forstå lokalsamfunnets historie i forhold til den nasjonale. Det må poengteres at det er et skille mellom intensjon og funksjon. Det er ikke sikkert at redaksjonen hadde en intensjon om å bruke Sverdrup-statuen for å skape tilhørighet, selv om en kan anta at det fikk en slik funksjon for leserne.

Det at lokalavisen også intervjuer lokalbefolkningen gjør at avisen er med på sette i gang historiebevisstheten til de som blir intervjuet og leserne. På spørsmål om hvorfor grunnloven er viktig, svarer Ida Løbeck (22år) *”Ja det var vel Norges første lover, og det handlet vel om å opprette Norge som et selvstendig land”*.¹¹³ Løbeck orienterer seg her tilbake i tid ved hjelp av de historiske erfaringene hun har tilegnet seg, og reflekterer rundt det historiske året 1814. På den måten setter lokalavisen i gang Løbecks historiebevissthet som innbyder til en sterkere identifikasjon med nasjonshistorien. Lokalavisen har i mindre grad drøftet dagsaktuelle saker i lys av 200-årsjubileet. Avisen har ikke formidlet kunnskap om året 1814 eller brukt historien for å underholde sine lesere.

¹¹¹ Jensen, 2014: 13-19.

¹¹² Stugu, 2008: 35.

¹¹³ Hestvik Lillemor, *Hvorfor er grunnloven viktig*, Brønnøysunds avis, 15.05.14: 36.

Jeg konkluderer med at fremstillingen preges av en ensidig historiebruk, siden det bare er tre av fem historiebrukskategorier som er representert. Samtidig som den praktiske informative kategorien innehar nesten alle artiklene avisen har trykt om 200-årsjubileet. Avisen har dermed en historiebruksprofil preget av servicestoff.

Hvordan blir historien presentert, er det gjennom lokale, regionale eller nasjonale øyne? Er det noen tema som går igjen?

På den ene siden kan en argumentere for at avisen har en lokalhistorisk fremstilling av 200-årsjubileet. Dette kan en hevde, fordi avisen har gitt leserne servicestoff om lokalbefolkningens jubileumsmarkering. De har også brukt historien til å skape tilhørighet til den lokale historien gjennom Sverdrup-statuen. På den andre siden har fremstillingen også en nasjonal tilnærming, siden Sverdrup-statuen også gir leserne tilhørighet til den nasjonale historien. På den måten får statuen en dobbeltfunksjon. Det er videre den nasjonale historien som er i fokus i intervjuene med elevene og lokalbefolkningen. En må likevel trekke slutning om at store deler av lokalavisens fremstilling er preget av et lokalt fokus.

Når det gjelder tema i avisens fremstilling, kan en trekke frem Sverdrup-statuen. Jeg har ovenfor argumentert for hva som kan ligge til grunn for lokalavisens skildring av eidsvollsmannen. Det som er interessant i forhold til lokalavisens bruk av Sverdrup, er at han opprinnelig ikke kommer fra Brønnøysund. Ola Svein Stugu poengterte at historiebruk ikke trenger å ha en rot i en faktisk fortid. Det som er viktig er at den gir seg ut for å forklare noe om fortidens hendelser.¹¹⁴ Dette gjenspeiles her, ved at Sverdrup opprinnelig kommer fra Nærøy kommune i Namdalen. I mangel av egne lokale historiske aktører, har private aktører i Brønnøysund benyttet seg av Sverdrup. Dette fordi Sverdrup i 7 år, fra 1780-1787, gikk i lære hos presten Jens Hersleb ved Brønnøy kirke.¹¹⁵

At lokale aktører og Brønnøysunds avis har brukt Sverdrup som deres lokalhistoriske knagg mot 200-årsjubileet, har vakt oppsikt. Namdalsavisen har blant annet uttalt at brønnøyværingene har stjålet Sverdrup. Avisen har derfor oppfordret til at statuen ikke skulle bli satt opp. Da det ville bli sett på som *"Et regelmessig ran av norgeshistoriens viktigste menn fra hans egentlige hjem plass"*.¹¹⁶ Når fødselsåret oppgitt på sokkelen i tillegg var feil poengterte avisen at *"Georg Sverdrup har et annet fødselsår i Brønnøysund enn i resten av verden"*.¹¹⁷ En ser med dette eksemplet hvordan fortiden kan skape konflikter i samtiden, noe

¹¹⁴ Stugu, 2010: 11.

¹¹⁵ Horn Jøran, *Sverdrup på plass*, Brønnøysunds avis 15.05.14: 3.

¹¹⁶ "Brønnøysund stjeler Sverdrup fra Nærøy", Oppdatert 16.05.14, Sett: 30.12.2014, <http://www.namdalsavisa.no/Nyhet/article7357608.ece>

¹¹⁷ "Datorot under Sverdrup-avdukingen", Oppdatert 19.05.14, Sett: 12.05.15, <http://www.namdalsavisa.no/Nyhet/article7366790.ece>

som igjen sier noe om viktigheten av å ha en historisk tilhørighet. Sverdrup-statuen står i dag og speider utover prestegården i Brønnøysund, og inngår som en del av historiekulturen til brønnøyværingene, og det som aktivt huskes i lokalsamfunnet. Kanoniseringen av statuen gjør den vanskelig å revidere i ettertid.¹¹⁸ Dette vil da påvirke historiebevisstheten til fremtidige generasjoner i Brønnøysund.

Kort oppsummert har avisen i stor grad fremstilt 1814-historien gjennom lokale øyne. Avisen har videre skildret eidsvollsmannen Sverdrup flere ganger i løpet av oppgavens tidsavgrensning. Dette kan dermed sees på som et gjennomgående tema.

Hvilke begreper benytter avisen seg i omtalen av 200-årsjubileet?

Alle de 16 artiklene som Brønnøysunds avis har trykt plasserer grunnloven i overskriftene. "*Grunnlovsjubileet*", "*Grunnlovsfeiring*" og "*200-års markering av grunnloven*" er begreper redaksjonen bruker i sine overskrifter når de karakteriserer hva det er vi feirer. Norges selvstendighet blir ikke nevnt. Dette kan vitne til et ønske om å sette det konstitusjonelle i fokus, som igjen resulterer i at selvstendigheten blir nedtonet. Om dette er et bevisst, eller ubevisst valg, fra lokalavisens sin side er vanskelig å uttale seg om. En kan imidlertid konstatere at lokalavisen har fulgt Stortingets føringer når det gjelder å fastsette et konstitusjonelt begrep rundt 200-årsjubileet. Det må samtidig påpekes at selvstendighet nevnes i artiklenes innhold.

Blir dagsaktuelle politiske spørsmål drøftet i lys av 1814-historien?

Lederartikkelen til redaktør Reno drøfter på den ene siden ikke et dagsaktuelt politisk spørsmål i lys 1814-historien. Det han belyser, er et lokalpolitisk spørsmål med bakgrunn i det nye minnesmerke. Reno argumenterer for at det burde tas initiativ til å skape et offentlig rom rundt Sverdrup-statuen som tiltrekker seg publikum. Hvem som skal ta initiativ kommer ikke frem. En kan likevel anta at kommunale bevilgninger er ønskelig. Poenget til Reno er at statuen må brukes som et samlingssted, uten at han forklarer hvorfor. Det er nærliggende å tro at et slikt sted vil kunne skape refleksjoner, ikke bare rundt den lokale tilhørigheten til 1814-historien, men også rundt felles politiske verdier som demokrati, frihet og selvstendighet. På den måten får Sverdrup-statuen en symbolfunksjon rundt nasjonale politiske verdier. I lys av dette drøfter avisen et dagsaktuelt lokalt tema gjennom Sverdrup-statuen, som kom som et resultat av 200-årsmarkeringen.

¹¹⁸ Assmann, 2008: 98-99.

Sammenfatning, avisens særpreg

Det har blitt poengtert at Brønnøysunds avis har en ensidig historiebruk hvor historiebruksprofilen preges av servicestoff. Avisen har et lokalt blikk på 200-årsjubileet. Nasjonalhistorien blir også belyst, men da ut fra lokalhistoriske rammer. Det overnevnte må sees i sammenheng med lokalavisens karakter som en nr. 2 avis, der dekning av lokale begivenheter og lokalsamfunnet er i sentrum. Avisen bruker grunnloven i ulike varianter i sine overskrifter. Når det gjelder dagsaktuelle politiske spørsmål, er det representert ved lederen til Reno.

4.2 Eidsvoll Ullensaker Blad

Eidsvoll Ullensaker blad har blitt gitt ut syv ganger mellom 10. til 20. mai, og trykt 41 artikler som omhandler 200-årsjubileet. Av disse 41 artiklene er 38 skrevet av redaksjonen, mens tre er innsendt av eksterne kommentatorer. Analyseverktøyet viser at jeg har plassert fire artikler i den tilhørighetskapende, 30 i den praktiske informative, to i den didaktisk og tre i den politiske kategorien. Til slutt er det plassert to intervju i den underholdende kategorien

Tabell 3: Eidsvoll Ullensaker Blads fremstilling i analyseverktøyet

Antall artikler totalt: 41	<i>Tilhørighetskapende</i>	<i>Praktisk informativ</i>	<i>Historieformidlende</i>		
Redaksjonelle artikler: 38 Artikler skrevet av eksterne kommentatorer: 3			<i>Didaktisk</i>	<i>Politisk</i>	<i>Underholdende</i>
Antall artikler:	4	30	2	3	2

Begrunnelse for plassering

De fire artiklene i den tilhørighetskapende kategorien, har til felles en fremstilling som knytter den lokale historien opp mot den nasjonale, med bruk av patos. Eksempelvis tar to av artiklene opp hendelsen når grunnloven ble fraktet fra Stortinget til Eidsvoll den 17. mai. Begge understreker hvordan grunnloven nå vender tilbake til sitt opprinnelige fødested i Carsten Ankers hus på Eidsvoll.¹¹⁹ Artiklene gir dermed leserne en forståelse av at grunnloven tilhører lokalsamfunnet på Eidsvoll. Leserne tildeles da et eierforhold til grunnloven og dens historie. De to artiklene kunne blitt plassert i den praktiske informative kategorien siden de opplyser om hvordan grunnlovens hjemreise foregikk, og hvordan det skjøre dokumentet ble behandlet. Hovedtendensen i artikkelen er likevel fremheving av grunnlovens lokale tilhørighet til Eidsvoll.

¹¹⁹ Nikolaisen Line, *Grunnloven vendte hjem*, Eidsvoll Ullensaker blad, 19.05.2014, S: 27. Widing Glen, *Grunnloven kommer tilbake*, Eidsvoll Ullensaker blad, 15.05.2014: 35.

Et annet eksempel er lederartikkelen til Erik Øsmundset, *"Grunnlovsbygda"*. Han forklarer hvordan Eidsvoll, i anledning jubileumsåret har fått tildelt begrepet grunnlovsbygda. Øsmundset poengterer at jubileumsfeiringens suksess har sørget for at Eidsvoll for all fremtid blir husket som grunnlovsbygda.¹²⁰ Øsmund understreker med bruk av patos den tette geografiske tilhørigheten Eidsvoll har i dannelsen av Norges grunnlov. Han bekrefter og forsterker da identiteten til lokalmiljøet og tydeliggjør hva felleskapet har til felles. På den måten blir de andre, som ikke har samme kjennetegn, stående utenfor.¹²¹ Øsmundset gir dermed grunnloven som er et nasjonalt symbol, en lokal tilhørighet. Lederartikkelen kunne blitt plassert i den praktiske informative kategorien, siden deler av innlegget skildrer hvordan 17-mai feiringen ble.

Jeg har videre plassert 30 artikler, av de 28 nyhetsartikler, en notis og en lederartikkel, i den praktiske informative kategorien. Fellesnevneren er at 1814-historien ikke er i sentrum, derimot servicestoff om lokalsamfunnets forberedelser til det historiske jubileet. Som et eksempel kan notisen *"Sanggave til grunnlovsjubileet"* trekkes frem. Den informerer om at Eidsvollkoret Opu9 sammen med 16 andre kor, har forberedt en sang-gave til jubileet i form av en storsamling i parken den 24. mai.¹²² Artiklene *"Feiret kongen 19 mai"* og *"Her får Christian Fredrik tronen på verket"* formidler begge kunnskap om kroningen av Kristian Fredrik.¹²³ Artiklene legger vekt på at grunnlovsfeiringen ikke slutter den 17. mai, men den 19 mai, når Norge fikk sin nye konge velsignet i Eidsvoll kirke. Artiklene kunne blitt plassert i den praktiske informative kategorien, da deler av innholdet omhandler hvordan kroningen skal bli gjenskapt av det lokale amatørteatret, og deres forberedelser. Jeg har likevel valgt å plassere artiklene i den didaktiske kategorien, da jeg mener kunnskapsformidling om 1814 er hovedfokuset.

De tre leserinnleggene er plassert i den politiske kategorien. Alle tre bruker 1814-historien gjennom begreper som folkesuverenitet, demokrati og selvstyre. De drøfter så begrepene opp mot dagsaktuelle politiske temaer og legitimerer egne politiske synspunkter. Eksempelvis leserinnlegget; *"Vi er heldige som bor i et demokrati"* som er skrevet av elever ved Eidsvoll verk skole. I anledning jubileet ønsker de å bruke sin demokratiske stemme for å belyse at ikke alle barn er like heldige. Noen tas vare på av barnevernet, andre har spesielle behov, eller ressursvake foreldre. Det er disse barna som trenger ekstra omsorg av

¹²⁰ Øsmundset Erik, *Grunnlovsbygda*, Eidsvoll Ullensaker Blad, 19.05.14: 2.

¹²¹ Stugu, 2008: 36-37.

¹²² Løken Lunddal Marit, *Sanggave til grunnlovsjubileet*, Eidsvoll Ullensaker Blad 12.05.14: 6.

¹²³ Westergård Kristian, *Feiret kongen 19 mai*, Eidsvoll Ullensaker blad, 14.05.2014: 36. *Her får Christian Fredrik tronen på verket*, 20.05.14: 12-13.

kommunen og de oppfordrer derfor kommunen til å ta bedre vare på de barna som trenger det mest.¹²⁴

Til slutt er det to artikler der et kryptisk postkort skrevet i hemmelige koder fra 1914 er i sentrum.

Artiklene har til felles overskrifter og bilder som skaper nysgjerrighet. Videre et innhold som ikke preges av kunnskapsformidling og selvstendige synspunkter, men underholdende informasjon. Den første artikkelen ”Kryptisk postkort” fra 15.mai gir et innblikk i eier Ragnhild Parmegiania forståelse av postkortet, samtidig som hun oppfordrer andre lesere til å skrive inn om noen kan løse koden.¹²⁵ Den 20. mai kom artikkel

”Nina knekte koden” der løsningen ble forklart gjennom en av lokalavisens lesere.¹²⁶ De to artiklene

kunne blitt plassert i den tilhørighetskapende

kategorien, da Parmegiania gjennom postkortet får reflektert over egen historiebevissthet.

Gjennom kortet skaper hun en relasjon til fortiden og sin egen samtid. Hun skaper da en tilhørighet til de nasjonale begivenhetene gjennom sin familiehistorie. De kunne også blitt plassert i den praktiske informative kategorien, siden det er informasjon om postkortet og hvordan Nina klarte å løse mysteriet leserne får formidlet. Jeg har likevel valgt å plassere de i den underholdende siden artiklene er preget av bilder, underholdende stoff og store overskrifter. Det er dermed fornuftig å anta at artiklene er ment for å skape nysgjerrighet og underholdning for leserne.

Figur 3 Eksempel på artikkel plassert i den underholdende kategorien.

Hva kjennetegner avisens historiebruksprofil? Er den mangfoldig eller ensidig?

Jeg vil hevde at lokalavisens historiebruksprofil er preget av å gi leserne praktisk informasjon om jubileumsfeiringen. Servicestoffet er av varierende art, og omhandler alt fra sangkor til 17-mai menyer på lokale gjestegårder. Over 2/3 deler av fremstillingen plasseres i denne historiebrukskategorien. En kan dermed hevde at avisen har en ensidig historiebruk. På den andre side er alle historiebrukskategoriene representert. Lokalavisen har brukt 1814-historien for å bekrefte en tilhørighet for leserne, samtidig som de har formidlet kunnskap om Kristian

¹²⁴ Eidsvoll skole verk, *Vi er heldige som bor i et demokrati*, Eidsvoll Ullensaker Blad, 14.05.14: 35.

¹²⁵ Haraldsen Magnar, *Kryptisk postkort*, Eidsvoll Ullensaker blad, 15.05.14: 36.

¹²⁶ Haraldsen Magnar, *Nina knekte koden*, Eidsvoll Ullensaker blad, 20.05.14: 5.

Fredrik. Avisen har videre brukt historien for å drøfte dagsaktuelle tema og for å skape underholdning for leseren. På den måten har avisen en mangfoldig historiebruk. Jeg vil likevel konkludere med at lokalavisen i stor grad har benyttet seg av en type historiebruk, da majoriteten av artiklene plasseres i den praktiske informative kategorien.

Et interessant spørsmål, er hvorfor lokalavisen har vektlagt å gi mye servicestoff i sin fremstilling av et historisk jubileum. Dette kan man ikke fastslå. En kan likevel reflektere over noen mulige antagelser. I anledning 200-årsjubileet var Øvre Romeriket og Eidsvoll i sentrum av de nasjonale historiske markeringene. Dette medførte både lokal og statlig planlegging, samt økonomisk satsing i lokalmiljøet. Dette ble synlig gjennom ulike storarrangement, og restaureringsprosjektet av blant annet Eidsvollsbygningen. Stor aktivitet i lokalmiljøet gir lokalavisen et arsenal av saker en kan belyse. Dette kan være en av årsakene til mengden med servicestoff. Det er også fornuftig å tenke seg at informasjonsbehovet til leserne vil øke, når en begivenhet av en slik størrelse skal feires i deres eget lokalsamfunn. Det at lokale aktører bruker avisen som en kanal for å formidle opplysninger kan også være en årsak. Det kan også hende at avisen har unnlatt å bruke plass på å formidle kunnskap om 1814-historien, fordi det er for innlysende for lokalbefolkningen. Mest sannsynlig henger årsaken sammen med at Eidsvoll Ullensaker blad er en lokalavis og skildrer servicestoff fordi det er typisk for slike aviser. Lokale begivenheter og praktiske opplysninger er derfor i sentrum. Redaksjonen har altså gjort et bevisst valg om at denne typen aktivitet er interessant for leserne, og må dermed dekkes.

Kort oppsummert preges lokalavisens historiebruksprofil av servicestoff. Avisen har videre en ensidig historiebruk. En kan anta at historiebevisstheten til leserne øker, fordi de kontinuerlig får informasjon om det historiske jubileet. Historieforståelsen på den andre siden, økes ikke av avisens historiebruk.

Hvordan blir historien presentert, er det gjennom lokale, regionale eller nasjonale øyne?

Er det noen tema som går igjen?

Som nevnt ovenfor preges store deler av lokalavisens fremstilling av opplysninger om lokalsamfunnets forberedelser. Artiklene i den tilhørighetskapende kategorien fremhever også grunnlovsbygda Eidsvoll og lokalsamfunnets tilhørighet til 1814-historien. Ut fra dette, kan en hevde at det er et lokalt fokus på 200-årsjubileet.

Artiklene i den didaktiske kategorien, er på den ene siden lokal forankret. Dette fordi skribentene formidler kunnskap om velsignelsen av Kristian Fredrik i Eidsvoll kirke, og hans ja til å bli konge i Eidsvollsbygningen. På den andre siden, er disse stedene og hendelser

nordmenns felles nasjonale historie. Avisen belyser derfor også den nasjonale historien. Det er viktig å poengtere, at det her er tette bånd mellom lokal og nasjonal historie, siden Eidsvoll var stedet de historiske hendelsene sprang ut av. Den lokale historien til Øvre Romeriket, vil dermed alltid være tett knyttet opp mot den felles nasjonale historien. Disse tette båndene bruker redaksjonen til sin fordel og er en underforstått forståelse som ligger bak stoffet i avisen.

To av leserinnleggene i den politiske kategorien, diskuterer temaer som er aktuelle i lokalmiljøet og knytter det til begreper fra 1814. De har dermed en lokal forankring. Det siste leserinnlegget diskuterer imidlertid den norske selvstendighetens utfordringer i forhold til EU, og har derfor en nasjonal tilnærming. De to artiklene i den underholdende kategorien har en lokal tilknytning ved at det kryptiske postkort til den lokale leseren blir løst av en annen lokal leser. Når det gjelder spørsmål om hvilket tema som går igjen, har ikke lokalavisen et systematisk tema. Det er altså ingen vektlegging av historiske hendelser, steder eller aktører som i oppgavens avgrensede periode blir skildret gjentatte ganger.

Med bakgrunn i dette preges avisens fremstilling av en lokal tilnærming til 200-årsjubileet. Samtidig må en understreke den tette koblingen til den nasjonale historien.

Hvilke begreper benytter avisen seg av i omtalen av 200-årsjubileet?

Når det gjelder begreper vil jeg poengtere at avisens fremside, i anledning jubileumsåret hadde en underlogo; ”*Jubileet 1814-2014 Grunnlovsavisen*”. Som nevnt tidligere fikk også Eidsvoll betegnelsen ”*Grunnlovsbyda*”. En kan dermed allerede se hvilket begrep lokalavisen har valgt å benytte seg av. Det er interessant at avisen har gjort et bevisst valg på å fronte lokalavisen som grunnlovsavisen. Grunnloven som et felles nasjonalt symbol, får dermed en lokal tilhørighet. Dette illustrerer redaksjonens bruk av den tette koblingen mellom den lokale og nasjonale historien. I artiklene er det overskrifter som ”*Grunnlovsjubileet*”, ”*Grunnlovens 200-års dag*”, ”*Jubileet av Grunnloven*”, ”*Eidsvoll 1814*” og ”*Grunnlovsbyda*” som møter leseren. Det er dermed ingen tvil om at grunnloven er i sentrum av feiringen. De artiklene som ikke bruker et overordnet begrep, knytter innholdet i artikkelen opp mot grunnloven. Et unntak må nevnes, leserinnlegget til Prøsch der den norske selvstendigheten er i fokus.

Figur 4 Lokalavisens logo i anledning 200-årsjubileet; ”*Grunnlovsavisen*”.

Jeg vil konstatere at lokalavisens begrepsbruk er i samsvar med Stortingets vedtatte vektlegging av grunnloven. Om dette er et bevisst eller ubevisst valg kan en imidlertid stille spørsmål ved. Faktumet er at selvstendighetsbegrepet blir skjøvet bak, mens det konstitusjonelle begrepet blir tatt frem i lyset. Dette får konsekvenser for historiebevisstheten til lokalsamfunnet i dag, og for fremtidige generasjoner, som vil huske jubileet i 2014 som et grunnlovsjubileum.¹²⁷

Blir dagsaktuelle politiske spørsmål drøftet i lys av 1814-historien?

Leserinnlegget til Prøsch "20 og 200 årsjubileumsfeiring", ble trykt den 14. mai. Prøsch starter sitt innlegg med å forklare at det er grunnloven som feires, men spesielt §1 "Kongeriket Norge er et fritt, selvstændigt, udeleligt og uafhængeligt Rike".¹²⁸ Han forklarer at året 1814 handlet om to ting; folkesuverenitet og selvstyre. Han argumenterer videre for at det norske selvstyre er blitt utfordret flere ganger, både i 1972 og 1994 ved forsøk på innmelding i den europeiske union. Han mener derfor at vi ikke bare skal feire 200-årsjubileet, men også feire at det er 20-års siden nordmenn viste at vi fortsatt ønsker å være et selvstendig rike. De som i dag jobber for medlemskap, argumenterer at Norge ikke får nok innflytelse over lovendringene EU foreskriver. Prøsch mener at de ikke ser løsningen på problemet; utmelding av EØS. Prøsch foreslår med støtte fra Nei til EU, en moderne handelsavtale som vil være et god alternativ til EØS-avtalen. På den måten unngår man de problemene EØS påfører det norske arbeidsliv, og det viktigste, man forblir et selvstendig rike.¹²⁹ Selv om det ikke kommer direkte frem i leserinnleggets innhold, kan argumentasjon til Prøsch også sees på som en kritikk mot Stortingets vektlegging av det konstitusjonelle. Denne vektleggingen har ført den norske selvstendigheten i bakgrunnen.

Med bakgrunn i dette, kan jeg konstatere at Prøsch bruker 1814- historien for å få gjennomslag for at Norge må forbli en suveren stat. Han skaper med sitt leserinnlegg oppmerksomhet rundt spørsmålet om innmelding i EU, og bruker selvstendigheten Norge fikk i 1814 som legitimering for sine egne politiske synspunkter.

Sammenfatning, avisens særpreg

Eidsvoll Ullensaker blad har en historiebruksprofil som kjennetegnes av servicestoff. Den praktiske informative kategorien innehar over 2/3 deler av avisens fremstilling. En kan dermed hevde at avisen har hatt en ensidig historiebruk. Dette må sees i sammenheng med

¹²⁷ Assmann, 2008: 98-99.

¹²⁸ Prøsch Gerhard, 20 og 200-års jubileumsfeiring, Eidsvoll Ullensaker Blad, 14.05.14: 10.

¹²⁹ Ibid: 10.

avisens karakter som en lokalavis, der dekning av lokale begivenheter og arrangement er i sentrum. Det at Eidsvoll også er selve midtpunktet i jubileet medførte et høyt aktivitetsnivå i nærmiljøet. Når de historiske begivenhetene ble satt i sentrum er det en tett kobling mellom den lokale og nasjonale historien. Avisen har tatt til seg Stortingets føringer ved å bruke grunnloven som overordnet begrep i anledning jubileumsfeiringen. Lokalavisen drøfter også dagsaktuelle politiske temaer i lys av 1814-historien.

4.3 Adresseavisen

Regionavisen Adresseavisen, som kommer ut i Trondheim, ble fra 10. til 20. mai gitt ut åtte ganger, og trykte 28 artikler som omhandlet 200-årsjubileet. Av disse 28 artiklene ble 23 skrevet av redaksjonen, mens fem ble skrevet av eksterne kommentatorer. Analyseverktøyet viser at seks artikler er plassert i den tilhørighetskapende, 14 i den praktiske informative og tre i den didaktiske kategorien. Den politiske kategorien innehar fem, mens ingen artikler er plassert i den underholdende kategorien.

Tabell 4: Adresseavisens fremstilling i analyseverktøyet

Antall artikler totalt: 28	<i>Tilhørighetskapende</i>	<i>Praktisk informativ</i>	<i>Historieformidlende</i>		
			<i>Didaktisk</i>	<i>Politisk</i>	<i>Underholdende</i>
Redaksjonelle artikler: 23 Artikler skrevet av eksterne kommentatorer : 5					
Antall artikler:	6	14	3	5	0

Begrunnelse for plassering

De seks artiklene er plassert i den tilhørighetskapende kategorien, fordi alle bruker historien fra Trøndelag for å skape og bekrefte en tilhørighet til de nasjonale begivenhetene. På ulike måter skildrer artiklene historiske hendelser som skjedde i Trondheimsregionen, og forklarer hvordan disse påvirket og gav inspirasjon til hendelsene på Eidsvoll. Som et eksempel, kan kronikken til Gunnar Bovim trekkes frem. Bovim forklarer hvordan Trondheim har en viktig plass i historien om grunnloven, siden det var her kravet om en representativ riksforsamling og grunnlov ble fremmet for første gang.¹³⁰ Et annet eksempel er kronikken ”*Frostatinget og grunnloven*” skrevet av ordføreren på Frosta, Johan Skogseth. Han hevder at tradisjonene fra Frostatinget levde videre gjennom ulike gårdsting der bønder deltok i forhandlinger, løste tvister og fikk styringskompetanse. Disse tradisjonene er bakgrunnen for prosessene som fant sted på Eidsvoll. På den måten er Frostatinget en viktig inspirasjonskilde til hendelsene i 1814

¹³⁰ Bovim Gunnar, *Trondheim, historien og kunnskapen*, Adresseavisen 19.05.14: 49.

poengterer Skogseth.¹³¹ I begge de overnevnte eksemplene knytter skribentene lokalhistorien opp mot den nasjonale historien og skaper dermed en dobbel tilhørighet. Leserne får da en tilhørighet til sin egen region, og den nasjonale historien.

I den praktiske informative kategorien er det plassert 14 artikler; ni notiser og fem nyhetsartikler. Fellesnevneren her er servicestoff om ulike arrangement og markeringer som skal finne sted, samt informasjon om været og kollektive forberedelser i form av musikkorps. Eksempelvis opplyste notisen ”*Tyvstarter grunnlovsjubileet*” den 12. mai at stortingspresident Olemic Thommessen inviterte inn til folkefest fremfor stortinget den 15. mai.¹³² I den didaktiske kategorien er det plassert tre artikler. I sentrum for alle er kunnskapsformidling. Som et eksempel kan kronikken til historiker Jakob Maliks ”*Fritt og selvstendig*” fra 16.mai trekkes frem. Maliks forklarer at nordmennenes politiske rolle under det danske riket var så å si fraværende, med unntak av i 1660 når eneveldet ble innført. Maliks forklarer hvordan nordmennene da, avla eden som overførte all makt til kongen og hans arvinger. Det var denne eden som Fredrik 6. oppløste ved Kielfreden 14. januar 1814. Nordmennene fikk da en forståelse av at suvereniteten var kommet tilbake til folket. Det måtte dermed dannes et nytt statsstyre der makten lå hos folket. Det var dette representantene på Eidsvoll skulle utarbeide poengterer Maliks. Han konkluderer med at det var etableringen av en selvstendig stat, som var formålet bak riksforsamlingen og grunnloven, og det er dette vi i 2014 feirer.¹³³

Den politiske kategorien inneholder fem artikler; to lederartikler, to kommentarer og et leserinnlegg. Artikkelen plasseres her fordi alle drøfter dagsaktuelle politiske tema og bruker historien som et instrument for å legitimere egne synspunkter. Et eksempel er lederartikkelen til Arne Blix den 13. mai. Blix hevder at KrFs hestehandel med de rødgrønne på tampen av grunnlovsforhandlingene, var udemokratisk. Han understreker videre at familien ikke bør vernes i grunnloven slik som KrF ønsker, da det er mange i dag med andre samlivsformer enn kjernefamilien.¹³⁴ Partileder Hareide, responderte 15. mai med leserinnlegget ”*Hører ikke familien hjemme i grunnloven?*”. Hareide hevder at dersom grunnloven skal være et levende dokument, må alle de sentrale menneskerettighetene sikres plass. Familien bør her ha en viktig plass på grunn av dens rolle som vern omkring barnas oppdragelse og oppvekst, noe

¹³¹ Skogseth Johan Petter, *Frostatinget og Grunnloven*, Adresseavisen 15.05.14: 21.

¹³² Wallum Stian, *Tyvstarter grunnlovsjubileet*, Adresseavisen 12.05.14: 3.

¹³³ Maliks Jakob, *Fritt og selvstendig*, Adresseavisen 16.05.14: 13.

¹³⁴ Blix Arne, *Slett spill om grunnloven*, Adresseavisen 13.05.14: 2.

som er essensielt i følge han og KrF. Han konkluderer med at Adresseavisen bommer med sin kritikk, fordi en mer inkluderende familiedefinisjon enn KrF har, skal man lete lenge etter.¹³⁵

Hva kjennetegner avisens historiebruksprofil? Er den mangfoldig eller ensidig?

Analyseverktøyet viser at det er flest artikler i den praktisk informative kategorien.

Historiebruksprofilen til Adresseavisen preges derfor av servicestoff. Leserne har dermed fått mest informasjon om arrangementer og markeringer som skal finne sted, samt ulike kollektive og individuelle forberedelser i det regionale miljøet. Avisen legger på den måten til rette for at leserne skal innlemmes i historiekultur som formidler 1814-historien i nærmiljøet.

Historiebruksprofilen må sees i sammenheng med at avisens karakter som regionavis, der Trondheimsregionen er i sentrum.

En ser samtidig at avisen har en jevn fordeling i de andre kategoriene, unntatt den underholdende kategorien som ikke er representert. Jeg vil derfor hevde at fremstillingen i Adresseavisen preges av en mangfoldig historiebruk. Flere av artiklene bruker blant annet regionalhistorien for å skape en tilhørighet til de nasjonale hendelsene på Eidsvoll. Leserne får da en forståelse av det regionale felleskapet og hvordan de som gruppe hører hjemme i den nasjonale historien. Avisen skaper da en forestilling om et felleskap, selv om lokalbefolkningen ikke kjenner hverandre via personlige bånd.¹³⁶ Regionavisen har også stoff som formidler realhistorisk kunnskap om mirakelåret 1814. Leserne blir da introdusert for kunnskap som strekker seg fra grunnlovens lange røtter, til historien bak det norske flagget.¹³⁷ På den måten får leserne tildelt en historisk plattform, som er nødvendig for å forstå betydningen av det historiske jubileet. Til slutt er det også viet plass til å drøfte dagsaktuelle politiske tema. 1814-historien fungerer her som et instrument for å belyse og skape oppmerksomhet rundt en bestemt sak, og fremme skribentens egne synspunkter.

Ut fra dette har Adresseavisen hatt en mangfoldig bruk av 1814-historien og en historiebruksprofil preget av servicestoff.

Hvordan blir historien presentert, er det gjennom lokale, regionale eller nasjonale øyne?

Er det noen tema som går igjen?

Fremstillingen i Adresseavisen preges både av en regional og nasjonal tilnærming til 1814-historien. Artiklene i den tilhørighetskapende kategorien plasserer på den ene siden Trondheimsregionen i sentrum, og skildrer den regionale historien. På den andre siden

¹³⁵ Hareide Knut Aril, *Hører ikke familien hjemme i Grunnloven?*, Adresseavisen 15.05.14: 23.

¹³⁶ Anderson, 1999: 5-7.

¹³⁷ Skuggevik Dordi, *Grunnlovens arv fra Rouen*, Adresseavisen 12.05.14: 15. Redaksjonen, *Flaggets historie*, Adresseavisen 15.05.14: 12.

skildres også nasjonalhistorien fordi den regionale historien blir brukt for å skape en tilhørighet til den nasjonale. De 14 artiklene i den praktiske informative kategorien gir informasjon om lokale og regionale begivenheter, men også nasjonale. Leserne får blant annet informasjon hvilke kongelige gjester fra de skandinaviske landene som kommer til Eidsvoll den 17-mai, samt hvem som er landets heldige vinnere av 17-mai været.¹³⁸ Hovedtendensen er likevel informasjon om lokale arrangementer, som eksempelvis Trondheims luftforsvar festkonsert for grunnloven.¹³⁹

Alle de tre artiklene i den didaktiske kategorien formidler kunnskap om den nasjonale historien. Som et eksempel får leserne kunnskap om de flagg Norge har hatt, fra 1600-tallets danske flagg, til det norske flagget slik vi kjenner det i dag.¹⁴⁰ En kan også argumentere for at de fem artiklene i den politiske kategorien har nasjonal tilnærming. Alle tar opp dagsaktuelle politiske tema av nasjonal karakter. Kommentaren fra Torgeir Anda *"Frihet, likhet, brorskap og 17-mai"*, kan trekkes frem som et eksempel. Anda diskuterer om det norske samfunnet i dag lever opp til de idealene som var kjernen i den franske revolusjon og grunnloven fra Eidsvoll, nemlig frihet, likhet og brorskap. Gir vi hjelp til dem som trenger det mest i Norge, slik at de på lik linje som oss, kan oppleve frihet. Anda hevder at når nordmenn gjør tiggere, asylsøkere, flykninger og utenlandske arbeidere til et problem, hjelper vi ikke dem som trenger mest hjelp. Han understreker videre problemet med de økonomiske forskjellene mellom rike og fattige som stadig øker, samtidig som de svakeste i samfunnet alltid faller utenfor forhandlingsbordet.¹⁴¹ I så vel kommentaren, som de resterende artiklene i denne kategorien, er det dagsaktuelle tema som har nasjonal karakter som tas opp til diskusjon.

Kort oppsummert har Adresseavisens fremstillingen både en regional og nasjonal tilnærming til jubileet. Når det gjelder spørsmålet om tema har ikke avisen noen gjennomgående. Samtidig må det understrekes at avisen gjennom 2014 hadde en kronikkserie om 1814 der ulike fagpersoner skildret det historiske året. Kronikken til Maliks *"Fritt og selvstendig"* inngikk i denne kronikkserien.

Hvilke begreper benytter avisen seg av i omtalen av 200-årsjubileet?

Adresseavisens artikler bruker grunnloven i ulike varianter i sine overskrifter. Leseren møter overskrifter som; *"Grunnlovsjubileet"* og *"200-års jubileet for grunnloven"*. Artiklene i den tilhørighetskapende kategorien plasserer grunnloven i sine overskrifter. Det må poengteres at

¹³⁸ Redaksjonen, *Storstilt feiring av Grunnloven*, Adresseavisen 12.05.14, S: 31. Redaksjonen, *17-mai været blir best i sør*, Adresseavisen 15.05.14: 12.

¹³⁹ Bjerkan Elin, *Festkonsert for grunnloven*, Adresseavisen, 15.05.14: 13.

¹⁴⁰ Redaksjonen, *Flaggets historie*, Adresseavisen, 15.05.14: 12.

¹⁴¹ Anda Torgeir, *Frihet, likhet, brorskap og 17-mai*, Adresseavisen, 15.05.14: 20.

innholdet i noen av artiklene kommer inn på selvstendigheten. Eksempelvis kronikken til Bovim som poengterer at historien til grunnloven handler om *"Norges rolle som selvstendig nasjon og demokratisk folkestyre"*.¹⁴² Halvparten av artiklene i den praktiske informative kategorien bruker *"Grunnlovsjubileet"* som begrep. De andre har overskrifter som er knyttet til tekstens innhold og bruker verken det konstitusjonelle eller selvstendigheten. Dette kan skyldes tekstens karakter som notis, der korte informative beskjeder er i fokus.

I den didaktiske kategorien er det to artikler som verken bruker det konstitusjonelle eller selvstendigheten. Grunnloven fremheves likevel i artiklenes innhold. Den tredje artikkelen er kronikken til Maliks. Denne er interessant fordi den diskuterer om det var konstitusjonen eller selvstendigheten som var det sentrale i 1814. Kronikkens overskrift *"Fritt og selvstendig"* gir føringer om at det er selvstendigheten som står i sentrum. Maliks konkluderer også med at den suverene norske stat var en forutsetning for demokratiet. Av de fem artiklene i den politiske kategorien benytter to *"Grunnloven"*. De andre bruker verken grunnloven eller selvstendigheten.

I lys av dette ser vi at artiklene i Adresseavisen i stor grad bruker grunnloven når de skal karakteriserer hva det er vi feirer. Det må samtidig poengteres at noen av skribentene kommer inn på suvereniteten. Hovedtendensen er likevel at grunnloven og ikke selvstendigheten er i sentrum. Dette må som nevnt tidligere sees i sammenheng med Stortingets føringer. Siden redaksjonen sto for 2/3 deler av fremstillingen kan det virke som det er et bevisst valg å bruke grunnloven som et overordnet begrep. Samtidig kan det også være ubevisst, om redaksjonen har tatt til seg begrepet uten å stille spørsmålstegn ved det.

Blir dagsaktuelle politiske spørsmål drøftet i lys av 1814-historien?

Adresseavisen tar opp flere dagsaktuelle politiske saker og drøfter de i lys av 1814-historien. Som nevnt ble det diskutert hvilke menneskerettigheter som skulle innlemmes i grunnloven. Jeg har også nevnt Anda som drøfter nordmenns holdning til minoriteter. Den 16. mai drøfter redaktør Blix på lederplass samme tematikken som Anda, nemlig dagen demokratiske status for minoriteter. Blix fremhever hvor slitesterk det norske demokratiet er. Samtidig stiller han spørsmålstegn ved om Norge gjør nok for å inkluderer dem som ikke deltar i demokratiet, som minoritetsgrupper, samt unge og svake grupperinger. Blix trekker frem jødene og jesuitter som eksempel på at nordmenn tidligere har utestengt grupper fra demokratiet. Han poengterer at det er viktig å huske på hvordan demokratiet utføres i hverdagen, når man i

¹⁴² Bovim Gunnar, *Trondheim, historien og kunnskapen*, Adresseavisen 19.05.14: 49.

morgen skal uttrykke svulmende følelser for fedrelandet.¹⁴³ Kommentaren til Gunnar Okstad ”Oppgjør med selvbedraget” forklarer at jubileet er en hyllest til det norske demokratiet. Han hevder at det er tvilsomt at små kommuner kan bidra til mer demokrati enn store kommuner. Han mener at dagens kommunestruktur for lengst er gått ut på dato og legger skylden på politikere som tviholder på det eksisterende. Han ønsker å frikjenne eidsvollsmennene da de ikke kan beskyldes for det eksisterende kommunekartet.¹⁴⁴ Okstad bruker her historien for å skape oppmerksomhet rundt en ny kommunereform.

Sammenfatning, avisens særpreg

Adresseavisens historiebruksprofil kjennetegnes av servicestoff. Avisen har hatt en mangfoldig bruk av 1814-historien, som må sees i sammenheng med avisens karakter som regionavis. Regionaviser er en nr.1 avis og dermed ofte hovedavisen til sine lesere. Avisen har derfor en bredere dekning av dagsaktuelle nyheter, kunnskapsorienterte kronikker og politiske debatter enn lokalaviser. På grunn av det overnevnte belyses også historien gjennom lokale, regionale og nasjonale øyne. Avisen har i stor grad benyttet seg av ”Grunnlovsjubileet” som begrep i henhold til jubileet. Adresseavisen har også flere skribenter som drøfter ulike problemstillinger som gjør seg gjeldene i dag, og søker tilbake til historien for å begrunne egne argumenter.

4.4 Verdens Gang

Fra 10. til 20. mai ble VG gitt ut 11 ganger og trykte totalt 31 artikler som omhandlet 200-årsjubileet. Av disse artiklene ble 24 skrevet av redaksjonen, mens syv ble skrevet av eksterne kommentatorer. Ved hjelp av analyseverktøyet har jeg plassert fem artikler i den tilhørighetskapende, 13 i den praktiske informative, og åtte i den didaktiske kategorien. Til slutt er to artikler plassert i den politiske, og tre i den underholdende kategorien.

Tabell 5: VGs fremstilling i analyseverktøyet

Antall artikler totalt: 31	Tilhørighetskapende	Praktisk informativ	Historieformidlende		
			Didaktisk	Politisk	Underholdende
Redaksjonelle artikler: 24 Artikler skrevet av eksterne kommentatorer: 7					
Antall artikler:	5	13	8	2	3

¹⁴³ Blix Arne, *Slitesterk demokrati*, Adresseavisen 16.05.14: 2.

¹⁴⁴ Okstad Gunnar, *Oppgjør med selvbedraget*, Adresseavisen 14.05.14: 16.

Begrunnelse for plassering

Alle de fem artiklene i den tilhørighetskapende kategorien trekker frem historiske steder og begivenheter, samt nasjonale kjennetegn som skaper tilhørighet til den nasjonale historien. Som et eksempel kan nyhetsartikkelen *”Norge vårt Norge”* fremheves. Artikkelen intervjuer 25 kjendiser og stiller spørsmålet; Hva elsker du med Norge? Hotelleier Peter Stordalen svarer; *”Det er et land bygget på kompromisser, masse kjærlighet, en enestående natur og stolt historien”*.¹⁴⁵ Gro Hammerseng fremhever *”Ytringsfriheten og muligheten til å elske den jeg vil, gjør meg stolt av landet vårt”*.¹⁴⁶ Thorvald Stoltenberg forklarer at han elsker Norge fordi vi har så mye å være stolte av, blant annet *”De nordmenn som hjalp folk å flykte til Sverige under krigen og satte sine egne liv på spill”*.¹⁴⁷ Ved å svare på spørsmålet, orienterer kjendisene seg tilbake i tid ved hjelp av sine historiske kunnskaper. De øker dermed sin egen historiebevissthet, og på den måten skaper de en sterkere tilhørighet til det historiske jubileet og nasjonalhistorien.

De 13 artiklene i den praktiske informative kategorien gir leserne servicestoff om hvilke bobler man bør servere i glasset. Hvor man kan finne bunader i siste liten, hvordan været blir på 17-mai, samt bøker som er gitt ut i anledning 200-årsjubileet. Som eksempel kan artikkelen *”Dette koster 17.mai festen”* trekkes frem. VG har her sjekket prisen på de mest vanlige festvarene og sammenlignet prisen hos fire store lavpriskjeder.¹⁴⁸ Åtte av VGs artikler er plassert i den didaktiske kategorien siden alle er skrevet av fagpersoner som formidler kunnskap om 1814-historien. Historikerne Rasmus Glenthøj og Morten Ottosen drøfter om Danmark burde si unnskyld til Norge på grunn av 400-årsnatten. Leseren får her innsyn i hva som ligger bak begrepet 400-årsnatten og et innblikk i historikernes mening om Norge ble urettferdig behandlet under det danske styret. Historikerne drøfter videre om Norge heller burde takke Danmark, da nordmennene kunne ha vært et lett bytte for andre europeiske land, samt at norske bønder hadde det bedre enn europeiske bønder.¹⁴⁹

VG har også satsset på en interessant kronikkserie; *”De neste 200-år,- fire skribenter om nasjonens fremtid”*. Disse kronikkene er langt mer vanskelig å plassere i en historiebrukskategori. Tre av kronikkene er plassert i den didaktiske. Dette er fordi fagpersonen, ut fra sin fagbakgrunn forklarer en plausibel fremtid. Kronikkene kunne blitt plassert i den underholdende kategorien, siden det er humoristiske illustrasjoner, underholdende stoff og fiksjon som står i sentrum. Den siste kronikken i den overnevnte

¹⁴⁵ Spets Kari, Berg Ronny, Muri Karin, Giske Ida, Aanstad Kristine, Lien Kyrre, *Norge vårt Norge*, VG 16.05.14: 30-35

¹⁴⁶ Ibid: 35.

¹⁴⁷ Ibid: 33.

¹⁴⁸ Andersen Nina, Solberg Trond, *Dette koster 17-mai festen*, VG 15.05.14: 18-19.

¹⁴⁹ Glenthøj Rasmusen, Ottosen Morten Nordhagen, *Burde Danmark si unnskyld for 400-års natten?*, VG 19.05.14: 22-23.

serien har overskriften ”Dramatiske år”. Her er det forfatter Torgrim Eggen som skildrer detaljert hvordan Norge utvikler seg fra 2021 til 2214. Denne er plassert i den underholdende kategorien, fordi det Eggen skriver ikke er plausibelt.

Kronikken minner isteden om en politisk satire. Eggen har heller ingen faglig bakgrunn som støtter hans argumentasjon. En av Eggens påstander er at norske menn i 2214 føder egne barn, noe som igjen resulterer i et stort flertall av førgangsfødene menn i 2118.¹⁵⁰ Bildeillustrasjonen har også et underholdende uttrykk.

Figur 5 Bildeillustrasjon til kronikken ”Dramatiske år”

I den politiske kategorien har jeg plassert et intervju og et leserinnlegg. Intervjuet er med Julie Brannfjell som hevder at Norge fordummer sitt eget grunnlovsjubileum til en statsstyrt folkefest.¹⁵¹ Leserinnlegget til Arild Gjerde trekker frem jødeparagrafen og argumenterer for at det norske samfunnet lenge har vært et land med rasistiske holdninger.¹⁵² I begge de overnevnte artiklene er det Brannfjell og Gjerdens egne politiske meninger som legger føring på artiklene. Til slutt er tre artikler plassert i den underholdende kategorien. Felles for alle er at historien blir brukt for å skape et anslag slik at leserne lokkes til å lese videre. Deretter overtar store bildeillustrasjoner og underholdende stoff. Et tidligere eksempel er ”Mektige i 1814, mektige i dag”. Artikkelen gir uttrykk for at slektene som var mektige i 1814, fortsatt er mektige i dag. Men som Werner Christie svarer ”Det å være en etterkommer av en eidsvollsmann er ikke spesielt interessant, for det finnes hundretusenvis nordmenn som er etterkommere av historiske personer”.¹⁵³ Det er altså fremstillingen i VG som skaper denne forståelsen. Dette kan være for å skape engasjerende overskrifter som fanger nysgjerrigheten til leserne.

En av artiklene som er plassert her, skiller seg ut fordi innholdet i større grad preges av kunnskapsformidling. Samtidig er kunnskapen innpakket i underholdningspregende nyanser. Dette er bakgrunnsartikkelen ”Skålte for sang og frihet”. Her skildrer skribenten Jon Rydne og

Figur 6 Bakgrunnsartikkelen ”Skålte for sang og frihet”.

¹⁵⁰ Eggen Torgrim, *Dramatiske år*, VG, 15.05.14: 36-37.

¹⁵¹ Brannfjell Julie, *Nasjonal festbrems*, VG, 16.05.14: 12.

¹⁵² Gjerde Arild H, *En verdig 200-årig 17.mai!*, VG 16.05.14: 51.

¹⁵³ Aanstad Kristine Hellem, Brømde Eivind Griffith, *Mektige i 1814-mektige i dag*, VG 10.05.14: 55-57.

karikaturtegner Roar Hagen hva som egentlig skjedde på Eidsvoll, og hvordan eidsvollsmennene virkelig var. Det blir her forklart at de 112 representantene var både frekke og kjappe i replikken, og at ørefiker var en del av hverdagen. Alle måltidene inneholdt videre madeira og drikkepress. Artikkelen konkluderer med at *Boys will be boys* da rikssalen var utsmykket med lettkledde nymfer og pin up bilder.¹⁵⁴ På grunn av artiklenes iøynefallende overskrift, humoristiske bildebruk og underholdende stoff får artikkelen et underholdende uttrykk. Den er dermed plassert i den underholdende kategorien, selv om innholdet har didaktisk betydning.

Hva kjennetegner avisens historiebruksprofil? Er den mangfoldig eller ensidig?

VGs historiebruksprofil kjennetegnes av servicestoff siden den praktiske informative kategorien er best representert. Lesergruppen til VG har dermed fått mest opplysning om været, bunader, matvarer, ulike arrangement og nytgitte bøker i henhold til jubileet. Årsaken til fremstillingen kan en anta har sammenheng med egenarten til VG i form av å være en tabloidavis. Lettfattelig stoff og informasjon preger avisen. Benedict Anderson påpekte at aviser som resonansskapere, prioriterer stoff de vet skaper gjenklang hos sin lesergruppe.¹⁵⁵ Det kan dermed tenkes at VG prioriterer servicestoff fordi leserne ønsker dette. Avisen har samtidig en mangfoldig historiebruk, siden analyseverktøyet viser en jevn fordeling av artikler i alle historiebrukskategoriene. Dette må sees i sammenheng med at VG er en riksavis som dekker både innenriks og utenriks nyheter, samt andre sjangere som kultur og underholdning. Avisen har også et bredt publikum de skal appellere til som igjen gjør stoffet mangfoldig. Til slutt er avisen en dagsavis som gjør variasjon av stoff sentralt for å holde på oppmerksomheten til leseren.

Flere av avisens artikler er plassert i den tilhørighetskapende kategorien. Disse er med å øke historiebevissthet og historieforståelsen til leseren. De er også med på å bekrefte og forsterke en kollektiv identitet rundt det norske felleskapet. Dette skjer ved at skribentene trækker opp de historiske sporene og skildrer den felles fortiden nordmenn deler. Som leser får man bekreftet tilhørigheten til den nasjonale historien. Et tidligere nevnt eksempel er artikkelen "*Norge vårt Norge*", et annet eksempel kan være artikkelen "*Her ga danskene opp Norge*". Dag Fonbæk forklarer her ved bruk av patos at "(") *det var på fynske Hindsgavl Slot at danskekongen Fredrik 6. trist og motvillig avsto sitt kjære Norge i 1814.*"¹⁵⁶ Fonbæk forklarer videre hvordan kongen prøvde å tviholde på sitt kjære Norge, og i et siste desperate

¹⁵⁴ Rydne Jon H, Hagen Roar, *Skâlte og sang for frihet*, VG, 17.05.14: 40-41.

¹⁵⁵ Tjelmeland, 2004: 124.

¹⁵⁶ Fonbæk Dag, *Her ga danskene opp Norge*, VG, 17.05.14: 22-23.

forsøk skal han ha tilbud Trondheims amt. Det viste seg imidlertid å være nytteløst. Det endte med at hele Norge tilfalt Sverige.¹⁵⁷

VG bringer også flere artikler som setter kunnskapsformidling i sentrum. Artikkelen ”*Slik har vi endret oss fra 1814-2014*” formidler hvordan nordmenn har forandret seg i forhold til levevilkår, inntekt, bolig og familiestørrelse.¹⁵⁸ Jeg vil fremheve at VG har hatt en mer kunnskapsorientert fremstilling enn hva en kunne ha forventet på forhånd. Årsaken til dette kan være at avisen har ønsket å skildre jubileet gjennom kunnskapsformidling. Det kan også skyldes mitt analyseverktøy og måten jeg har tolket avisens artikler.

Fremstillingen preges i liten grad av politisk historiebruk. Dette kan skyldes at VG ikke ønsker å være et utpreget debattorgan, som kan ha sammenheng med hva lesergruppen ønsker å få formidlet. Det kan også hende at oppgavens periodeavgrensing gir et feilaktig bilde. Det kan også tenkes at man ikke ønsket å legge vekt på de sidene ved jubileet som kunne vekke debatt. En kategori som også er mindre representert er den underholdende. Mine antagelser om at fremstillingen kom til å være preget av underholdende historiebruk viser seg dermed å være ugyldig. Dette er merkverdig da avisen i stor grad satser på å gi leserne underholdningspregede stoff. Dette funnet kan ha sammenheng med mitt analyseredskap og måten jeg har plassert VGs artikler. Det er viktig å poengtere her at underholdningspregede artikler kan ha didaktiske undertoner, både i form og funksjon.

Kort oppsummert har VG en historiebruksprofil som kjennetegnes av servicestoff. Avisen har også en mangfoldig fremstillingen av 1814-historien der alle historiebrukskategoriene i analyseverktøyet er jevnt representert.

Hvordan blir historien presentert, er det gjennom lokale, regionale eller nasjonale øyne? Er det noen tema som går igjen?

1814-historien blir utelukkende belyst gjennom nasjonale øyne i VGs fremstilling. Det er nærliggende å se dette i sammenheng med at VG er en riksavis med et nasjonalt nedslagsfelt. Det er dermed mer interessant å analysere om det er noen temaer som gjentatte ganger går igjen i fremstillingen.

VGs redaksjon har gitt bred plass til kronikkserien ”*De neste 200-år,- fire skribenter om nasjonens fremtid*”. De fire skribentene fokuserer ikke her på fortiden, men retter blikket inn mot fremtiden. En av kronikkene er skrevet av professor Thomas Eriksen. Han gir leserne et tilbakeblikk, sett fra 2214 i kronikken; ”*En kuriositet i verdenshistorien*”. Eriksen forklarer

¹⁵⁷ Fonbæk Dag, *Her ga danskene opp Norge*, VG, 17.05.14: 22-23.

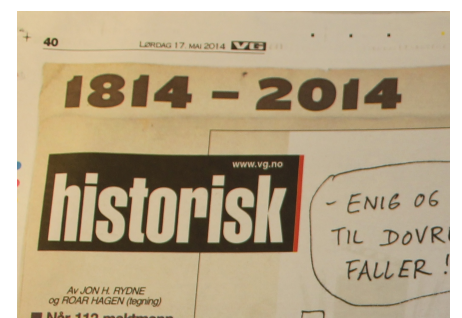
¹⁵⁸ Eisentrager Stian, Lauveng Kenneth, *Slik har vi endret oss fra 1814-2014*, VG 13.05.14: 26-27.

at alt som har med Norge i dag fremstår som en historisk parentes. Han minner om at Norge en gang fremsto som en gedigen suksess. På 2000-tallet identifiserte folk seg emosjonelt med landet og trakk metaforiske ættelinjer fra sin egen tid tilbake til et arkaisk bondesamfunn, skriver Eriksen. Grunnlovsjubileet i 2014 ble feiret av over 90 % av befolkningen, helt uten tvang fra staten sin side. Nordmenn elsker virkelig sitt Norge understreker Eriksen. Men dette var frem til forfallstiden i 2112. Årsaken til oppløsning av det norske riket er gjenstand for hissige debatter i dagens historikermiljø. Det er likevel bred enighet om den åpenbare årsaken. På 2000-tallet var den vestlige delen av landet dominert av petroleum, mens den østlige delen levde av statssubsidier, møtevirksomhet og symbolhåndtering. Ulike interesser førte til at Vestlandet og Trøndelag ble med i Nordsjøforbundet, mens resten av landet sluttet seg til den Nordiske føderasjon. "I dag" det vil si i 2214, betyr ikke 17-mai noe spesielt og feires av 2-3% av befolkningen, og da med offentlig støtte. Den tidlige norske statsdannelsen fremstår som ganske kunstig avslutter Eriksen.¹⁵⁹

Hvorfor valgte VG-redaksjonen en slik vinkling av 200-årsjubileet? Mente de at historien om 1814 ikke har interesse hos leserne? At fremtiden skaper mer nysgjerrighet og spenning enn fortiden? Mente man at leserne ikke trengte mer historisk kunnskap om hendelsene på Eidsvoll? En mulig antagelse er at VG ønsket å skille seg ut, i en tid da mange omtalte jubileet. Ved å velge en fremtidsrettet-linje har avisen en annen fremstilling enn de andre riksavisene.

Hvilke begreper benytter avisen seg av i omtalen av 200-årsjubileet?

VG har ikke systematisk brukt ett begrep i sine overskrifter. Noen av artiklene har benyttet seg av en forhåndsbestemt logo; "1814-2014" som er nøytral i forhold til hva det blir jubileret for. Artiklene i den tilhørighetskapende kategorien bruker ulike begreper, og ingen setter det konstitusjonelle eller selvstendigheten i fokus. Isteden retter begrepsbruken seg mot en sammenkobling av disse to. Eksempelvis overskriften "Det moderne Norges fødselsdag".¹⁶⁰ Halvparten av artiklene i den praktiske informative kategorien bruker overskrifter som knyttes til artiklenes innhold, eksempelvis "Bunads-kupp i siste liten".¹⁶¹ Den andre halvdel bruker overskrifter som "Nasjonaldagen", "17-mai festen", "Grunnlovsdagen", og "200-årsdagen". Av de åtte artiklene i den didaktiske kategorien er

Figur 7 Forhåndsbestemt logo i VG "1814-2014"

¹⁵⁹ Eriksen Hylland Thomas, *En kuriositet i verdenshistorien*, VG 16.05.14: 50-51.

¹⁶⁰ Alnæs Karsten, *Det moderne Norges fødselsdag*, VG 17.05.14: 30-31.

¹⁶¹ Kingsrød Marie Moen, *Bunad-kupp i siste liten*, VG 10.05.14: 8-9.

det fem som har overskrifter der verken grunnloven eller selvstendigheten blir nevnt, mens to bruker "1814-2014". Den siste bruker "200-års jubileet for løsrivelse". Artiklene i den politiske kategorien bruker begrepet "Grunnlovsjubileet" og "200-årig grunnlov" i overskriftene. To av artiklene i den underholdende kategorien benytter seg av "1814-2014", mens den siste har overskrift som er knyttet til artikkelens innhold.

Hovedtendensen er at artiklene bruker nøytrale overskrifter som ikke tar stilling til det konstitusjonelle eller selvstendigheten. Flere av artiklene har overskriften "1814-2014", som er en forhåndsbestemt logo fra redaksjonen sin side. Med nøytrale overskrifter unngår VG å ta standpunkt i debatten. Jeg vil poengterer at grunnloven i ulike varianter nevnes i overskriftene. Til gjengjeld fokuserer et fåtall av artiklene på selvstendigheten. Det er tydelig at riksavisen i mindre grad har tatt til seg Stortingets føringer når det gjelder begrep i henhold til jubileet.

Blir dagsaktuelle politiske spørsmål drøftet i lys av 1814-historien?

Som nevnt er det to artikler som drøfter dagsaktuelle politiske temaer i lys av 1814-historien. Brannfjell har fått tildelt tittelen "Nasjonal festbrens" fordi hun tidlig i mai 2014 hadde en kronikk på NRK ytring. Hun mente der at Stortinget og arrangørene bak jubileet fordummet det hele til en folkefest. Brannfjell hevder at nordmenn flest, ikke vet hva grunnlovsjubileet handler om, nettopp fordi regjeringen har valgt å pakke det hele inn i kulturelle innslag, sang og festligheter. Hennes budskap er at kunnskapsformidling om hva som faktisk skjedde i 1814 og hva dette har å si for oss i dag, burde stå i sentrum.¹⁶² På den ene siden bruker ikke Brannfjell historien fra 1814 for å få gjennomslag for sine egne argumenter. Det hun gjør, er å kritisere samtidens fortolkning og markering av de historiske begivenhetene. Det er dermed samtidens historiebruk hun kritiserer.

Gjerde på sin side bruker 1814-historien til å trekke likhetstegn mellom datidens og samtidens rasistiske holdninger. I 1814 vedtok eidsvollsmennene den såkalte jødeparagrafen som fastslo at jøder, jesuitter og munkeordener var nektet adgang til det norske riket. Gjerde poengterer at det norske samfunnet ennå den dag i dag, preges av rasistiske holdninger som kommer til syne i ulike medier. Selv har han blitt nektet spalteplass da han ønsket å kritisere en annen skribent for rasistiske holdninger. Han konkluderer med at en norsk rasisme fortsatt

Figur 8 Eksempel på intervju plassert i den politiske kategorien.

¹⁶² Brannfjell Julie, *Nasjonal festbrens*, VG, 16.05.14: 12.

er tilstede og kommer til å være det også i fremtiden.¹⁶³ Gjerde bruker da jødeparagrafen for å drøfte rasisme i dag.

Sammenfatning, avisens særpreg

VGs historiebruksprofil kjennetegnes av servicestoff. Avisen har også en mangfoldig bruk av 1814-historien. Dette må som nevnt sees i sammenheng med at VG er en riksavis med et bredere dekningsfelt enn de to lokalavisene. Riksaviser er gjerne hovedavisen til leseren, og tilbyr dermed et bredt spekter av stoff. Dette muliggjør ulike måter å formidle og bruke historie på. 1814-historien skildres videre gjennom nasjonale øyne og har kronikkserie ”*De neste 200 årene,- fire skribenter om nasjonens fremtid*”, som gjennomgående tema. Overskriftene til VG har nøytrale begreper som likestiller, eller ikke tar stilling til det konstitusjonelle og selvstendigheten. Riksavisen har også drøftet dagsaktuelle politiske spørsmål.

4.5 Aftenposten

Aftenposten har i perioden 10. til 20. mai blitt gitt ut 10 ganger og trykt 27 artikler som omhandler 200-årsjubileet. Av disse artiklene har redaksjonen skrevet 20, mens syv er blitt skrevet av eksterne kommentatorer. Analyseverktøyet viser at to artikler kan plasseres i den tilhørighetskapende, fem i den praktiske informative og syv i den didaktiske kategorien. Det er videre 10 artikler i den politisk, og til slutt tre i den underholdende kategorien.

Tabell 6: Aftenposten fremstilling i analyseverktøyet

Antall artikler totalt: 27	Tilhørighetskapende	Praktisk informativ	Historieformidlende		
Redaksjonelle artikler: 20 Artikler skrevet av eksterne kommentatorer: 7			Didaktisk	Politisk	Underholdende
Antall artikler:	2	5	7	10	3

Begrunnelse for plassering

To av artiklene er plassert i den tilhørighetskapende kategorien siden begge bekrefter og forsterker tilhørighet til det nasjonale felleskapet. Den første kronikken ”*Det er lov å elske sitt land*” er skrevet av Per Edgar Kokkevold. Han forklarer at nordmenn har en historie man skal være stolte av. Kokkevold trekker frem kvinnefrigjøringen og den langsomme revolusjon i 1814 som ikke drepte et menneskeliv.¹⁶⁴ Han forklarer videre at patriotene elsker sitt fedreland, mens nasjonalisten misliker både utland og utlendinger. Han hevder at det er denne

¹⁶³ Gjerde Arild H, *En verdig 200-årig 17.mai!*, VG 16.05.14: 51.

¹⁶⁴ Kokkevold Per Edgard, *Det er lov å elske sitt land*, Aftenposten 11.05.14: 2-3.

patriotismen vi nå må slå et slag for, å understreker at det er lov å elske sitt land. Kokkevold bruker 1814-historien for å bekrefte en tilhørighet til Norge. Dette gjør han ved å belyse hvor mye nordmenn har å være stolte av. På den måten er han med å skape en kollektiv identitet rundt det norske felleskapet. Kjennetegnet til felleskapet blir da den stolte historien som gjør Norge verdt å elske. Artikkelen kunne blitt plassert i den didaktiske kategorien siden kunnskapsformidlingen om nasjonalisme og patriotisme også står sentralt.

Den andre artikkelen er kommentaren til Joacim Lund "*Vi elsker dette landet*". Lund skildrer 17-mai feiringen på Eidsvoll som klimakset på en 200-årig lang suksesshistorie. Han hevder at 17-maifeiringen ikke kunne ha vært mer vellykket. Aldri har så mange mennesker i bunader vært samlet, aldri har solen skint så sterkt, og aldri har så mange norske flagg og bjørkesprett vaiet i vinden.¹⁶⁵ Lund belyser 17-mai feiringen og den norske historien gjennom nasjonalromantiske toner. Han skaper da et bilde av Norge som kjennetegnes av en egen suksesshistorie og unike trekk som skiller felleskapet fra andre. Dette blir igjen et redskap i dannelsen av en kollektiv identitet som skaper tilhørighet til Norge.

Tre nyhetsartikler, en notis og en bokanmeldelse er plassert i den praktiske informative kategorien siden servicestoff er i sentrum. Eksempelvis informerer notisen om at det på kunstgalleriet Tenthaus, vil være en utstilling som tar for seg historien bak det norske flagget.¹⁶⁶ De syv artiklene i den didaktiske historiebrukskategorien har alle kunnskapsformidling om 1814-historien i sentrum. Eksempelvis formidler bakgrunnsartikkelen "*Greve, raddis og forræder*" kunnskap om eidsvollsmannen Herman Wedel Jarlsberg.¹⁶⁷

10 artikler er plassert i den politiske kategorien. Dette skyldes at skribentene, drøfter dagsaktuelle politiske tema i lys av 1814-historien. Kommentaren til Per A. Madsen "*Folkestyrets floker*" kan trekkes frem. Madsen forklarer at grunnloven knesatte folkesuverenitetsprinsippet, samtidig som grunnloven ble symbolet på en selvstendighetserklæring for en ny norsk stat. Madsen mener at suvereniteten fra 1814 stadig blir utfordret når Stortinget underligger seg store deler av EUs regler og forpliktelser. Han hevder også at dette ikke kommer til å bli tatt med i noen 17-mai tale, men er verdt å diskutere, spesielt av de folkevalgte.¹⁶⁸

Til slutt er tre av Aftenpostens artikler plassert i den underholdende kategorien. Alle har underholdende stoff, stort bildebruk og historiske referanser til året 1814. Som et eksempel

¹⁶⁵ Lund Joacim, *Vi elsker dette landet*, Aftenposten 18.05.14: 6.

¹⁶⁶ Røed Kjetil, *Gallerihopping i Oslo*, Aftenposten 10.05.14: 64.

¹⁶⁷ Kagge Gunnar, *Greve, raddis og forræder*, Aftenposten 13.05.14: 36-37.

¹⁶⁸ Madsen Per Anders, *Folkestyrets floker*, Aftenposten 16.05.14: 29.

kan en trekke frem intervjuet med Dronning Margrethe. På spørsmål om stattholderen var viktig for utarbeidelsen av den norske grunnloven, svarer hun *”Ja jeg tror den var helt avgjørende”*.¹⁶⁹ Hun får også spørsmål om hun synes nordmenn er kjedelige i forhold til de glade frisinne i Danmark? *”Jeg har ikke ledd så meget som når jeg er med mine norske venner, (”) Nordmenn har en vidunderlig humor, når dere slipper den løs”*.¹⁷⁰ Intervjuet har et underholdende uttrykk, der historiske spørsmål blir blandet med underholdningspregede spørsmål. Intervjuet plasseres derfor i den underholdende kategorien.

Hva kjennetegner avisens historiebruksprofil? Er den mangfoldig eller ensidig?

Fremstillingen i Aftenposten er preget av en mangfoldig historiebruk. Dette kan en hevde siden artiklene er plassert jevnt i alle historiebrukskategoriene. Dette må sees i sammenheng med avisens karakter. Aftenposten er en riksavis med en bred dekning av innenriks, utenriks, kultur, økonomi, politikk og mer underholdende stoff. Avisen har også et massepublikum de skal appellere til, noe som fører til en mangfoldig tilnærming. Den store redaksjonen muliggjør også en fyldig journalistikk. Siden avisen er en dagsavis, er variasjon av stoff nødvendig. Aftenpostens karakter gjenspeiles da i historiebruken.

Noen av kategoriene er mer representert enn andre. Den politiske og didaktiske kategorien skiller seg her tydeligst ut og kjennetegner derfor avisens historiebruksprofil. Mine antagelser om at Aftenposten kom til å ha en fremstilling bestående av kunnskapsformidling og dagsaktuelle debatter er dermed gyldig. Over halvparten av riksavisens artikler setter kunnskapsformidling og politiske debatter i sentrum. Årsaken til vinklingen kan en anta henger sammen med avisens egenart. Aftenposten ønsker å være et debattforum der kronikker og kommentarer innenfor ulike tema blir drøftet. Deres fyldige redaksjon av fagpersoner muliggjør også en vinkling med kunnskapsformidling og politiske debatter.

Fremstillingen har i liten grad brukt historien for å skape tilhørighet rundt det norske felleskapet. Om dette er et bevisst eller ubevisst valg er vanskelig å si. Avisen har isteden skildret 1814-historien ved bruk av logos. Riksavisen har formidlet kunnskap om eidsvollsmennenes begrensede forståelse for utenrikspolitikken, og de internasjonale hendelser på kontinentet.¹⁷¹ De har også tatt opp *”Den vanskeligste dagen på Eidsvoll”* da eidsvollsmennene var i splid og splittelse rundt spørsmålet om den nye statens pengesituasjon den 13.mai.¹⁷² Avisen skildrer også tre historiske aktører fra 1814 gjennom et realhistorisk

¹⁶⁹ Nærø Sturle Scholz, *Hjemme hos Dronning Margrethe*, Aftenposten Magasinet 16.05.14: 15-21.

¹⁷⁰ Ibid: 8.

¹⁷¹ Kagge Gunnar, *Laget Grunnloven uten kjennskap til verden rundt*, Aftenposten 12.05.14: 36-37.

¹⁷² Lie Einar, *Den vanskeligste dagen på Eidsvoll*, Aftenposten, Økonomimagasinet, 11.05.14: 4-5.

blikk. Med bakgrunn i dette har ikke avisen skildret glansbildeversjonen av 1814 for å bygge opp under et nasjonalt felleskap, men skildret historien på dens egne premisser.

Avisen har en liten mengde servicestoff. Den underholdende kategorien er representert gjennom tre artikler, noe som heller ikke er uventet ettersom avisen også er en underholdningsavis. Kort oppsummert har Aftenposten hatt en mangfoldig bruk av året 1814. Historiebruksprofilen kjennetegnes av didaktisk og politisk historiebruk.

Hvordan blir historien presentert, er det gjennom lokale, regionale eller nasjonale øyne? Er det noen tema som går igjen?

Fremstillingen i Aftenposten har et nasjonalt overblikk på 1814-historien. Dette er ikke oppsiktsvekkende siden avisen er en riksavis. Som nevnt ovenfor er det kunnskapsformidling og politiske debatter som kjennetegner avisens historiebruksprofil. Interessant, i den anledning, er om noen tema går igjen. Med bakgrunn i den didaktiske kategorien har Aftenpostens valgt å gi leserne kunnskap om historiske aktører. Den 13. mai er det eidsvollsmannen Henrik Wedel Jarlsberg som står i fokus. Fremstillingen av Jarlsberg er langt fra idyllisk. Eidsvollsmannen får stempel som forræder på grunn av sine diplomatiske forbindelser med nabolandet Sverige.¹⁷³ Den 16. mai er det Karl Johan som står for tur. Kongen blir fremstilt som sur og bitter fordi han forbød nordmennene å feire 17-mai. Dette gjorde han fordi han fryktet at nordmennene ønsket å bli gjenforent med det danske riket, og at markeringen av 17-mai var et uttrykk for dette.¹⁷⁴ Kristian Fredrik er også viet plass den 18. mai med overskriften "*Norges konservative opprørskonge*". Leseren får her kunnskap om kongens tidlige år og hans inntog i det norske riket. Han blir omtalt som kongen som ledet nordmennene inn i en håpløs krig og gav seg raskt når motstanden kom.¹⁷⁵ Det som er bemerkelsesverdig, er at samme dag denne artikkelen ble trykt, ble monumentet av Kristian Fredrik avduket i Oslo. Det kan derfor virke som om redaksjonen ikke støtter avgjørelsen. Det er også nevneverdig at kongens personlige liv blir brukt i mot han i artikkelen. Det er nærliggende å tro at de overnevnte aktørene er valgt for å gi leserne kunnskap om de sentrale mennene bak aktørgalleriet i 1814. Fremstillingen til avisen vil legge føring for hvordan lesergruppen til Aftenposten forstår de historiske aktørene.¹⁷⁶

Det tema som går igjen i den politiske kategorien, er rasisme og nordmenns anstrengte forhold til minoriteter. Spesielt er Kongolandsbyen viet oppmerksomhet. Kommentaren "*Gamle synder om igjen*" drøfter Mohamed Ali Fadlbi og Lars Cuzner rekonstruksjon av

¹⁷³ Kage Gunnar, *Greve, raddis og forræder*, Aftenposten 13.05.14: 36-37.

¹⁷⁴ Muri Beate, *Det startet med herremiddager og en sur konge*, Aftenposten 16.05.14: 40-42.

¹⁷⁵ Kage Gunnar, *Norges konservative opprørskonge*, Aftenposten 18.05.14: 18-19.

¹⁷⁶ Assmann, 2008: 98-99.

utstillingen fra 1914, der 80 afrikanere ble utstilt for å illustrere sitt eget primitive hverdagsliv. Kommentator Ingunn Økland stiller spørsmål om det er blitt en kunstnerisk mote å bruke historiske ugjerninger? Økland argumenterer for at kunstnere som tar i bruk historien som et virkemiddel, vil reprodusere myter og fordommer. Hun poengterer samtidig at det ikke er kunstneres oppgave å legge til rette for antirasisme.¹⁷⁷ Anmeldelsen ”*Pirker i glansbildet Norge*” av Kjetil Røed fortsetter diskusjonen rundt Kongolandsbyen. Røed skriver at åpningsdagen skapte stor forvirring blant publikum, siden ingen mennesker ble utstilt i landsbyen. Publikum ble dermed overlatt til seg selv og egne blikk. Røed forklarer at dette var tanken bak. På den måten, skulle publikum få forståelse for den sorteringen av mennesker som fortsatt er gjeldene i dagens samfunn. Fattige, prostituerte, romfolk og andre som faller utenfor felleskapet er dagens kongolesere, fastslår han.¹⁷⁸ Begge overnevnte skribentene bruker rekonstruksjonen av Kongolandsbyen for å diskutere rasisme og diskriminering i dagens samfunn. Dette var også baktanken til kunstnerduoen.¹⁷⁹

Kronikken til Per Fugelli ”*I tog for tillit og mangfold*” tar opp det anstrengte forholdet han mener det norske samfunnet har til minoriteter. Han hevder at årsaken til at nordmenn synger ”*Ja vi elsker*” er at Norge er et land hvor likeverd råder. For at dette skal fortsette, må vi unngå fremmedfrykt og de fordommer som i følge han holder på å skaper en ny underklasse. Han bruker 17-maitoget på Grønland for å illustrere det mangfoldige norske samfunnet. Felleskapet består ikke lengre av nordmenn med lys lugg og gener fra Harald Hårfagre. Det er også en gjeng fra Somalia, Afghanistan og Pakistan, skriver Fugelli.¹⁸⁰ Espen Egil Hansen hevder i lederartikkelen ”*Jubileum for et flerkulturelt Norge*” at 17-maifeiringen forsterker skille mellom ”vi” og ”dem”. Han poengterer samtidig at dette ikke er et særskilt 17-mai problem og viser til forskning som fastslår at nasjonaldagen, er dagen innvandrere føler seg mest inkludert. Skolens sentrale plass i forberedelser til dagen, er forklaringen i følge Hansen. Han konkluderer med at vi skal glede oss over at grunnlovsfeiringen står like sterkt, i en tid hvor det norske samfunn stadig blir mindre homogent.¹⁸¹ Fugelli og Hansen tar begge opp det norske samfunns forhold til minoritetsgrupper. Det historiske jubileet blir da brukt for å aktualisere hvem det norske felleskapet i 2014 er.

Fremstillingen i Aftenposten har et nasjonalt overblikk på 1814-historien. Historiske portretter og dagsaktuelle tema som rasisme og forholdet til minoritetsgrupper går systematisk igjen i fremstillingen.

¹⁷⁷ Økland Ingunn, *Gamle synder om igjen*, Aftenposten 14.05.14: 31.

¹⁷⁸ Røed Kjetil, *Pirker i glansbilde Norge*, Aftenposten 18.05.14: 22.

¹⁷⁹ Ibid: 22.

¹⁸⁰ Fugelli Per, *I tog for tillit og mangfold*, Aftenposten 16.05.14: 28.

¹⁸¹ Hansen Egil Espen, *Jubileum for et flerkulturelt Norge*, Aftenposten 18.05.14: 2.

Hvilke begreper benytter avisen seg av i omtalen av 200-årsjubileet?

Aftenposten bruker ulike begreper i sine overskrifter. De to artiklene som er plassert i den tilhørighetskapende kategorien, har overskrifter som er knyttet til artiklens innhold, eksempelvis *"Vi elsker dette landet"*.¹⁸² Samme tendens er det i den praktisk informative kategorien. Innhold er likevel rettet mot grunnloven. I den didaktiske kategorien bruker en artikkel *"Grunnloven"*, og en *"17-mai-feiringen"*, de andre fem bruker verken grunnloven eller selvstendigheten. I den politiske kategorien har fem artikler overskrifter knyttet til artiklens innhold. Videre er det tre som bruker *"Grunnloven 200 år"*, en som bruker *"17-mai"* og en som bruker *"Jubileum"*. I den underholdende kategorien bruker en artikkel *"Jubileum for grunnlovens 200 år"*, og to har overskrifter knyttet til artiklens innhold. Det er her samme tendens som tidligere at stoffet omhandler grunnloven.

Overskriftene tyder på at Aftenposten ikke hadde en entydig linje på hvilket overordnet begrep de ulike artiklene skulle benytte seg av. Hovedtendensen er at Aftenposten på samme måte som VG har valgt nøytrale overskrifter, som ikke tar stilling til det konstitusjonelle eller selvstendigheten. Samtidig er det viktig å påpeke at det er grunnloven som får oppmerksomhet i artiklens innhold. En annen tendens er at flere artikler bruker *"Grunnlovsjubileet"* som overskrift, mens selvstendigheten ikke nevnes, med unntak i Madsens *"Folkestyrets floker"*.

Blir dagsaktuelle politiske spørsmål drøftet i lys av 1814-historien?

Aftenposten har i stor grad brukt 1814-historien for å kaste lys over dagsaktuelle politiske temaer. Som nevnt tidligere, er rasisme og forholdet til minoriteter tatt opp av fire ulike skribenter. Andre politiske tema er den digitale utvidelsen av demokratiet, dagens religionsfriheten og frihetsforståelsen.

Debattinnlegget til Anne Marit Godal *"Frå Eidsvoll til Facebook"* drøfter den teknologiske rammen for demokratidebatten, som har utvidet seg siden 1814. Godal påpeker at internett gir alle muligheter for å ytre sin mening. Dette skaper nye utfordringer med tanke på anonyme meninger. Godal trekker frem Fjordmann, som kan påvirke store masser i det skjulte. Hun poengterer at når Kristian Fredrik oppløste riksforsamlingen, var det 112 menn som holdt hverandre i hendene og sa *"Enige og troe, indtil Dovre falder"*. I dag kan alle delta i demokratiet.¹⁸³ Stortingspresident Olemic Thommessen forsetter diskusjonen i sitt innlegg

¹⁸² Lund Joacim, *Vi elsker dette landet*, Aftenposten 18.05.14: 6.

¹⁸³ Godal Anne Marit, *Frå Eidsvoll til Facebook*, Aftenposten 11.05.14: 13.

”Demokratiske utfordringer i vår tid”. Han forklarer at historien har lært oss at demokratiet må forandres med tiden. Dagens utfordring er å få alle inkludert og engasjert til å delta, slik at ingen grupper føler seg ekskludert. Han trekker frem historiske erfaringer som viser at demokratiet er blitt utfordret av mellomkrigstiden fascisme, kommunisme og ml-bevegelse. Men disse har enten ikke fått fotfeste, eller endt opp med å slutte seg til demokratiet. En avgjørende faktor for dette er opplevelsen av tilhørighet til felleskapet, mener Thommessen. Som Godal trekker Thommessen frem hvordan den nye digitaliseringen har ført til nye rammevilkår for demokratiet. Det er bra at flere får muligheter til å ytre sin stemme. Samtidig poengterer stortingspresidenten at er det en utfordring at den store samtalen splittes opp i mange små bak lukkede dører.¹⁸⁴

Både Godal og Thommesens bruker 1814-historien for å drøfte utviklingen av demokratiet. Thommesens bruker også historiske erfaringer fra mellomkrigstiden som lærdom for dagens demokratiske utfordringer.

Haakon Gunleiksrud, sentralstyremedlem i det Humanistiske forbund, poengterer i sitt leserinnlegg 12. mai at han er flau over at Norge i 2014 ikke holder seg upartisk til religioner og livssyn. Dagens grunnlov fremhever ”Vor kristne og humanistiske arv” samtidig som den trekker frem den norske kirke som folkekirken. Kongen er i tillegg lovpålagt den kristne tro. Det er dermed tydelig at nasjonalidentiteten knyttes til en religion i følge Gunleiksrud. Han forklarer hvordan grunnloven i 1814 fastslo en offentlig religion og hvordan den har fulgt oss frem til 21. mars 2012. Han oppfordrer til å ta avstand fra den intolerante fortiden som Norge har hatt på tros og livssynsområder, å gå bort fra vrangforestillingen om at kristendommen samler alle nordmenn. Han hevder at grunnloven sender signaler om at det å være norsk, er å være kristen. Dette ekskluderer alle som ikke følger den kristne tro. Han oppfordrer dermed til at Stortinget den 13. mai bør skape et samlet verdigrunnlag for grunnloven, som er uavhengig av tro eller livssyn.¹⁸⁵

Prest Sunniva Gylvers kommentar ”Når andre betaler prisen” trykt 11. mai, tar utgangspunkt i at flere 17-mai taler handler om frihet. Dette gjelder friheten det norske folk fikk som egen suveren stat, og friheten til å ytre egne meninger. Gylver poengterer at frihet i dag er billig for noen og kostbar for andre. Mange har i dag ikke frihet fra frykt, vold, overgrep, fattigdom, arbeidsløshet, mobbing, diskriminering og urettferdighet. Menneskers frihet henger sammen skriver hun. Hvis noen skal ha frihet til å kjøpe billige klær eller dra på billige flyturer, er det dyrt for dem som lager klærne og kjenner klimakrisen på kroppen. Hun

¹⁸⁴ Thommessen Olemic, *Demokratiske utfordringer i vår tid*, Aftenposten 15.05.14: 49.

¹⁸⁵ Gunleiksrud Haakon Bø, *Ikke bare jubel over grunnloven*, Aftenposten 12.05.14: 35.

oppfordrer dermed andre til å tenke over om deres frihet setter stopper for andres. Selv er hun lei av naive frihetsforståelser. Bibelen snakker om en annerledes og meningsfull frihet, skriver hun. En frihet som handler om at menneske alltid blir elsket, aldri er alene, alltid blir tilgitt av en Gud som hun mener, er den sterkeste i universet.¹⁸⁶

Både Gunleiksrud og Gylver bruker elementer fra 1814-historien for å belyse dagens situasjon og kommer med personlige ytringer.

Sammenfatning, avisens særpreg

Fremstillingen av 1814-historien i Aftenposten preges av en mangfoldig historiebruk. Dette er ikke bemerkelsesverdig siden avisen er en allsidig riksavis som dekker både innenriks og utenriks nyheter, samt andre sjangere som kultur, økonomi, politikk og underholdning. Historiebruksprofilen kjennetegnes av kunnskapsformidling og dagsaktuelle politiske debatter. Profilen må sees i lys av at Aftenposten ønsker å være et organ for bred kunnskapsformidling, og et levende debattforum. Avisen belyser 1814-historien utelukkende gjennom nasjonale øyne. I den studerte perioden går blant annet historiske portretter og rasisme igjen som tema. Avisen bruker flere ulike begrep om jubileet. Som nevnt er mange dagsaktuelle tema belyst. Gjennomsnittlig har avisen trykt tre artikler daglig om jubileet, noe som kan tyde på at de har viet stor plass til 200-årsjubileet.

4.6 Klassekampen

Fra 10. til 20. mai ble Klassekampen gitt ut åtte ganger og 22 artikler som omhandlet 200-årsjubileet ble trykt. Av disse har redaksjonen skrevet åtte, mens eksterne kommentatorer har skrevet 14. Tre artikler er plassert i den tilhørighetskapende, 13 i den didaktiske, og seks i den politiske kategorien. Den praktisk informative og den underholdende kategorien er ikke representert.

Tabell 7: Klassekampens fremstilling i analyseverktøyet

Antall artikler totalt: 22	<i>Tilhørighetskapende</i>	<i>Praktisk informativ</i>	<i>Historieformidlende</i>		
			<i>Didaktisk</i>	<i>Politisk</i>	<i>Underholdende</i>
Redaksjonelle artikler: 8 Artikler skrevet av eksterne kommentatorer: 14					
Antall artikler:	3	0	13	6	0

¹⁸⁶ Gylver Sunniva, *Når andre betaler prisen*, Aftenposten 11.05.14: 3.

Begrunnelse for plassering

Tre artikler er plassert i den tilhørighetskapende kategorien, siden alle bruker elementer fra 1814-historien for å skape en tilhørighet rundt det norske felleskapet. Dette blir gjort gjennom bruk av patos. Redaktør Bjørgulv Braanens artikkel "*Moderne verdier*" kan her trekkes frem. Braanen forklarer at 17-mai feiringen er dypt forankret i den norske befolkningen. Det vi feirer, er en stolthet over vårt land, naturen og de politiske verdiene som styrer vårt samfunn. Kvaliteten ligger også i de relativt små forskjeller mellom folk, og at befolkningen bor over hele landet, noe som resulterer i levende bygder poengterer Braanen. Han forklarer at året 1814 førte til norsk selvstendighet, og hvordan man har kjempet for denne både i 1905, 1945, 1972 og 1994.¹⁸⁷ Braanen legger her til rette for at leseren skal skape seg forestillinger om et unikt Norge, som man kan være stolte av å tilhøre.¹⁸⁸ Engasjementet til leseren blir også vekket når han bruker virkemidler som den norske naturen, som de fleste har et forhold til. Ved å skildre hvordan selvstendigheten gjentatte ganger har blitt utfordret men fortsatt består, skaper han også følelsesladd engasjement.

På den andre siden avslutter Braanen sitt innlegg med å påpeke at likhet for loven, lokalt selvstyre og felleskap, ikke er verdier som er særegne for nordmenn. Dette er de moderne ideene vi har for å bygge solidariske og velfungerende samfunn, uavhengig av nasjonalitet.¹⁸⁹ I lys av dette, er det ikke en geografisk tilhørighet rundt det norske felleskapet som blir skildret, men tilhørighet rundt felles politiske verdier. En kunne derfor ha plassert artikkelen i den didaktiske kategorien. Jeg har likevel valgt å plassere den i den tilhørighetskapende, da hovedtendensen i artikkelen har et nasjonalt fokus, med patos som virkemiddel.

De 13 artiklene i den didaktiske kategorien formidler kunnskap om begreper, begivenheter, steder, eller aktører fra mirakelåret 1814. Et essayet av førsteamanuensis Anne Kydland, "*Den nasjonalbyggende sangen*", formidler kunnskap om nasjonalsangenes historiske røtter fra tidlig 1800-tallet. Nasjonalsangene er tett knyttet sammen med fremveksten av den norske nasjon og har derfor vært et viktig redskap for å skape et kollektivt felleskap og identitet rundt Norge, forklarer Kydland.¹⁹⁰ En kunne ha plassert essayet i den tilhørighetskapende kategorien, siden Kydland skildrer nasjonalsangens mulighet til å binde sammen et felleskap. Men Kydland bruker ikke selv nasjonalsangen for dette formålet.

¹⁸⁷ Braanen Bjørgulv, *Moderne verdier*, Klassekampen 20.05.14: 2.

¹⁸⁸ Anderson, 1999: 5-7.

¹⁸⁹ Braanen Bjørgulv, *Moderne verdier*, Klassekampen 20.05.14: 2.

¹⁹⁰ Kydland Anne Jorun, *Den nasjonalbyggende sangen*, Klassekampen 12.05.14: 6-7.

Et annet eksempel på didaktisk historiebruk er kronikken ”*Folkestyre eller elitestyre?*” skrevet av statsviteren Øyvind Østerud. Han forklarer hvordan det norske demokratiet har utviklet seg fra 1814 frem til i dag. Østerud drøfter så ulike farer for det norske demokratiet. Finanskrisen og de voksende ulikhetene mellom folk blir trukket frem, samt avstanden mellom europeiske eliter og brede folkegrupper som stadig øker. Østerud poengterer at det norske demokratiet blir begrenset når man overfører makt til organer som ikke står ansvarlig i valg. Han hevder at den norske rikdommen og forvaltningen av den, har vært særdeles viktig og beskyttet Norge mot de sosiale rystelsene som har slått inn i de fleste andre land i Europa.¹⁹¹ Denne artikkelen er politisert fordi Østerud går inn i debatten om norsk demokrati og medlemskap i EU. Politiske holdninger kan dermed komme til syne selv om dette ikke er skribentens intensjon. Likevel mener jeg kunnskapsformidling er hovedfokuset siden Østerud formidler kunnskap ut fra sitt faglige ståsted.

I den politiske kategorien har jeg plassert seks artikler, blant annet intervjuet med juristen Anine Kierulf, med tittelen ”*Ført bak lyset*”. Kierulf hevder at Høyre har ført sine velgere bak ryggen. Hun forklarer hvordan partiet før valget i 2012, gikk inn for å grunnlovfeste menneskerettigheter. Når saken skal avgjøres 13. mai, vil Høyre stemme i mot å innlemme menneskerettslovene. Hun refererer til §112 som slår fast at alle forslag om å endre grunnloven må legges frem før et stortingsvalg. Paragrafen er fulgt, men velgerne har ikke fått mulighet til å påvirke utfallet gjennom valg skriver Kierulf. Høyrepolitiker Michael Tezschner, reagerer kraftig på Kierulfs beskyldninger og hevder at hun har manglende innsikt i politiske prosesser. I følge Tezschner har Høyre opptrådd ryddig, og at det ikke ble tatt noen forpliktende standpunkt i 2012.¹⁹² Det er her Kierulf og Tezschner egne politiske meninger om endringer av grunnloven som belyses, og artikkelen plasseres derfor i den politiske kategorien.

Debattinnlegget til Hans Beukes ”*Stopp dette, Fabian Stang*”, kan også plasseres her. Beukes hevder at Kongolandsbyen og andre forsøk på å eksotisere afrikanere både er moralsk problematiserende og en fornærmelse av de fremmedgjorte. Han mener at dette er en skam vi bør legge bak oss.¹⁹³ Det er her Beukes egne politiske meninger om rasisme og diskriminering som belyses gjennom Kongolandsbyen.

¹⁹¹ Østerud Øyvind, *Folkestyre eller elitestyre?*, Klassekampen 13.05.14: 12-13.

¹⁹² Brække Jonas, *Ført bak lyset*, Klassekampen 10.05.14: 47.

¹⁹³ Beukes Hans, *Stopp dette Fabian Stang*, Klassekampen 13.05.14: 24.

Hva kjennetegner avisens historiebruksprofil? Er den en mangfoldig eller ensidig?

Klassekampens fremstilling av 1814-historien kan en hevde er preget av en mangfoldig historiebruk. Avisen bruker både historien for at mennesker skal skape seg en tilhørighet til den norske historien, samtidig som de vier plass til å formidle kunnskap om hendelsene som skjedde. Avisen drøfter også dagsaktuelle politiske tema som har bakgrunn i 1814-historien.

Avisens historiebruksprofil er preget av kunnskapsformidling og politiske debatter. Jeg vil derfor hevde at avisen har en ensidig historiebruk, siden servicestoff og den underholdende kategorien ikke er representert. Hvorfor akkurat den tilhørighetskapende, didaktiske og politiske kategorien er representert, må sees i sammenheng med avisens egenart. Avisen er som nevnt tidligere, en nisjeavis som har en bevisst vinkling av stoff for å appellere til politiske og faglige interesserte. Avisen er også en meningsavis som ønsker å levere et levende debattforum til sine lesere. Dette er en av grunnene til at fremstillingen av historien har kommet til uttrykk slik den har gjort. De antagelsene jeg hadde i startfasen, om at kunnskapsformidling og dagsaktuelle debatter kom til å være i fokus, viser seg da å være gyldig. Klassekampen har i stor grad benyttet seg av eksterne faglige kommentatorer. Av de 22 artiklene som avisen har trykt i perioden, er 14 skrevet av faglige kommentatorer fra ulike fagfelt.

Hvordan blir historien presentert, er det gjennom lokale, regionale eller nasjonale øyne? Er det noen tema som går igjen?

Klassekampen har et nasjonalt overblikk på 1814-historien. Samtlige artikler, med unntak av én, belyser historien ut fra nasjonale øyne. Dette er artikkelen til Lillevi Kristoffersen "*Æres den som æres bør*". Lillevik formidler kunnskap om trønderen Matthias Conrad Peterson, som var mannen bak de første 17-maitogene som fant sted i Trondheim.¹⁹⁴ Likevel må en kunne si at fremstillingen også i denne artikkelen, i stor grad preges av en nasjonal forankring. Når det gjelder systematisk tema er en tendens synlig i Klassekampens fremstilling. Avisen har satset på formidle kunnskap om den norsk selvstendigheten og hvilke utfordringer den står ovenfor i dag.

Jussprofessor Ole Mestad forklarer i sin kronikk "*Folkesuvereniteten*" at tanken bak begrepet, er at suvereniteten ble gitt av folket, ikke av Gud, kongen, eller andre autoriteter. Han beskriver så samfunnskontrakten som nordmenn i 1661 gikk inn i, og forklarer hvordan kontrakten ble oppløst 14. januar av Fredrik 6. Stortinget ble da satt i sentrum som lov og grunnlovsgiver. Mestad skriver at når Norge har bestemt at Stortinget skal ta avgjørelser og

¹⁹⁴ Kristoffersen B. Lillevi, *Æres den som æres bør*, Klassekampen 15.05.14: 32.

lovbestemmelser blir det problematisk når EU tar over lovgivningsoppgaver.¹⁹⁵ Juristen Eivind Hjelle tar det hele et steg videre og argumenterer for at vi må forberede en ny grunnlov som står seg i fremtidens politiske virkelighet, og ikke det Europa vi i dag befinner oss i. Hjelle hevder at direktivene fra EU ikke hører hjemme i frigjøringsstid. Han poengterer samtidig problemet ved at NATO pålegger Norge økonomisk satsing på kampflyprosjekt som fullstendig tilsidesetter landets egen sikkerhet. Om 50 år vil EU og NATO mest sannsynlig ikke eksisterer i følge Hjelle. Asia, Afrika og Sør-Amerika har da erobret plassen som verdens dominerende. Det er i en slik verden vi må forberede vår nye grunnlov, og som nasjon gjenta det grunnleggende kravet om selvbestemmelsesrett slik det ble bestemt i 1814 mener Hjelle.¹⁹⁶

Østerud skriver om samme tematikk i artikkelen "*Folkestyre eller elitestyre?*" som ble nevnt tidligere.¹⁹⁷ I reportasjen "*Ekspertene vender tilbake*" omtaler Østerud samme tema igjen, men da sammen med forsker Cathrine Holst, idehistoriker Jan-Werner Müller og Ole Mestad. Østerud mener at Norge i økende grad styres av en elite, og påpeker at det var dette eidsvollsmennene ønsket å forandre. Han hevder at det er de lover og føringer som Norge pålegges gjennom EU som bidrar til dette elitestyre. Holst mener vi trenger ekspertene, nettopp fordi det er i folkets interesse å spørre om råd. Müller bruker historien for å forklare hvorfor ekspertmakten er kommet sterkt tilbake. Han hevder at årsaken til dagens politiske struktur i Europa er for å tøyde demokratiet. Mestad forklarer at Norge ikke har samme erfaring med at folket går over styr som resten av Europa, folkestyret har dermed en positiv klang for oss. Han påpeke at de landene som ikke har erfaring med nazistiske og fascistiske massebevegelser har størst skepsis til EU. Norge har dermed avlet en dyp motstand mot å binde opp nasjonalforsamlingens makt.¹⁹⁸

I lys av dette ser en at Klassekampen flere ganger formidler kunnskap om den norske selvstendigheten og dens utfordrere. Alle eksemplene er skrevet av faglige kommentatorer. Det fremstår derfor som et bevisst valg fra klassekampens redaksjon. Siden skribentene begrunner sine synspunkter ut fra sin faglige bakgrunn mener jeg det er kunnskapsformidling som er hovedfokuset. Samtidig er artiklene politisert siden skribentene kommer inn på debatten omkring innmelding i EU og NATO. Artiklene kunne derfor ha blitt plassert i den politiske kategorien. Ut fra vinklingen kan det virke som om Klassekampen har valgt ut skribenter, som gjennom logos skildrer det avisen selv står for, siden kunnskapsformidlingen

¹⁹⁵ Mestad Ole, *Folkesuvereniteten*, Klassekampen 16.05.14: 2-3.

¹⁹⁶ Hjelle, Eivind Otto, *Fremtidens grunnlov*, Klassekampen 16.05.14: 22-23.

¹⁹⁷ Østerud Øyvind, *Folkestyre eller elitestyre?*, Klassekampen 13.05.14: 12-13.

¹⁹⁸ Flemmen Haakon, *Ekspertene vender tilbake*, Klassekampen 16.05.14: 14-17.

munner ut i politiske konklusjoner. Satsingen er interessant siden Stortinget har vinklet jubileet mot et grunnlovsjubileum, og Klassekampen i stor grad formidler kunnskap om suverenitetsprinsippet. Disse to henger selvfølgelig sammen, men det er forskjell på Stortingets forståelse av hva som er viktig, og Klassekampens vinklinger.

Hvilke begrep benytter avisen seg av i omtalen av 200-årsjubileet?

Klassekampen har en variert bruk av begreper i sine overskrifter. Det er ingen av artiklene i den tilhørighetskapende kategorien som bruker grunnloven eller selvstendigheten i sine overskrifter. Overskriftene som benyttes, knyttes til det konkrete innholdet i teksten. Samtidig blir det understreket i to av artiklene at det er grunnlovens 200-årsdag vi feirer. Artiklene i den didaktiske historiebrukskategorien, har også variert bruk av begrep. Fem av artiklene benytter seg av "*Grunnlovsjubileet*", mens tre artikler har overskrift knyttet til selvstendigheten, eksempelvis Mestads kronikk "*Folkesuvereniteten*". De andre fem har overskrifter knyttet til artiklens innhold. Den politiske kategorien har to artikler som bruker "*Grunnloven*" i overskriften, mens fire ikke benytter seg av grunnloven eller selvstendigheten.

Innholdet i Klassekampens artikler likestiller det konstitusjonelle og selvstendigheten. De artiklene som i stor grad omhandler grunnloven, eksempelvis diskusjon rundt hvilke menneskerettigheter som skal innlemmes, er vinklet mot det konstitusjonelle. Likeledes er de artiklene som drøfter suverenitetens utfordrere, vinklet mot selvstendigheten. I lys av dette blir det tydelig at fremstillingen har en variert bruk av begreper når 200-årsjubileet omtales. Dette kan tyde på at Klassekampen ikke har lagt føringer på sine skribenter om hvilke begreper som skal benyttes i overskriftene. Likevel brukes grunnloven som overordnet begrep i større grad enn selvstendigheten. Samtidig er Klassekampens vinkling rettet mot selvstendigheten og ikke mot den norske grunnloven. Det er derfor tydelig at Klassekampen i mindre grad har fulgt Stortingets føringer om et grunnlovsjubileum.

Blir dagsaktuelle politiske spørsmål drøftet i lys av 1814-historien?

Hvilke menneskerettigheter som skal innlemmes i grunnloven, er et av de politiske temaene som er blitt drøftet i lys av 1814-historien. Som nevnt tidligere, argumenterte Kierulf for at Høyre hadde ført sine velgere bak ryggen. Den 13. mai drøfter også redaktør Braanen hvilke menneskerettigheter som bør innlemmes, og stiller spørsmål om grunnloven burde lovfeste "*Retten til en tilfredsstillende levestandard*". De som argumenterer for en slik paragraf, forklarer at materielle forhold og sosiale og kulturelle rettigheter er forutsetninger for å ta

andre friheter i bruk. Braanen på sin side hevder at en ikke kan lovfeste retten til tilfredsstillende levestandard i tilfelle det oppstår kriser eller internasjonale konflikter. Braanens forslag er å grunnlovsfeste at byrdene skal fordeles likt i en eventuell krisesituasjon. Dette vil være en regel som alltid kan oppfylles.¹⁹⁹ Braanens egne politiske meninger ligger her til grunn for hans forslag om grunnlovsendring. Han bruker historiske erfaringer fra krisesituasjoner for å legitimere egne synspunkter.

Et annet politisk tema som diskuteres er dagens ytrings- og religionsfriheten. Muslimen Warsan Ismali, forklarer at 1814-grunnloven taler om ytringsfrihet der folket har rett og frihet til å ytre sin mening. Ismali skriver at ytringsfrihet og religionsfrihet ofte blir satt opp mot hverandre som erkefiender. Paradokset er i følge Ismali, at de landene som setter ytringsfrihet høyest, misliker religionsfrihet mest. Hun stiller spørsmål om bortfallet av grunnlovens §16, der religionsfrihet ble slått fast, kan være en vei videre for Norge. Det må da være forstått at religionsfrihet er underforstått i paragrafen om ytringsfrihet, poengterer Ismali. I følge henne, vil det da bli lettere å utfordre de gamle doktriner og verdiene.²⁰⁰ Ismali tar her tak i begrepet ytringsfrihet, som ble nedfelt av mennene på Eidsvoll, og diskuterer det opp mot samtidens vanskeligheter med å akseptere religionsfrihet.

Sammenfatning, avisens særpreg

Historiebruksprofilen til Klassekampen kjennetegnes av kunnskapsformidling og politiske debatter. Avisen har dermed en ensidig historiebruk siden servicestoff og den underholdende kategorien ikke er representert. Klassekampen skiller seg ut fra Adresseavisen og de andre to riksavisene som har en mer mangfoldig historiebruk. Dette må som nevnt sees i sammenheng med at avisen både er en nisje- og meningsavis som satser på et mer ensidig stoff som appellerer til sitt politiske og faglige interesserte publikum. 1814-historien blir belyst gjennom nasjonale øyne. Den norske suvereniteten og dens utfordrere går igjen som tema. Avisen har variert begrepsbruk og skildrer flere politiske debatter.

¹⁹⁹ Braanen Bjørgulv, *Grunnlov i ny drakt*, Klassekampen 13.05.14: 2.

²⁰⁰ Ismali Warsan, *Ytringsfrihet er religionsfrihet*, Klassekampen 16.05.14: 23.

5. Systematisk sammenligning

Dette kapittelet vil sammenfatte i hvilken grad avisene har hatt ulike fremstillinger av 1814-historien. Kapittelet går avslutningsvis over til å drøfte hvordan 200-årsjubileet og nasjonaldagen kan sees på som et minnefelleskap. Jeg vil argumentere for at avisene har spilt en viktig rolle i å bekrefte og forsterke dette minnefelleskapet. Hva som ble husket fra året 1814 og hva som ble glemt drøftes også. Oppgaven avsluttes med å drøfte Inge Lønnings påstand om jubileumsfeiringer.

Tabell 8: Avisenes artikler plassert i analyseverktøyet

Hovedkategorier	Tilhørighetskapende	Praktisk informativ	Historieformidlende		
Underkategorier			Didaktisk	Politisk	Underholdende
<i>Brønnøysunds avis</i>	4	11	0	1	0
<i>Eidsvoll Ullensaker blad</i>	4	30	2	3	2
<i>Adresseavisen</i>	6	14	3	5	0
<i>VG</i>	5	13	8	2	3
<i>Aftenposten</i>	2	5	7	10	3
<i>Klassekampen</i>	3	0	13	6	0

5.1 Drøfting av problemstillingen

5.1.1 Har avisene forskjellig bruk av 1814-historien? Har noen en mangfoldig mens andre en mer ensidig historiebruk?

Ut fra gjennomgangen kan en finne klare forskjeller mellom avisenes bruk av 1814-historien. Dette må sees i sammenheng med avisenes karakter. Alle avisene har imidlertid brukt 1814-historien for å skape og bekrefte en tilhørighet rundt et geografisk felleskap. Lokalavisene skaper tilhørighet rundt lokalsamfunnet, regionavisen rundt sin region og riksavisene rundt det nasjonale felleskapet. Avisene er dermed med å bekrefter forestillinger om et kollektivt felleskap og forsterker felleskapets identitet.²⁰¹ De to riksavisene Aftenposten og Klassekampen gjør dette i mindre omfang enn de fire andre avisene. At de to lokalavisene sammen med regionavisen gjør dette i størst grad, kan ha sammenheng med et større behov for å knytte sin lokale og regionale historie opp mot den nasjonale.

De to lokalavisene, regionavisen og riksavisen VG har en historiebruksprofil som er preget av servicestoff i henhold til jubileet. Dette er ikke overraskende da lokale og regionaviser i stor grad belyser og informerer om aktiviteter i det lokale og regionale-miljøet. Samtidig fungerer disse avisene også som en kanal for ulike aktører, som vil formidle informasjon. At VGs fremstilling også preges av servicestoff er heller ikke oppsiktsvekkende.

²⁰¹ Anderson, 1999: 5-7.

Avisen er kjent for å ha lettfattelige materielle opplysninger, i denne anledningen om bunader, musserende bobler og matvarer. Aftenposten gir i mindre grad praktisk informasjon og hos Klassekampen er dette helt fraværende.

De tre riksdekkende avisene har alle formidlet kunnskap om 1814-historien til sine lesere. Brønnøysunds avis har på den andre siden ikke gjort dette, mens Eidsvoll Ullensaker blad og Adresseavisen har gjort det i liten grad. At VG har en fremstilling som er preget av mer kunnskapsformidling enn Aftenposten, er oppsiktsvekkende. Det må her poengteres at de kunnskapsorienterte artiklene til VG ofte er kledd inn i underholdende undertoner. Likevel har jeg tolket det slik at formidling av kunnskap er hovedfokuset. Klassekampen skiller seg her tydeligst ut, og har en historiebruksprofil preget av kunnskapsformidling. Det er nærliggende å tro at dette har sammenheng med at avisen vil appellere til sitt faglige interesserte publikum.

De to lokalavisene og riksavisen VG er i liten grad representert i den politiske kategorien. Adresseavisen, Aftenposten og Klassekampen på den andre siden, har flere artikler som belyser dagsaktuelle tema gjennom 1814-historien. Aftenposten skiller seg her klart ut, og må sees i sammenheng med at avisen ønske å være et debattforum.

Eidsvoll Ullensaker blad, VG og Aftenposten er de avisene som har hatt en underholdende fremstilling av 1814-historien. At VG gir leserne underholdningspregede nyheter er ikke merkverdig, da avisen ønsker å gi sensasjonell og lettfattelig stoff til sitt brede publikum. Aftenposten på sin side har også et bredt publikum, samt at den er en dagsavis. Dette gjør variasjon av stoff og ulike vinklinger nødvendig. Dette kan ligge bak deres underholdende fremstillingen. At Eidsvoll Ullensaker blad er representert her, kan skyldes måten jeg tolket artiklene om det kryptiske postkortet. Det kan også tenkes at lokalavisen ønsket å vinkle lokale opplysninger på en underholdende måte for å fenge sine lesere.

Jeg har tidligere hevdet at Brønnøysunds avis har en ensidig historiebruk, siden fremstilling i stor grad omhandler servicestoff. Samme tendens kan en se i Eidsvoll Ullensaker blad. Over 2/3 av fremstillingen omhandler å opplyse leserne om jubileet. I motsetning til Brønnøysunds avis har imidlertid Eidsvoll Ullensaker blad artikler i alle historiebrukskategoriene, derav en mer mangfoldig historiebruk enn lokalavisen fra nord. Likevel er over halvparten av artiklene plassert i den praktiske kategorien. På den måten har begge lokalavisene en ensidig historiebruk og en historiebruksprofil kjennetegnet av servicestoff. Det at begge lokalavisene har en ensidig historiebruk henger sammen med karakteren til lokalaviser. Hovedfokuset til redaksjonen er dekning av hendelser i lokalsamfunnet. Leserne supplerer ofte lokalavisen med nr.1 aviser som regionale og

riksaviser for å få innsyn i innenriks og utenriksnyheter, samt dagsaktuelle debatter og kunnskapsorienterte artikler. Jeg vil understreke at Eidsvoll Ullensaker blad kom ut fem ganger i perioden 10. til 20. mai og trykte 41 artikler, mens Brønnøysunds avis kom ut fire ganger, og trykte 16 artikler som omhandlet 200-årsjubileet. Det er derfor tydelig at lokalavisen fra Eidsvoll har viet større plass til jubileet enn Brønnøysunds avis, noe som ikke er merkverdig da de historiske begivenhetene fant sted på Eidsvoll.

Som nevnt tidligere har Adresseavisen en mangfoldig historiebruk siden alle historiebrukskategoriene i analyseverktøyet er jevnt representert, unntatt den underholdende kategorien. Slik skiller regionavisen seg fra de to lokale avisene. Dette henger sammen med at regionavisen har en bredere dekning av stoff, og dekker ofte både innenriks og utenriks nyheter. VG og Aftenposten har som Adresseavisen en mangfoldig historiebruk. Deres artikler er også jevnt fordelt i analyseverktøyet, selv om VGs historiebruksprofil kjennetegnes av servicestoff, og Aftenpostens av politiske debatter. Det er ikke merkverdig at disse to riksavisene har en mangfoldig historiebruk, da det ligger i deres karakter som riksavis å ha en vid tilnærming til stoff. Som poengtert kjennetegnes Klassekampens historiebruksprofil av kunnskapsformidling. Over halvparten av avisens fremstilling er plassert i den didaktiske kategorien. Avisen skiller seg dermed ut fra de andre to riksavisene ved at den har en mer ensidig historiebruk. Dette må sees i sammenheng med at avisen er en nisjeavis som vinkler sitt stoff mot politiske og faglige interesserte, samt en meningsavis som ønsker å være et levende debattforum.

Jeg stilte meg tidligere i oppgaven spørsmål om en abonnementsavis som Aftenposten, ville ha en annen tilnærming enn løssalgsavisen VG. Ut fra det overnevnte har begge avisene en mangfoldig historiebruk. De to avisene har likevel valgt ulike fremstillinger ved at VG i større grad har servicestoff, mens Aftenposten drøfter dagsaktuelle politiske spørsmål. De har heller ikke vektlagt samme tema. VG på sin side har satset på en kronikkserie om de neste 200-årene, mens Aftenposten skildrer historiske aktører. Selv om de to overnevnte avisene er Schibstedaviser, er ikke fremstilling av 200-årsjubileet lik.

5.1.2 Presenterer avisene historien gjennom lokale, regionale eller nasjonale øyne? Er det noen spesielle tema som blir fremhevet av samtlige aviser?

Lokalavisene og regionavisen har i stor grad belyst 1814-historien gjennom lokale og regionale øyne. På samme måte har riksavisene belyst den nasjonale historien. Når det gjelder Eidsvoll Ullensaker blad, må en poengtere at den nasjonale historien belyses gjennom den lokale. Dette har sammenheng med den tette koblingen mellom den lokale og nasjonale

historien på Eidsvoll. Adresseavisen på sin side belyser den regionale historien, men også den nasjonale, siden artiklene i den praktisk informative, didaktiske og politiske kategorien også har et nasjonalt overblikk.

Flere av avisene har satset på systematiske temaer. I Brønnøysunds avis er det Georg Sverdrup som blir omtalt i flere artikler. VG har på sin side hatt kronikkserien "*De neste 200 år, - fire skribenter om nasjonens fremtid*". Aftenposten har satset på historiske portretter, og har ved flere anledninger tatt opp politiske tema som rasisme og diskriminering, og drøftet dette i lys av 1814-historien. I Klassekampens fremstilling er det utfordrerne til den norske suvereniteten med tanke på overnasjonale organer, som har gått igjen som kunnskapsorientert tema. Eidsvoll Ullensaker blad og Adresseavisen har ikke et gjennomgående tema. Om en skal trekke frem temaer som flere av avisene har behandlet, kan en trekke frem to politiske. Det første omhandler dagens utfordrere til den norske suvereniteten som nevnt ovenfor. Dette drøftes både av Eidsvoll Ullensaker blad, Aftenposten og Klassekampen. Det andre er hvilke menneskerettigheter som skal innlemmes i grunnloven. Dette ble tatt opp av Adresseavisen, Aftenposten og Klassekampen.

I lys av det overnevnte ser man at avisene har vinklet sin historiske fremstilling ut fra sitt geografisk nedslagsfelt. I forhold til tema er det noen av fremstillingene som preges av en systematisk skildring, mens andre har en flerfoldig tilnærming. En ser også at flere dagsaktuelle politiske saker har engasjert flere av avisene.

5.1.3 Hvilke begreper bruker avisene i omtalen av 200-årsjubileet.

På forhånd hadde jeg forventninger om at det konstitusjonelle og selvstendigheten kom til å bli likestilt, siden forutsetningen for at eidsvollsmennene kunne etablere en grunnlov, var at Norge ble en selvstendig stat.²⁰² Dette viste seg å være feil, da alle avisene i ulik grad har benyttet seg av "*Grunnlovsjubileet*" som et overordnet begrep i sine overskrifter. Dette må sees i sammenheng med at Stortinget proklamerte den offentlige delen av jubileet som et grunnlovsjubileum. Det kan derfor tenkes at flere av avisene har tatt til seg begrepet, uten å stille spørsmål ved det. Om oppgaven hadde vært av større omfang, hadde det vært mulig å følge avisenes fremstillinger i årsskifte 2013-2014. Det var da en større diskusjon i flere av avisene om hva som var det sentrale for jubileet i 2014. Denne diskusjonen viste seg å være ferdig i jubileumsdagene i mai.

Det som har kommet frem i min analyse er at de to lokalavisene, der redaksjonen selv står for mesteparten av artiklene, har brukt grunnloven i ulike varianter i sine overskrifter. De

²⁰² Dyrvik, 2005: 7-8. Seip, 2003: 17.

andre fire avisene, som i større grad benytter seg av eksterne kommentatorer, har en mer mangfoldig tilnærming. Skal en likevel forsøke å belyse en tendens, er det også her grunnloven som råder i overskriftene. Det er også interessant at VG og Aftenposten har nøytrale overskrifter som ikke tar stilling til det konstitusjonelle og selvstendigheten. Videre at Klassekampen har vinklet sin kunnskapsformidling mot den norske selvstendigheten.

5.1.4 Tar avisene opp dagsaktuelle politiske spørsmål og drøfter det i lys av 1814-historien?

Alle avisene drøfter dagsaktuelle politiske spørsmål i lys av 1814-historien. Det er samtidig stor forskjell når det gjelder omfang av artikler mellom avisene. Brønnøysunds avis har én artikkel, mens Aftenposten har ti artikler som tar opp politiske temaer. Det er Adresseavisen, Aftenposten og Klassekampen som i størst grad har en politisk historiebruksprofil. De politiske temaene som ble tatt opp, har blant annet omhandlet rasisme og diskriminering av minoriteter. Disse er da blitt koblet opp mot jødeparagrafen fra 1814, og Kongolandsbyen fra 100-årsjubileet i 1914. Debatten om hvilke menneskerettigheter som skal innlemmes i grunnloven er også drøftet. Hvilke utfordringer det norske demokratiet og suvereniteten står ovenfor i dag og i fremtiden, er også tatt opp til diskusjon.

Hvorfor akkurat disse temaene er drøftet, må sees i sammenheng med hva som opptar og interesserer samtiden. At Kongolandsbyen ble gjenstand for politisk diskusjon er ikke merkverdig med tanke på rekonstruksjonen til Fadlabi og Cuzner i Frognerparken. Kunsterduos intensjon var å vise hvilken diskriminering vi fortsatt driver med i dag. Dette kan en anta førte til at utstillingen ble et dagsaktuelt tema. På samme måte er det rimelig å anta at debatten rundt hvilke menneskerettigheter som skal innlemmes i grunnloven, kom av at Stortinget skulle avgjøre saken den 13. mai 2014. Det norske demokratiets utfordringer ble også diskutert. Aftenposten drøftet utfordringene med den teknologiske rammen for demokratidebatten som er blitt utvidet. Det er nærliggende å tro at dette har sammenheng med at internett har gitt alle en mulighet til å ytre sin mening. Avisen tar også opp utfordringen med å inkludere minoriteter inn i demokratiet. Dette må sees i sammenheng med at vårt samfunn er blitt mer mangfoldig. Klassekampen på sin side, drøftet demokratiets utfordringer i forhold til overnasjonale organer. Dette er heller ikke merkverdig når Norge beveger seg inn i en globalisert verden og et Europa som stadig blir mer overnasjonalt.

5.1.5 Er historikerdebatten om årsakene til 1814 viet plass til i avisene?

Siden historikere begynte å interessere seg for året 1814 har det vært en diskusjon hvorvidt årsakene til 1814 var en langvarig indre nasjonal utvikling, eller ytre årsaker som

Napoleonskrigene og enkeltaktører som Kristian Fredrik. I den anledning er det interessant å analysere om avisene beveger seg inn i diskusjonen, eller om de holder seg utenfor.

Det er ingen av de undersøkte avisene som i oppgavens periodeavgrensning stiller spørsmål om hva som var årsakene til begivenhetene i 1814. Dette er bemerkelsesverdig, siden avisene skildrer 1814-historien på mange andre måter. En kunne på forhånd anta at Aftenposten og Klassekampen ville ha berørt diskusjonen, men temaet er ikke tatt opp. Om dette er et bevisst eller ubevisst valg er vanskelig å si. Det kan være flere årsaker til at avisene ikke har gått inn i diskusjonen. For det første kan redaksjonene ha en forståelse av at spørsmålet ikke appellerte til leserne. Avisene kan dermed ha unngått spørsmålet, fordi det anses som en faghistorisk debatt som i størst grad interesserer faghistorikere. For det andre kan det være at avisene ønsket å skildre historien på en håndterlig måte for sine lesere. Å skildre ulike historikers meninger om årsakene, kunne ha skapt forvirring. For det tredje kan det skyldes et ønske om å formidle en glamorøs historie, der det hersker enighet rundt hva som skjedde. På den måten skaper man et helhetlig bilde av den norske historien. Mest sannsynlig gir oppgavens periodeavgrensning et feilaktig bilde. En kan anta at avisene dekte spørsmålet i årsskifte 2013-2014. Flere av oppgavens aviser drøftet da sentrale spørsmål om det historiske året 1814. Det blir dessverre vanskelig å drøfte spørsmålet ut fra oppgavens omfang og den undersøkte perioden.

5.2 Oppsummering

5.2.1 200-årsjubileet og nasjonaldagen som et minnefelleskap og avisens rolle

Paul Connerton hevder at nasjonaldager er viktige fordi de kroppslige erfaringene medlemmene får av å delta, vekker de felles minnene til livet og binder medlemmene sammen.²⁰³ 17-mai representerer dermed et minnefelleskap, siden alle deltagerne deler de samme minner om fortiden. Men hvordan blir de felles minnene konstruert i et felleskap? Benedict Anderson hevder at medlemmene i større felleskap må bli fortalt og overbevist om hva som er deres kjennetegn og særtrekk.²⁰⁴ Minnefelleskap er derfor avhengig av at noen skaper, bekrefter og forsterker de felles minnene. Denne gjennomgangen viser at avisene har hatt en sentral rolle som formidler av felles minner inn mot 200-årsjubileet og 17-maifeiringen i 2014. Avisene er dermed med å konstruere og forsterke det norske minnefelleskapet.

²⁰³ Connerton, 2003: 72-75.

²⁰⁴ Anderson, 1999: 5-7.

Opgaven har analysert fremstillingen av 1814-historien i seks aviser og drøftet hvordan avisene er med på å skape og bekrefte det norske minnesfelleskapet gjennom sin historiebruk. De felles minnene som avisene er med å formidle, bidrar til å skape en kollektiv identitet rundt det norske felleskapet. Leserne får dermed en forestilling om hvem nordmenn er, og hva som er deres kjennetegn og særtrekk i forhold til andre felleskap.²⁰⁵ Når leserne deltar i 17-maitoget med andre man ikke kjenner, har deltagerne en forestilling om at man kommer fra samme opphav, og har vært gjennom en lik historisk utvikling. 17-mai representerer dermed et forestilt felleskap som avisene er med på å opprettholde.²⁰⁶

Figur 9 Nasjonalt minnesfelleskap, lokale variasjoner

5.2.2 Hva ble husket fra året 1814, og hva ble glemt?

Jeg vil hevde at måten 1814-historien ble fremstilt på i avisene, har sammenheng med hvem som har makt til å bestemme hva som skal huskes og glemmes. Ut fra gjennomgangen må en konstatere at jubileumsåret 2014 for ettertiden blir husket som et grunnlovsjubileum. Aleida Assmann forklarer at det kollektive minnet er høyst selektivt. Det er dermed en sosial normalitet at felleskap glemmer noe, for å huske andre elementer.²⁰⁷ Analysen viser at det konstitusjonelle ved året 1814 ble husket å trukket frem, mens den norske selvstendigheten ble skjøvet tilbake og glemt. Graham Fairclough hevder at det som huskes, har sammenheng med de aktørene som har makt til å bestemme.²⁰⁸ Dette utsagnet blir gyldig i denne sammenhengen. Stortinget er i dag makthavere, og de som har gitt en ramme og retning for den offentlige delen av jubileet. Det må poengteres at Stortinget ikke hadde makt over private

²⁰⁵ Stugu, 2008: 34-39.

²⁰⁶ Anderson, 1999: 5-7.

²⁰⁷ Assmann, 2008: 98-99.

²⁰⁸ Fairclough, 2008: 7.

aktører. Alle avisene sto fritt i hvordan de skulle vinkle jubileet. Tendensen er likevel at alle avisene i ulik grad har fulgt Stortingets retningslinjer og plassert grunnloven i sentrum for jubileet. Dette får konsekvenser for hvordan samtidens mennesker skal forstå historien fra 1814. Det legger også føringer på hvordan fremtidige generasjoner kommer til å se tilbake og forstå jubileet i 2014.²⁰⁹

Om en skal bevege seg inn på spørsmålet om hvorfor Stortinget har valgt å fremstille det konstitusjonelle på bekostning av selvstendigheten, går man inn i spekulasjoner. Likevel er det interessant å legge merke til at Stortinget ikke ønsket å rette oppmerksomheten mot den norske selvstendigheten, i en tid med flere overnasjonale organer. Kan det tenkes at dette er gjort for å unngå debatter og vanskelige spørsmål rundt innmeldinger? Å vinkle jubileet mot det konstitusjonelle med dens vektlegging av demokratiske og politiske verdier er mindre kontroversielt. Når en ser på debattinnlegg gjennom året 2014 er dette trukket frem som en del av forklaringen. Det kan også tenkes at Stortingets vinkling mot grunnloven ikke hadde noen baktanker.

Innledningsvis ble det referert til Inge Lønning som hevdet at ”*Jubileumsfeiringer flest forteller mer om dem som feirer, enn om det eller dem som er gjenstand for feiringen*”.²¹⁰ At 200-årsjubileet ble markert som et grunnlovsjubileum sier mer om vår samtid, enn om året 1814. Fremhevingen av grunnloven sier at vi lever i en tid der demokratiet som styreform og de felles verdiene som vårt samfunn er bygget på, er viktig å fremheve. En kan anta at dette har sammenheng med at Norge de siste tiårene har utviklet seg til å bli et multikulturelt samfunn. Å øke kunnskapen om grunnloven og inkludere alle til å delta i det norske demokratiet er derfor grunnleggende viktig.²¹¹ Det kan også ha sammenheng med at trusselbildet er forandret. Svaret etter terroraksjonene 22. juli 2011 var mer åpenhet og demokrati.²¹² Å ha et åpent og inkluderende demokrati har derfor vært essensielt for offentligheten.

Gjennomgangen viser at avisene har brukt 1814-historien på fem måter. Jeg vil hevde at alle bruksmåtene forteller mer om vår samtid enn året 1814. Av de fem bruksmåtene, er det bare den didaktiske kategorien som igjennom logos formidler kunnskap om året 1814. Samtidig er denne bruksmåten også problematisk, da det er rimelig å anta at skribentene og redaksjonen har vinklet den historiske kunnskapen ut fra egne motiver. Den didaktiske

²⁰⁹ Jensen, 2014: 13-19.

²¹⁰ Lønning, 1994: 11.

²¹¹ ”Grunnlovsjubileet 1814-2014”, Visjon og mål, Sett: 24.02.14 <https://www.stortinget.no/no/Grunnlovsjubileet/Om-grunnlovsjubileet/Visjon-og-mal/>

²¹² ”Regjeringen.no”, Oppdatert 25.07.11, Sett: 24.02.14 <https://www.regjeringen.no/nb/aktuelt/statsminister-jens-stoltenbergs-tale-pa/id651840/>

kategorien representerer derfor også samtidens vinklinger og tolkninger av fortiden. Den tilhørighetskapende kategorien forklarer at samtiden bruker historien for å skape mening i tilværelsen. Den viser også at mennesker har et behov for å få bekreftet en tilhørighet til sin egen lokale, regionale og nasjonale historie. Dette for å føle seg som en del av et kollektivt felleskap.

Den praktiske informative kategorien forteller at samtiden trenger opplysninger når et historisk jubileum blir arrangert. Ut fra analysen av lokalavisene kan det virke som om at behovet for praktisk informasjon er større, enn å vite hva som faktisk feires. Den politiske kategorien belyser dagsaktuelle saker som opptar vår tid. Det er nærliggende å tro at skribentens vinkling og historiske referansene er håndplukket for å legitimere egne argumenter, og ikke for belyse året 1814. Den underholdende kategorien viser at historie i dag er blitt en del av populærkulturen som har som formål å underholde. Ut fra dette kan en hevde at historiebruken til avisene gjenspeiler i større grad vår samtid, enn året 1814.

Et grunnleggende spørsmål er om det er mulig å fremstille og formidle fortiden på dens egne premisser, uten at det belyser og tilfredsstiller samtidens behov? Er det slik at menneskers bruk av fortiden alltid vil gjenspeile samtiden? En må erkjenne at det ikke er mulig å løsrive seg fra sin egen samtid. Vår historiebruk vil dermed alltid være påvirket, å representere samtidens behov.²¹³ Denne analysen peker klart i den retning og bekrefter oppfatningen om at det er samtidens blikk som er bestemmende for hvordan fortiden skal huskes og fremstilles. Samtidig er det viktig å understreke at historikerprofesjonen skaper en vitenskapelig ramme som samtiden tolker fortiden igjennom. Nye historikergenerasjoner stiller nye spørsmål til kjente kilder og på den måten kastes gamle tolkninger og nye kommer frem i lyset.²¹⁴ Det dannes da kontinuerlig nye vitenskapelige forståelser om det som har vært, som igjen legger føringer på samtidens historiebruk og historieforståelse.

²¹³ Rüsen, 1993: 51.

²¹⁴ Jordanova Ludmila, *History in Practice*, Second edition, Bloomsbury Academic 2006: 37-41.

6. Kilder og litteratur

6.1 Kilder

- Aanstad Kristine Hellem, Brømde Eivind Griffith, *Mektige i 1814-mektige i dag*, VG 10.05.14.
- Alnæs Karsten, *Det moderne Norge fødselsdag*, VG 17.05.14.
- Anda Torgeir, *Frihet, likhet, brorskap og 17-mai*, Adresseavisen, 15.05.14.
- Andersen Nina, Solberg Trond, *Dette koster 17-mai festen*, Verdens Gang 15.05.14.
- Beukes Hans, *Stopp dette*, Fabian Stang, Klassekampen 13.05.14.
- Bjerkan Elin, *Festkonsert for grunnloven*, Adresseavisen, 15.05.14.
- Blix Arne, *Slett spill om grunnloven*, Adresseavisen 13.05.14.
- Blix Arne, *Slitesterk demokrati*, Adresseavisen 16.05.14.
- Bovim Gunnar, *Trondheim, historien og kunnskapen*, Adresseavisen 19.05.14.
- Braanen Bjørgulv, *Grunnlov i ny drakt*, Klassekampen 13.05.14.
- Braanen Bjørgulv, *Moderne verdier*, Klassekampen 20.05.14.
- Brannfjell Julie, *Nasjonal festbrems*, VG 16.05.14.
- Brække Jonas, *Ført bak lyset*, Klassekampen 10.05.14.
- Eggen Torgrim, *Dramatiske år*, VG 15.05.14.
- Eidsvoll Skole Verk, *Vi er heldige som bor i et demokrati*, Eidsvoll Ullensaker Blad 14.05.14.
- Eisentrager Stian, Lauveng Kenneth, *Slik har vi endret oss fra 1814-2014*, VG 13.05.14.
- Eriksen Hylland Thomas, *En kuriositet i verdenshistorien*, VG 16.05.14.
- Flemmen Haakon, *Ekspertene vender tilbake*, Klassekampen 16.05.14.
- Fonbæk Dag, *Her ga danskene opp Norge*, VG 17.05.14.
- Fugelli Per, *I tog for tillit og mangfold*, Aftenposten 16.05.14.
- Gjerde Arild H, *En verdig 200-årig 17.mai!*, VG 16.05.14.
- Glen Widing, *Grunnloven kommer tilbake*, Eidsvoll Ullensaker blad 15.05.14.
- Glenthøi Rasmusen, Ottosen Morten Nordhagen, *Burde Danmark si unnskyld for 400-års natten?*, VG 19.05.14.
- Gunleiksrund Haakon Bø, *Ikke bare jubel over grunnloven*, Aftenposten 12.05.14.
- Godal Anne Marit, *Frå Eidsvoll til Facebook*, Aftenposten 11.05.14.
- Gylver Sunniva, *Når andre betaler prisen*, Aftenposten 11.05.14.
- Hansen Egil Espen, *Jubileum for et flerkulturelt Norge*, Aftenposten 18.05.14.
- Haraldsen Magnar, *Kryptisk postkort*, Eidsvoll Ullensaker blad 15.05.14.
- Haraldsen Magnar, *Nina knekte koden*, Eidsvoll Ullensaker blad 20.05.14.

Hareide Knut Arild, *Hører ikke familien hjemme i Grunnloven*, Adresseavisen 15.05.14.

Hestvik Lillemor, *Hvorfor er grunnloven viktig?* Brønnøysunds avis 15.05.14.

Hilde Bente, *En drøm blir virkelighet*, Brønnøysunds avis 20.05.14.

Hjelle, Eivind Otto, *Fremtidens grunnlov*, Klassekampen 16.05.14.

Horn Jøran, *Sverdrup på plass*, Brønnøysunds avis 15.05.14.

Horn Jøran, *10 før helg*, Brønnøysunds avis 15.05.14.

Ismali Warsan, *Ytringsfrihet er religionsfrihet*, Klassekampen 16.05.14.

Kagge Gunnar, *Laget Grunnloven uten kjennskap til verden rundt*, Aftenposten 12.05.14.

Kagge Gunnar, *Norges konservative opprørskonge*, Aftenposten 18.05.14.

Kagge Gunnar, *Greve, raddis og forræder*, Aftenposten 13.05.14.

Kingsrød Marie Moen, *Bunad-kupp i siste liten*, VG 10.05.14.

Kokkevold Per Edgard, *Det er lov å elske sitt land*, Aftenposten 11.05.14.

Kristoffersen Lillevik, *Æres den som æres bør*, Klassekampen 15.05.14.

Kydland Anne Jorun, *Den nasjonalbyggende sangen*, Klassekampen 12.05.14.

Lie Einar, *Den vanskeligste dagen på Eidsvoll*, Aftenposten 11.05.14.

Lund Joacim, *Vi elsker dette landet*, Aftenposten 18.05.14.

Løken Marit Lundal, *Klar til 17-mai med 1000 liter softis*, Eidsvoll Ullensaker blad 15.05.14.

Løken Marit Lundal, *Sanggave til Grunnlovsjubileet*, Eidsvoll Ullensaker Blad 12.05.14.

Madsen Per Anders, *Folkestyrets floker*, Aftenposten 16.05.14.

Maliks Jakob, *Fritt og selvstendig*, Adresseavisen 19.05.14.

Mestad Ole, *Folkesuvereniteten*, Klassekampen 16.05.14.

Muri Beate, *Det startet med herremiddager og en sur konge*, Aftenposten 16.05.14.

Nikolaisen Line, *Grunnloven vendte hjem*, Eidsvoll Ullensaker blad 19.05.2014.

Norunn Bergesen, *Tullete takt og trivelig tone*, Adresseavisen 15.05.14.

Nærø Sturle Scholz, *Hjemme hos Dronning Margrethe*, Aftenposten Magasinet 16.05.14.

Okstad Gunnar, *Oppgjør med selvbedraget*, Adresseavisen 14.05.14.

Prøsch Gerhard, *20 og 200-års jubileumsfeiring*, Eidsvoll Ullensaker blad 14.05.14.

Redaksjonen, *17-mai program*, Eidsvoll Ullensaker blad 14.04.14.

Redaksjonen, *17-mai på Sør-Helgeland*, Brønnøysunds avis 15.05.14.

Redaksjonen, *Storstilt feiring av Grunnloven*, Adresseavisen 12.05.14.

Redaksjonen, *17-mai været blir best i sør*, Adresseavisen 15.05.14.

Redaksjonen, *Flaggets historie*, Adresseavisen 15.05.14.

Rydne Jon H, Hagen Roar, *Skålte og sang for frihet*, VG 17.05.14.

Røed Kjetil, *Gallerihopping i Oslo*, Aftenposten 10.05.14.

Røed Kjetil, *Pirker i glansbilde Norge*, Aftenposten 18.05.14.

Skogseth Johan Petter, *Frostatinget og Grunnloven*, Adresseavisen 15.05.14.

Skuggevik Dordi, *Grunnlovens arv fra Rouen*, Adresseavisen 12.05.14.

Spets Kari, Berg Ronny, Muri Karin, Giske Ida, Aanstad Kristine, Lien Kyrre, *Norge vårt Norge*, VG 16.05.14.

Thommessen Olemic, *Demokratiske utfordringer i vår tid*, Aftenposten 15.05.14.

Westergård Kristian, *Feiret kongen 19 mai*, Eidsvoll Ullensaker Blad 14.05.14.

Westergård Kristian, *Her får Christian Fredrik tronen på verket*, Eidsvoll Ullensaker Blad 20.05.14.

Wallum Stian, *Tyvstarter grunnlovsjubileet*, Adresseavisen 12.05.14.

Økland Ingunn, *Gamle synder om igjen*, Aftenposten 14.05.14.

Øsmundset Erik, *Grunnlovsbygda*, Eidsvoll Ullensaker Blad 19.05.14.

Østerud Øyvind, *Folkestyre eller elitestyre?*, Klassekampen 13.05.14.

6.2 Litteratur

Aagendal Olaf, *Kunsten å jubilere*, Dyrekjøpte erfaringer fra unionsjubileet, Nytt Norsk Tidsskrift, 2006.

Anderson Benedict, *Imagined communities*, Reflection on the origin and spread of nationalism, Verso, London, New York, 1991.

Brodersen, Bråten, Reiersgaard, Slethei, Ågotnes, *Tekstens autoritet*, tekstanalyse og skriving i akademia, Universitetsforlaget 2007.

Bøe Jan Bjarne Knutsen Ketil, *Innføring i historiebruk*, Cappelen Damm Høyskoleforlaget, 2012.

Connerton Paul, *How societies remember*, Cambridge University press, 2003.

Dahl Fredrik Hans, *Norsk presses historie 1-4 (1660-210)*, Bind 4 Norske aviser fra A til Å, Universitetsforlaget, Oslo 2010.

Dahl Ottar, *Norsk historieforskning i det 19. Og 20. Århundre*, Universitetsforlaget 1990.

Dyrvik Ståle, *Året 1814*, Det Norske Samlaget, Oslo 2005

Erlil Astrid, Ansgar Nunning, *A Companion to Cultural memory studies*, Assmann Aleida, Canon and Archive, De Gruyter, 2008.

Fairclough Graham, *The Heritage Reader*, Routledge London and New York 2008.

Hansen Ingar Jan og Berva Knut, *Fra Hammer til kors*, 1000-år med kristendom, Brytningstid i Viken, Lønning Inge, *Mot tusenårsskiftet igjen-må vi kristne Viken på nytt?* Schibsted Forlag A/S, Oslo 1994.

- Jensen Bernard Eric, *Fortidsbrug og erindringsspor*, Aarhus Universitetsforlag, Danmark 2014.
- Jordanova Ludmila, *History in Practice*, Second edition, Bloomsbury Academic 2006.
- Karlsson Klas-Göran, Zander Ulf, *Historie är närvarande*, Historiedidaktikk teori og tilämpning, Studentlitteratur, Lund 2014.
- Karlsson Klas-Göran, Zander Ulf, *Historien ar nu*, En introduksjon till historiedidaktiken, Studentlitteratur 2009.
- Kjeldstadli Knut, *Fortida er ikke hva den en gang var*, Universitetsforlaget Oslo 2010.
- Kvande Lise, Naastad Nils, *Hva skal vi med historie*, Universitetsforlaget 2013.
- Lowenthal David, *The past is a foreign contry*, Cambridge university press 1999.
- Lunden Kåre *Norsk grålysning*, Det Norske Samlaget 1992.
- Lunden Kåre, *Ernst Sars og vi andre*, Merknader til Øystein Sørensen, Bind 67 Historisk tidsskrift 1988.
- Melve Leidulf, *Historieskriving frå antikken til i dag*, Dreyers forlag Oslo, 2010.
- Munslow Alun, *The New History*, Pearson Education Limited, England, 2003.
- Mykland Knut, Opsahl Torkel, Hansen Guttorm, *Norges grunnlov i 175 år*, Gyldendal Norsk forlag 1989.
- Roksvold Thore, *Avisjangere over tid, studie i språk og sjangere*, Instituttet for journalistikk, Fredrikstad 1997.
- Rüsen Jörn, *Studies in Metahistory*, Human Sciences Research Concil Pretoria 1993.
- Sars Ernst, *Udsigt over den norske historie tredje del*, Gyldendals boghandel nordiske forlag 1912, Kristiania og København.
- Seip, Jens Arup, *Utsikt over Norges historie*, Gyldendal norsk forlag 2003.
- Stugu Ola Svein, *Historie i bruk*, Det norske samlaget, Oslo 2010.
- Stugu Ola Svein, *Historiebrukskategorier*, unpubl, notat 2014.
- Steen Sverre, *1814*, J.W. Cappelens forlag A/S, 1989.
- Sørensen Øystein, *Ernst Sars teori om 1814-et forsvar verdt?* Historisk tidsskrift 1987/4.
- Tjelmeland Hallvard, *Aviser som historisk kilde*, Pressehistorisk skrifter nr. 3, 2004.
- Wasberg, Gunnar Christie, *Pressen som historisk kilde*, avisene og deres bakgrunn, Norsk slektshistorisk tidsskrift, Nanset trykk, Larvik, Oslo 1981-1982.

6.3 Nettsider

- "Aldri har flere lest Brønnøysunds avis" Sist oppdatert 30.08.2012, Sett 15.10.14,
<http://www.banett.no/nyheter/article431531.ece>
- "Brønnøysund stjeler Sverdrup fra Nærøy", Oppdatert 16.05.14, Sett: 30.12.2014,
<http://www.namdalsavisa.no/Nyhet/article7357608.ece>
- "Datorot under Sverdrup-avdukingen", Oppdatert 19.05.14, Sett: 12.05.15,
<http://www.namdalsavisa.no/Nyhet/article7366790.ece>
- "Grunnlovsjubileet 1814-2014", Visjon og mål, Sett: 24.02.14
<https://www.stortinget.no/no/Grunnlovsjubileet/Om-grunnlovsjubileet/Visjon-og-mal/>
- "Høytidelig avduking" oppdatert 17.05.14, Sett: 27.01.15
<http://www.helg.no/nyheter/article7363685.ece>
- "Lesing av papiraviser en gjennomsnittsdag" Sett 13.10.2014,
<http://medienorge.uib.no/statistikk/aspekt/tilgang-og-bruk/185>
- "Læreplan i historie-fellesfag i studieforberedende utdanningsprogram" Sett 13.10.2014
<http://www.udir.no/kl06/HIS1-01/Hele/Formaal/>
- "Læreplan i historie-fellesfag i studieforberedende utdanningsprogram- kompetansemål"
Sett 13.10.2014 <http://www.udir.no/kl06/HIS1-02/Kompetansemaal/?arst=1858830315&kmsn=-161584499>
- "Lesertall for norske papiraviser" Sett: 13.10.14,
<http://www.medienorge.uib.no/statistikk/medium/avis/273>
- "Medienorge, Lesing av papiraviser en gjennomsnittsdag" Sist oppdatert: 2013, Sett:
17.10.14 <http://medienorge.uib.no/statistikk/medium/avis/185>
- "Stadig flere leser EUB" Sist oppdatert 24.09.13, Sett 15.10.14,
<http://www.eub.no/article/20130924/ARTICLE/130929963>
- "Regjeringen.no", Oppdatert 25.07.11, Sett: 24.02.14
<https://www.regjeringen.no/nb/aktuelt/statsminister-jens-stoltenbergs-tale-pa-/id651840/>

6.4 Vedlegg

6.4.1 Avisenes artikler i analyseverktøyet

Hovedkategorier	<i>Tilhørighetskapende</i> Historien blir bruk for å skape en tilhørighet til et lokalt, regionalt eller nasjonalt felleskap	<i>Praktisk informativ</i> Historie blir brukt for å gi opplysninger som knytter seg til jubileumsfeiringen.	<i>Historieformidlende</i>		
Underkategorier			<i>Didaktisk</i> Historie blir brukt for å øke kunnskap om 1814 hos leseren.	<i>Politisk</i> Historien brukes for å legitimere og argumentere for egne politiske synspunkt.	<i>Underholdende</i> Historie blir brukt for å skape underholdning for leseren.
Brønnøysunds avis Antall artikler totalt: 16 Redaksjonelle: 16	<p>15 mai Horn Jøran, <i>Sverdrup på plass</i>, S: 3 (Nyhetsartikkel) <u>Begrep</u>: 200-års dagen for grunnloven.</p> <p>Horn Jøran, <i>10 før helg</i>, S: 22 <u>Begrep</u>: Grunnlovsfeiringen.</p> <p>Lillemor Hestvik, <i>Hvorfor er Grunnloven viktig?</i> (Notis) <u>Begrep</u>: Grunnloven</p> <p>20 mai: Milde Bente, <i>En drøm ble virkelighet</i>, S:13 (Nyhetsartikkel) <u>Begrep</u>: 200-års dagen til grunnloven.</p> <p>Sum: 4 stk</p>	<p>10 mai: Redaksjonen, <i>Det skjer</i>, S: 2 (Nyhetsartikkel) <u>Begrep</u>: Grunnlovsjubileet.</p> <p>13 mai Redaksjonen, <i>Det skjer</i>, S: 2 (Nyhetsartikkel) <u>Begrep</u>: Grunnlovsjubileet.</p> <p>15 mai Dagslott Hild, <i>Samling rundt grunnlovsjubileet</i>, S: 4-5 (Nyhetsartikkel) <u>Begrep</u>: Grunnlovsjubileet.</p> <p>Redaksjonen, <i>17.mai på Sør-Helgeland</i>, S: 12 (Nyhetsartikkel) <u>Ingen begrep blir brukt om jubileet.</u></p> <p>Johansen Alfred, <i>17.maitog på Salhus sentralskole 1962</i>, S: 22 (Notis) <u>Ingen begrep blir brukt om jubileet.</u></p> <p>20 mai Milde Bente, Bremseth Karin, Pedersen Bård, <i>Fortalte om fru Marstrander</i>, S: 4-5 (Nyhetsartikkel) <u>Begrep</u>: Jubileum</p> <p>Islandhestklubb Hrappur, <i>Musikalsk feiring</i>, S: 6 (Nyhetsartikkel) <u>Begrep</u>: Grunnlovsjubileum.</p> <p>Berg Jens Christian, <i>Fargerik, ungt tog</i>, S: 7 (Nyhetsartikkel) <u>Begrep</u>: 200-års</p>		<p>20 mai: Riesto Matti, <i>Utspill</i>, S: 2 (Leder) Redaktøren argumenterer for at det burde finnes et område som innbyder til opphold på prestegårdsjordet der statuen av Sverdrup står. <u>Begrep</u>: Nasjonaldagen.</p> <p>Sum: 1 stk</p>	

		<p>jubileum, grunnlovsdagen.</p> <p>Andersen Ingvar, <i>Flott feiring på Vega</i>, S: 8 (Nyhetsartikkel) <u>Begrep</u>: 200-års jubileet for grunnlovsdagen.</p> <p>Moen Norma, <i>Samlet under et tak</i>, S: 9 (Nyhetsartikkel) <u>Begrep</u>: 200-års markering av grunnloven.</p> <p>Sum: 11 stk</p>			
<p>Eidsvoll Ullensaker blad</p> <p>Antall artikler totalt: 41</p> <p>Redaksjonelle: 38</p> <p>Eksterne kommentatorer: 3</p>	<p>12 mai Løken Marit Lunddal, <i>Velkommen te gards</i>, S: 23 (Redaksjonell kommentar) Formidler hvorfor vi bør være stolt på 17-mai både som eidsvollinger og nordmenn. Bruk av patos. <u>Begrep</u>: Grunnlovsbygden</p> <p>15 mai Widing Glen, <i>Grunnloven kommer hjem</i>, S: 35 (Nyhetsartikkel) <u>Ingen begrep om jubileet.</u></p> <p>19 mai Nikolaisen Line, <i>Grunnloven vendte hjem</i>, S: 27 (Nyhetsartikkel) Forklarer om grunnlovens tilbakekomst til Eidsvoll der den hører hjemme. <u>Ingen begrep om jubileet, men omtaler grunnloven som årets hovedperson.</u></p> <p>Øsmundset Erik, <i>Grunnlovsbygda</i>, S: 2, (Leder innlegg) Omtaler Eidsvoll som grunnlovsbygden og poengterer hvor stolt eidsvollingene bør være etter jubileet feiring. <u>Begrep</u>: Grunnlovsbygda.</p> <p>Sum: 4 stk</p>	<p>10 mai Widing Glen, <i>250 sjetteklassinger synger sammen</i>, S: 4-5 (Nyhetsartikkel) Informasjon om 250 elever som har øvet hele vinteren og synger nasjonalsanger sammen. <u>Ingen begrep om jubileet.</u></p> <p>Paulsen Tom Erik, <i>1814-løpet revitaliseres i jubileumsåret, ønsker å få flere i form</i>, S: 32 (Nyhetsartikkel) Informasjon om en løpsklubb som revitalisere klubben på grunn av jubileumsår og siden det er 20 år siden. <u>Begrep</u>: Grunnlovsjubileet.</p> <p>Løken Marit Lundal, <i>Jubileumsutstilling med politisk tyngde</i>, S: 18-19. (Nyhetsartikkel/ anmeldelse) Opplyser om en kunstutstilling som har et politisk budskap. <u>Begrep</u>: Grunnlovsjubileet.</p> <p>12 mai Høst Hege, <i>Folkevandring til sakte-TV-sending</i>, S: 4-5. (Nyhetsartikkel) forklarer hvordan 24-maratone foregikk. <u>Begrep</u>: Grunnlovsjubileet.</p>	<p>14 mai Westergård Kristian, <i>Feirer kongen 19.mai</i>, S: 36. (Nyhetsartikkel) formidler kunnskap om at feiringen ikke er over 17-mai, fordi 19 ble grunnloven og kongen feiret i rikssalen i Eidsvollbygningen. Kunne også blitt plassert i praktisk informativ på grunn av informasjon om teater stykke som skal gjenopplive den historiske hendelsen. <u>Begrep</u>: ingen begrep men, grunnloven er i sentrum.</p> <p>20 mai Westergård Kristian, <i>Her får Christian Fredrik tronen på verket</i>, S: 12-13 (Nyhetsartikkel) formidler kunnskap om at feiringen ikke er over 17-mai, 19 ble grunnloven og kongen feiret i rikssalen i Eidsvollbygningen. Kunne også blitt plassert i praktisk informativ på grunn av informasjon om teater stykke som skal gjenopplive den historiske hendelsen. <u>Begrep</u>: Jubileet av grunnloven.</p> <p>Sum: 2 stk</p>	<p>13 mai Eidsvoll Knut Larsen, <i>Fortiden er en del av oss</i>, S:10 (Leserinnlegg) Salvesen som er fylkesvaraordfører i Akershus fylkeskommune legitimerer kunstutstillingen ”1814 revisited – The past is still present”. <u>Begrep</u>: Grunnlovsjubileet</p> <p>14 mai Prøsch Gerhard, <i>20 og 200-års jubileumsfeiring</i>, S: 10 (Leserinnlegg) Leder i Akershus Nei til EU argumenterer at 1814 førte til selvstyre, dette må vi vedlikeholde å stemme nei til EU. <u>Begrep</u>: Bruker ingen begrep, men vektlegger paragraf 1: <i>Norge er et selvstendig rike.</i></p> <p><i>Vi er heldige som bor i et demokrati</i>, S: 35. (Leserinnlegg) Elever som argumenterer at kommunen bør ta vare på de barna som trenger det mest. <u>Begrep</u>: Jubileet av grunnloven.</p> <p>Sum 3 stk</p>	<p>15 mai Haraldsen Magnar, <i>Kryptisk postkort</i>, S: 36 (Intervju) <u>Begrep</u>: Jubileet av grunnloven.</p> <p>20 mai Haraldsen Magnar, <i>Nina knekte koden</i>, S: 5 (Intervju) <u>Begrep</u>: Ingen begrep blir brukt om jubileet.</p> <p>Sum 2 stk</p>

		<p>Løken Marit Lunddal, <i>Sangave til grunnlovsjubileet</i>, S: 6. (Nyhetsartikkel) Akershus sangforum gir en sang gave 24 mai der 16 kor skal synge. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet.</p> <p>Høst Hege, <i>Tankevekkende 1814-utstilling</i>, S: 9 (Nyhetsartikkel/ anmeldelse) Opplyser om en kunstutstilling som har et politisk budskap. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet.</p> <p>13 mai Widing Glen, <i>Ikon på frimerker</i>, S: 26. (Notis) konsernsjef i posten Dag Mejdell forklarer hvorfor de har valgt Oscar Wergelands berømte maleri som ikon på frimerke. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet.</p> <p>Westgård Kristian, <i>Rosarusen feiret ved Eidsvollsbygningen</i>, S: 12-13 (Nyhetsartikkel) 270 barn fra barnehager fikk være med på 17-mai lekene utenfor Eidsvollsbygningen. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet.</p> <p>14 mai Redaksjonen, <i>17-mai program</i>, S: 11-17 (Nyhetsartikkel) gir informasjon om 17-mai programmet for Eidsvoll, Ullensaker og Hurdal. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet, Eidsvoll 1814.</p> <p>Sletta Veronika, <i>Allsidig grunnlovsutstilling</i>, S: 20 (Nyhetsartikkel) Gir informasjon om Utstillingen i galleri festiviteten og viser frem boken ”rødt, hvitt og blått”. <u>Ingen begrep om jubileet.</u></p>			
--	--	---	--	--	--

		<p>Widing Glen, <i>Ønsker seg mange til bunads tog i jubileumsåret</i>, S: 8 Ullensaker husflidslag er sterk pådriver for at folk skal kle på seg bunad å være med i toget 17-mai. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet.</p> <p>Widing Glen, <i>Grunnlovseden på duk</i>, S: 8. (Nyhetsartikkel) Anne Merli fra Vevstua har vevd inn eden på store bordduker og seler de. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet.</p> <p>Widing Glen, <i>Lyser opp i hverdagen</i>, S: 21 (Nyhetsartikkel) Dal skole har vært med å sette farge på nærmiljøet og spre kunnskap om Grunnloven. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet.</p> <p>15 mai Redaksjonen, <i>vår store glad dag</i>, S. 2. (Leder) Formidler hva som står i sentrum for feiringen, samtidig som de oppfordrer til samarbeid for å få gjennomføringen til å gå enklest mulig. Kunne blitt plassert i didaktisk siden de forklarer hva vi feirer, men er like mye en oppfordring til å vise god oppførsel på selve dagen. <u>Begrep:</u> Grunnlovens 200-års dag.</p> <p>Sandholtbråten Jan Arne, <i>Radioshow i Eidsvoll</i>, S: 8 (Nyhetsartikkel) Informasjon om radioprogram laget av P4. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileum.</p> <p>Løken Marit Lunddal, <i>Klar til 17.mai med 1000 liter softis</i>, S: 2-3 (Nyhetsartikkel)</p>			
--	--	---	--	--	--

		<p>Informasjon og hva Nebbens restaurant serverer 17-mai og hvordan de har tenkt å unngå lange køer. <u>Ingen begrep om jubileet</u>, men tydelig at det er grunnloven som står i fokus.</p> <p>Redaksjonen, <i>Dansk korps først i toget</i>, S: 14-15 (Nyhetsartikkel) informasjon om at et dansk korps vil gå først i 17.mai toget. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet</p> <p>Løken Marit Lunddal, <i>Prøvesmakte 17.mai –menyen</i>, S: 18 (Nyhetsartikkel) informasjon om at en skoleklasse ved Ås skole har prøvesmakt både pølse, is og leker. <u>Ingen begrep er brukt</u>, men grunnloven nevnes flere ganger.</p> <p>Sandholtbråten Jan Arne, <i>100 år gammelt lommeur</i>, S: 13 (Nyhetsartikkel) Til jubileet i 1914 ble det laget lommeur, et slik har Per Haugen. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet</p> <p>Udnesseter Egil, <i>Eidsvoll-sagaens vakre sang</i>, S: 16 <u>Begrep:</u> Jubileet av grunnloven</p> <p>19 mai Løken Marit Lundal, <i>En festdag som aldri vil bli glemt</i>, S: 2-3 (Nyhetsartikkel) Informasjon om hvordan feiringen ble gjennomført på Eidsvoll. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet</p> <p>Løken Marit Lundal, <i>Kongelig møte i parken</i>, S: 4-5 (Nyhetsartikkel) Informasjon om 17-mai feiringen, og kongelig møte i parken. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet</p>			
--	--	--	--	--	--

		<p>Nikolaisen Line, <i>Fargerikt dragttog</i>, S: 6-7 (Nyhetsartikkel) Alle lands fylker var representert med sin bunad, samt noen fra utlandet. <u>Bruker ingen begrep om jubileet.</u></p> <p>Høst Hege, <i>Hurra for 17.mai</i>, S: 8-9 (Nyhetsartikkel) Gir informasjon om barnetoget og hvordan folk synes det hele gikk på selve dagen. Heldigvis var det lite kø utrykte flere. <u>Begrep:</u> grunnlovsjubileet</p> <p>Breen Bjørn, <i>Ny skole-gamle tradisjoner</i>, S: 10-11 (Nyhetsartikkel) Informasjon om feiringen på den nye skolen og ungdommens 17-mai tale. <u>Begrep:</u> 200-års feiring for den norske grunnloven</p> <p>Sletta Veronika, <i>Hjemmekse ble 17.maitale</i>, S: 12-13 (Nyhetsartikkel) Gir informasjon om ordførerens tale, de tre jentene som vant kommunens konkurranse i å lage 17-mai tale og russens tale. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet</p> <p>Lindsveen Silje Kristin, <i>Ordføeren først i toget gjennom sentrum</i>, S: 14-15 (Nyhetsartikkel) Informasjon om borgertoget og spente barn som ventet på russekort. <u>Ingen begrep om jubileet</u></p> <p>Sletta Veronika, <i>Ny 17. Mai feiring på helt ny skole</i>, S: 16 (Nyhetsartikkel) 17-mai feiringen på Hurdal fikk ny tradisjoner med ny skole og ny togrute. <u>Begrep:</u> ingen begrep om jubileet.</p>		
--	--	--	--	--

		<p>Løken Marit Lundal, <i>Det startet med trillebåra</i>, S: 28 (Nyhetsartikkel) Hvordan arbeidet med grunnlovsfeiringen har utviklet seg. <u>Ingen begrep om jubileet.</u></p> <p>20 mai Løken Luddal Marit, Kronprinsen: <i>Nå må vel ordføreren være fornøyd!</i>, S: 4 (Nyhetsartikkel) <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet</p> <p>Sum 30 stk</p>			
<p>Adresseavisen</p> <p>Antall artikler totalt: 28</p> <p>Redaksjonelle: 23 Eksterne kommentatorer: 5</p>	<p>14 mai Christiansen Per, <i>Stormaktsspill og byens historie</i>, S: 4-5. (Nyhetsartikkel) Historisk utstilling som vil presenterer stormaktsspillet, samt gi et bilde av Trondheim i 1814. <u>Begrep:</u> <u>Grunnlovsjubileet</u></p> <p>Christiansen Per, <i>Trøndersk student skrev Grunnloven</i>, S: 5 (Nyhetsartikkel) Ønsker å sette lys på trønderen Johan Matthæus som skrev ned grunnloven. <u>Begrep:</u> Grunnloven i fokus.</p> <p>15 mai Skogseth Johan Petter, <i>Frostatinget og Grunnloven</i>, S:21 (Innsendt kronikk) Formidler at frostatinget og frostatingsloven var til inspirasjon for eidsvollsmennene. Det er igjen en viktig del av den trønderiske og midt-norske identiteten og fellesarven. <u>Begrep:</u> Frostatinget og Grunnloven,</p> <p>16 mai: Redaksjonen, <i>En sjelden anledning</i>, Magasinet, S: 96 Formidler kunnskap om de første 17-mai togene som skjedde i Trondheim. <u>Begrep:</u> bruker ingen begrep. Påpeker at feiringen markerer Norge som selvstendig rettstat med demokratiske rettigheter.</p>	<p>10 mai Walum Stian <i>General Bang minnes</i>, Del: Kultur, meninger og reise: S: 3 (Notis) Informasjon om minnemarkering <u>Begrep:</u> ingen</p> <p>12 mai Wallum Stian, <i>Tyvstarter grunnlovsjubileet</i>, Kulturddel S: 3 (Notis) Informasjon om folkefesten som skal være foran stortinget 15.mai. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet.</p> <p>Redaksjonen, <i>Et lite stykke Norge-i Danmark</i>, S: 31 (Nyhetsartikkel) København får en plass kalt Eidsvoll plass. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet.</p> <p>Redaksjonen, <i>Storstilt feiring av grunnloven</i>, S: 31 (Notis) Hvem som kommer, hva vi feirer, hvem som er ansvarlig, hva som skjer. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet.</p> <p>14 mai Christiansen Per, <i>Sverdrup hedres</i>, Kulturddel, S: 4. (Notis) Georg Sverdrup hedres på Nærøy Teater. <u>Begrep:</u> <u>ingen begrep</u></p>	<p>12 mai Skuggevik Dordi, <i>Grunnlovens arv fra Rouen</i>, Kulturddel S:15. (Leserinnlegg) Prosjektleder for Olavsoratoriet Skuggevik formidler kunnskap om grunnlovens lange historiske røtter. Leserinnlegget er et svar Journalisten Per Christiansens artikkel 7.mai, ønsker å bidra med mer kunnskap på feltet. <u>Begrep:</u> Grunnloven</p> <p>15 mai Redaksjonen, <i>Flaggets historie</i>, S: 12 (Nyhetsartikkel) Formidler flaggets historie og opplyser om offisielle flaggdager og heising og firing. <u>Begrep:</u> ingen begrep</p> <p>16 mai Maliks Jakob, <i>Fritt og selvstendig</i>, Kulturddel S: 13 (Ekstern kronikk) Forklarer det sentrale ved riksforsamlingen og kjernen i det vi i dag feirer. <u>Begrep:</u> Fritt og selvstendig</p> <p>Sum 3 stk</p>	<p>13 mai Redaksjonen, <i>Slett spill om grunnloven</i>, S: 2. (Leder) Argumenterer at KRF prøvde seg på lureri på tampen i forhandlingene om endring av grunnloven. <u>Begrep:</u> 200-års jubileet</p> <p>14 mai Okstad Gunnar, <i>Oppgjør med selvbedraget</i>, Kulturddel, S: 16. (Redaksjonell kommentar) Argumenterer for en kommunereform. <u>Begrep:</u> ingen begrep <u>Teksten:</u> vi feirer Grunnloven som et robust fundament for demokratiet.</p> <p>15 mai Hareide Knut Aril, <i>Hører ikke familien hjemme i Grunnloven?</i> S: 23 (Leserinnlegg) Gir svar på Adressas uttalelse 13.05 og argumenterer at familien har plass i grunnloven for å verne barna. <u>Begrep:</u> ingen begrep <u>Teksten:</u> omhandler grunnloven</p> <p>Anda Torgeir, <i>Frihet, likhet, brorskap og 17 mai</i>, S: 20 (Ekstern kommentar) Anda forklarer at inspirasjonskilden til eidsvollsmennene var den franske og amerikanske revolusjon og kobler dette opp mot</p>	

	<p>19 mai Bovim Gunnar, <i>Trondheim, historien og kunnskapen</i>, S: 49 Argumenterer for at Trondheim var plassen en representativ forsamling ble nevnt for første gang. <u>Begrep:</u> 200-årsjubileet for Grunnloven. <u>Teksten:</u> historien om grunnloven som handler om Norge rolle som selvstendig nasjon og demokratisk folkestyre.</p> <p>Olsen Siri Wahl, <i>Hipp hipp hurra, Norge er bra!</i>: 6-7. Forklarer 17-mai feiringen i Trondheim og trekker frem aktører fra Trondheim og særtrekk for Norge. <u>Begrep:</u> 200-årsjubileet. Kunne blitt plassert i praktiske informative.</p> <p>Sum: 6 stk</p>	<p>15 mai Redaksjonen, <i>17.mai været blir best i sør</i>, S: 12 (Nyhetsartikkel) <u>Begrep:</u> ingen begrep</p> <p>Bjerkan Eline, <i>Gir liv til Georg Sverdrup</i>, S: 13 (Notis) <u>Begrep:</u> Ingen begrep</p> <p>Bjerkan Eline, <i>Festkonsert for grunnloven</i>, S. 13. (Notis) <u>Begrep:</u> grunnlovsjubileet.</p> <p>Bergesen Norunn, <i>Tulle takt og trivelig tone</i>, S: 20-21 (Nyhetsartikkel) En gjeng kalt de glade musikanter skal lage eget korps til 17-mai. <u>Begrep:</u> ingen begrep</p> <p>16 mai Redaksjonen, <i>Grunnlovsfeiring med konge og kake</i>: 3. <u>Begrep:</u> Grunnlovens 200-årsjubileum</p> <p>Granviken Simen, <i>Rettferdighet viktigst</i>, S: 2. (Nyhetsartikkel) Informerer om en skoleklasse som har vunnet landskonkurransen i å skrive en ny grunnlov. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet.</p> <p>19 mai: Juil Berit Buran, Kilnes Camilla, <i>Rekordmange feiret grunnloven</i>: 8. <u>Begrep:</u> Grunnloven</p> <p>Fossum Tommy, <i>Historisk tog på Dovrefjell</i>: 9. <u>Begrep:</u> ingen</p> <p>Barøy Kjell T, <i>Christian Fredrik på plass foran Stortinget</i>: 68 <u>Begrep:</u> ingen</p> <p>Sum 14 stk</p>		<p>dagsaktuelle tema som asylsøkere, flytninger, tiggere. Argumenterer at vi må kjempe for frihet, likhet og brorskap i vårt eget land. <u>Begrep:</u> Grunnloven <u>Teksten:</u> det er grunnloven vi feirer</p> <p>16 mai: Redaksjonen, <i>Slitesterk demokrati</i>, S: 2 (Leder) Forklarer at vi feirer 200-år med demokrati men dette må igjen nyanseres. Oppfordrer til å tenke over hvordan demokratiet utøves i hverdagen. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet</p> <p>Sum 5 stk</p>	
--	---	--	--	---	--

<p>Verdes Gang</p> <p>Antall artikler totalt: 31</p> <p>Redaksjonelle: 24 Eksterne kommentatorer: 7</p>	<p>16 mai: Høgli Mariann Grøtete, <i>Syng kjærligheten ut</i>, S: 53, (Bakgrunnsartikkel) formidler kunnskap om <i>ja vi elsker</i> og dens måte å skape emosjonelle reaksjoner hos folket. Viktig å påpeke innledningen, fordi de er den som skaper patos. <u>Begrep:</u> ingen begrep brukt</p> <p>17 mai: Fonbæk Dag, <i>Her ga danskene opp Norge</i>, S: 22-23 (Bakgrunnsartikkel) Formidler at det var på det fynske Hindsgavl slott at dansk kongen så hjertetungt avsto hans kjære Norge. Oppfordrer leserne til å besøke slottet og oppleve den historiske susen. Artikkelen bruker masse bilde og følelsesmessig språk som gjør det lett for leseren å knytte seg til historien. <u>Begrep:</u> ingen begrep</p> <p>Alnæs Karsten, <i>Det moderne Norges fødselsdag</i>, S: 30-31 (Ekstern kronikk) Gir oss kunnskap om hvordan Christian Fredrik ble enstemmig valgt til konge og hvordan flere av eidsvollsmennene på 16 og 17 mai i 1814 med mye patos og forklarer at det er den moderens Norges fødselsdag og grunnlovens dag vi i dag feirer. Kunne også blitt plassert i didaktisk <u>Begrep:</u> Det moderne Norges fødselsdag. <u>Teksten:</u> Grunnlovens dag</p> <p>16 mai Spets Kari, Berg Ronny, Muri Karin, Giske Ida, Aanstad Kristine Hellem, <i>Norge vårt Norge</i>, S: 30-35. (Nyhetsartikkel/ intervju) Kjendiser forklarer hvorfor de elsker Norge. Historien er ikke i fokus her. Kjendisene skaper her selv tilknytning til historien som igjen øker deres historiebevissthet.</p>	<p>10 mai Kingsrød Marie Moen, <i>Bunad-kupp i siste liten</i>, S: 8-9 (Nyhetsartikkel) Informerer om at du kan gjøre bunad kupp på finn.no <u>Begrep:</u> Ingen begrep</p> <p>11 mai Vikøyr Harald, <i>Tørt i øst-vått i vest</i>, S: 15. (Nyhetsmelding) Informerer om det kommende 17-mai været. <u>Begrep:</u> ingen begrep</p> <p>Kobro Berit, <i>Da Moses kom til Eidsvoll</i>, S: 45. (Anmeldelse) en bok som skildrer grunnlovens arvesynd. <u>Begrep:</u> ingen begrep</p> <p>Werhaug Sølvi, Bjåkand Nils, <i>Ukjente helter i 1814-drama</i>, S: 42-43. (Intervju) Sandviken blir intervjuet om sin nye bok som gir ut i jubileet. <u>Begrep:</u> ingen begrep</p> <p>13 mai Vikøyr Harald, <i>Strålende 17 mai i store deler av landet</i>, Oslo kan få 20 grader, S: 4. (Nyhetsmelding) Informerer om at det blir sol i store deler av landet på 17-mai. <u>Begrep:</u> nasjonaldagen</p> <p>14 mai Ighanian Catherine Gonsholt, <i>Tror det spøker på Eidsvoll</i>, S: 37. (Intervju) Krimforfatter Dahl snakker om sitt teaterstykke der han lover en god mengde grøss og tror selv at det spøker på Eidsvoll. <u>Begrep:</u> Ingen <u>Teksten:</u> Grunnlovsjubileet</p> <p>15 mai</p>	<p>13 mai Eisentraeger Stian, Lauveng Kenneth, <i>Slik har vi endret oss fra 1814-2014</i>, S: 26-27 (Nyhetsartikkel) Leseren får kunnskap om hvordan nordmenn har forandret seg fra 1814 til i dag. Det er Renate Wågnes fra statsarkivet som står bak prosjektet. Kunne blitt plassert i underholdene på grunn og bildeillustrasjoner. Kunne også blitt plassert i tilhørighet. <u>Begrep:</u> 1814-2014</p> <p>14 mai Eisentraeger Stian, <i>Bli en 1814-turist!</i>, S: 22-24. (Bakgrunnsartikkel) gir kunnskap om de 12 mest sentrale historiske stedene i 1814 og hva som skjedde der. Kunne blitt plassert i praktisk informativ siden vi får en god del informasjon om hva som befinner seg på stedet i dag. <u>Begrep:</u> Ingen begrep <u>Tekst:</u> Grunnloven fyller 200-år.</p> <p>Langeland Nils Rune, <i>Eit farleg dokument</i>, S: 30-31 (Ekstern kronikk) Inngår i serien "<i>De neste 200 år</i>" Argumenterer at sosialforvaltningen har utviklet seg ved siden av grunnloven, grunnloven kan dermed i fremtiden bli et farlig dokument. <u>Begrep:</u> ingen begrep <u>Teksten:</u> Grunnloven</p> <p>15 mai Eisentraeger Stian, <i>Avslørt som spion</i>, S: 25. (Portrett) Formidler kunnskap om den britiske spionen Charles Gordon. <u>Begrep:</u> 1814-2014</p> <p>16 mai Høydal Håkon Fostervold, <i>Sæve nasjonaldager</i>, magasinet, S: 15 (Notis) Formidler ulike praksiser når det gjelder å feire nasjonaldager. <u>Begrep:</u> ingen begrep</p> <p>Eriksson Tuomas Hylanderis, <i>En kuriositet i verdenshistorien</i>, S: 50-51. (Ekstern kronikk) Inngår i serien "<i>De neste 200 år</i>" Professoren tar et historisk tilbakeblikk fra 2214 og mot 2014 og redegjør hva som har skjedd. Det han skildrer plausibelt.</p>	<p>16 mai Brannfjell Julie, <i>Nasjonal festbrems</i>, magasinet, S: 12. (Intervju) Mener at folkefest ikke er riktig måte å feire 17-mai. Mener at det burde være kunnskapsformidling i sentrum. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet</p> <p>Gjerde Arild H, <i>En verdig 200-årig 17.mai!</i>, S: 51 (Leserinnlegg) argumenterer at vi må ha en verdig 17-mai feiring uten rasistiske ytringer. <u>Begrep:</u> 200-årige grunnloven</p> <p>Sum 2 stk</p>	<p>10 mai Aanstad Kristine Hellem, Brænde Eivind Griffith, <i>Mektige i 1814 – mektige i dag</i>, S: 55-57. (Nyhetsartikkel/ Intervju) Kartlegger slektsforholdet mellom dagens kjendiser og sentrale Eidsvollsmenn. Ikke historie som er i sentrum, men hva kjendisene føler om å være i slekt med eidsvollsmennene. <u>Begrep:</u> 1814-2014</p> <p>15 mai: Eggen Torgrim, <i>Dramatiske år</i>, S. 36-37. (Ekstern kronikk) Inngår i serien "<i>De neste 200 år</i>" Forklarer kronologisk hva som skjer frem til 2214. <u>Begrep:</u> ingen begrep</p> <p>17 mai: Rydne Jon H, Hagen Roar, <i>Skålte og sang for frihet</i>, S: 40-41 (Bakgrunnsartikkel) Forklarer hva som skjedde bak kulissene på Eidsvoll, eidsvollsmennene var rappkjefet, likte alkohol, og damer. Fengende overskrift og karikatur tegninger. Denne artikkelen har et underholdene uttrykk men samtidig som innholdet preges av kunnskapsformidling <u>Begrep:</u> 1814-2014</p> <p>Sum 3 stk</p>
--	--	--	--	--	--

	<p>dette blir igjen formidlet til leseren. <u>Begrep:</u> 200-års jubilaranten Norge</p> <p>17 mai Aanstad Kristine Hellem, Neumann Roger, <i>Dette elsker vi med Norge</i>, S: 18-19 (Nyhetsartikkel/ intervju) VG har i samarbeid med INFACHT undersøkt hva nordmenn elsker mest med Norge, på bakgrunn av dette har VG intervjuet kjendiser som forstår nordmennenes valg. Bruk av store bilder, overskrifter og lite tekst. Ikke historie i fokus. <u>Begrep:</u> 1814-2014</p> <p>Sum: 5 stk</p>	<p>Ighanian Catherine Gonsholt, Bjåland Nils, <i>Ekstrem oppussing</i>, S: 26-27. (Nyhetsartikkel) viser oss ved hjelp av bilder og tekst detaljene i Eidsvoll restaureringen. Teksten preges av informasjon om restaureringen, Kunne blitt plassert i underholdende på grunn av mange bilder og underholdene informasjon. <u>Begrep:</u> ingen begrep brukt</p> <p>Andersen Nina, Solberg Trond, <i>Dette koster 17-mai-festen</i>, s: 18-19 (Nyhetsmelding) informerer om hvor det er lurt å handle inn før 17.mai festen. <u>Begrep:</u> 17-mai festen</p> <p>Vikøyr Harald, <i>Østlandet blir 17.mai- vinneren</i>, S: 20 (Nyhetsmelding) informerer om at Østlandet blir 17.mai vinneren og får sol. <u>Begrep:</u> Grunnlovsdagen</p> <p>16 mai Tømmerberg Emilie, <i>Perfekte festfrisyrer til bunaden</i>, S: 38 (Notis) informerer om hvordan få perfekt frisyre til 17-mai festen. <u>Begrep:</u> nasjonaldagen</p> <p>Redaksjonen, <i>Hipp hurra for Kong Olavs festmeny</i>, S: 40-43 (Nyhetsmelding) <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet</p> <p>Redaksjonen, <i>Boblende jubileum</i>, S: 46 (Nyhetsmelding) Informerer om god drikke til 17-mai <u>Begrep:</u> 200-års dagen.</p> <p>18 mai Redaksjonen, <i>Skøyeringene</i>, S: 36-37</p>	<p><u>Begrep:</u> ingen begrep</p> <p>18 mai: Witoszek Nina, <i>Finnes det et Norge om 200 år?</i>, S: 34-35 (Ekstern kronikk) Inngår i serien "De neste 200 år" Spår fremtiden til Norge frem til 2054. <u>Begrep:</u> ingen begrep</p> <p>19 mai Glenthøj Rasmus, Ottosen Morthen Nordhagen, <i>Burde Danmark si unnskyld for 400-årsnatten?</i>, S: 22-23 (Ekstern kronikk) Drøfter om Danmark og Norge burde si unnskyld til hverandre. Her er det kunnskapsformidling gjennom logos som står i fokus. <u>Begrep:</u> 200-årsjubileet for løsrivelse</p> <p>Sum 8 stk</p>		
--	--	---	--	--	--

		(Nyhetsartikkel) Informerer om feiringen landet rundt. <u>Begrep:</u> ingen begrep			
		Sum 13 stk			
Aftenposten	18 mai Lund Joacim, <i>Vi elsker dette landet!</i> S: 6. (Redaksjonell kommentar) Bruker mye patos og forklarer hvordan nasjonalfeiringen ble. Nasjonalromantisk. Leserne får en tilhørighet til det som skildres og kan binde seg til det kollektive norske felleskapet. <u>Begrep:</u> ingen <u>Tekst:</u> Vi feirer grunnlovens 200-års dag 11 mai Kokkvoold Per Edgar, <i>Det er lov å elske sitt land</i> , Kulturddel S: 2 (Ekstern kronikk) Forklarer forskjellen mellom nasjonalisme og patriotisme. Han forklarer også at patriotien elsker sitt fedreland og det er lov siden Norge er et land verdt å elske. Han skildrer elementer nordmenn bør være stolte av. Kunne blitt plassert i didaktisk på grunn av kunnskapsformidlingen. <u>Begrep:</u> ingen begrep Sum: 2 stk	10 mai Røed Kjetil, <i>Gallerihopping i Oslo</i> , S: 64 (Notis) Informasjon om en utstilling som tar for seg utviklingen til det norske flagget. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileet 16 mai Haugsvær Nicoline, <i>Sør og øst er heldigst i år</i> , S: 2. (Nyhetsmelding) Gir informasjon om hvordan 17-mai været blir. <u>Begrep:</u> ingen begrep Johansen Robert <i>Veiåker, Konger for en dag</i> , S: 4-5. (Nyhetsartikkel) Får informasjon om en skoleklasse som har vært på Eidsvoll og vært konger for en dag. <u>Begrep:</u> ingen begrep 18 mai Løken Astrid, Haakaas Einar, <i>Aldri sett så mange glade mennesker</i> , S: 5 (Nyhetsartikkel) Gi informasjon om hvordan 17-mai feiringen pågikk i hovedstaden. <u>Begrep:</u> ingen begrep <u>Teksten:</u> Grunnlovsjubileet Harket Håkon, <i>Tankene som gav oss jødeparagrafen</i> , Kulturddel, S: 9. (Anmeldelse) får informasjon om hva den nye boken til Håkon Harket. Sentral i boken er jødeparagrafen. <u>Begrep:</u> ingen <u>Tekst:</u> ingen Sum 5 stk	10 mai Keilhau Lars, <i>Grunnlovens maratonmann</i> , S: 75. (Intervju) Mestad svarer på spørsmål der vi får formildet kunnskap om grunnloven. Kunne ha gått under underholdende på grunn av bildebruk og den uformelle tonen i intervjuet. <u>Begrep:</u> ingen <u>Tekst:</u> Grunnloven 11 mai Lie Einar, <i>Den vanskeligste dagen på Eidsvoll</i> , Økonomidel, S: 4-5. (Ekstern bakgrunnsartikkel/kronikk) Gir kunnskap om eidsvollgarantien den 13. mai 1814. Forklarer hvorfor dette ble gjennomført og konsekvenser av dette. <u>Begrep:</u> ingen <u>Tekst:</u> Grunnloven, selvstendig stat 12 mai Kagge Gunnar, <i>Laget grunnloven uten kjennskap til verden rundt</i> , S:36-37 (Redaksjonell kronikk/bakgrunnsartikkel) skildrer hvor lite kunnskap eidsvollsmenn hadde om verden rundt, samt hvor lang tid det tok for de fikk nyheter. Logos <u>Begrep:</u> Ingen begrep <u>Tekst:</u> Grunnloven 13 mai Kagge Gunnar, <i>Greve, raddis og forræder</i> , S: 36-37. (Redaksjonell portrett) Redegjørelse av hvem Herman Wedel Jarlsberg var. Logos. <u>Begrep:</u> ingen <u>Tekst:</u> ingen 14 mai Tesseem Liv Berit, <i>4x hipp hurra for Grunnloven</i> , S: 42-43 (Redaksjonell kronikk, bakgrunnsartikkel) Gir kunnskap om hvordan jubileet ble feiret på ulike måter i 1864, 1914, 1964 og 2014. <u>Begrep:</u> Grunnloven. 16 mai Muri Beate, <i>Det startet med herremiddager og en sur</i>	11 mai Gylver Sunniva, <i>Når andre betaler prisen</i> , Kulturddel, S: 3. (Ekstern kommentar) Drøfter frihetsbegrepet, å argumenterer for den friheten bibelen snakker om. <u>Begrep:</u> ingen begrep Godal Anne Marit, <i>Fra Eidsvoll til Facebook</i> , Kulturddel, S: 13. (Ekstern kronikk/debattinnlegg) Drøfter den demokratiske utvidelsen og hvilke konsekvenser den har. <u>Begrep:</u> ingen begrep 12 mai Madsen Per Anders, <i>Ikke bare menneskerettigheter</i> , S: 27. (Redaksjonell kommentar) Drøfter menneskerettighetenes inntog i grunnloven. Kunne blitt plassert i didaktisk. <u>Begrep:</u> Ingen <u>Tekst:</u> Grunnloven. Gunleiksrud Haakon Bø, <i>Ikke bare jubel over grunnloven</i> , S: 35. (Leserinnlegg) Sentralstyremedlem Humanetisk Ungdom Bø argumenterer at grunnloven og Norge burde ta avstand fra vrangforestillingen om at kristendommen samler Norge. <u>Begrep:</u> Grunnloven <u>Tekst:</u> Grunnloven 14 mai Økland Ingunn, <i>Gamle synder er igjen</i> , S: 31. (Redaksjonell kommentar) Drøfter Kongolandsbyen. <u>Begrep:</u> Ingen <u>Tekst:</u> Grunnloven 15 mai Thommessen Olemic, <i>Demokratiske utfordringer i vår tid</i> , S: 49 (Ekstert debattinnlegg)	16 mai Nærø Sturle Scholz, <i>Hjemme hos Dronning Margrethe</i> , magasinet, S: 15-21 (Intervju) Kunne blitt plassert i didaktisk fordi man lærer noe av dronningens svar, men samtidig er det mange spørsmål som har en underholdende karakter. Samt er det mange bildeillustrasjoner. <u>Begrep:</u> ingen <u>Tekst:</u> Grunnlovens 200-års dag Hegtun Halvor, <i>Eidsvollsmennene</i> , magasinet, S: 28-33. (Redaksjonell reportasje) Dagens Eidsvoll menn representert gjennom American Cruisers Club Eidsvoll. <u>Begrep:</u> Jubileum, grunnloven 200-år Nærø Sturle Scholz, <i>"Ja, vi elsker" må vel også fornyes nå?</i> , S: 50. (Intervju) Språkviser Helene Urisvarer på spørsmål om "ja vi elsker" oppfyller sine intensjoner. <u>Begrep:</u> ingen Sum 3 stk

			<p><i>konge</i>, S: 40-42 (Redaksjonell kronikk/bakgrunnsartikkel) Kunnskapsformidling om hvordan Karl Johan nektet 17 mai feiring og hvordan dette utviklet seg til i dag hvor kongefamilien står å vinker til toget. <u>Begrep</u>: 17-mai feiringen <u>Tekst</u>:</p> <p>18 mai Kagge Gunnar, <i>Norges konservative opprørskonge</i>, S: 18-19. (Redaksjonell portrett) Kunnskapsformidling om stattholderen Christin Fredrik. <u>Begrep</u>: Ingen <u>Tekst</u>: Grunnloven</p> <p>Sum 7 stk</p>	<p>Diskuterer demokratiets utfordringer i nær fremtid. <u>Begrep</u>: Grunnlovsjubileet</p> <p>16 mai Madsen Per Anders, <i>Folkestyrets floker</i>, S: 29. (Redaksjonell kommentar) drøfter det norske selvbedraget med at vi tror vi er en suveren stat, men vi melder oss inn i flere overnasjonale felleskap som EU og EØS. <u>Begrep</u>: Grunnloven 200-år <u>Tekst</u>: Grunnloven og nasjonal suverenitet.</p> <p>Fugelli Per, <i>I tog for tillit og mangfold</i>, S: 38 (Ekstern kronikk) Argumenterer at man ikke må ha fordommer å heller sette pris på mangfoldet <u>Begrep</u>: 17-mai</p> <p>18 mai Røed Kjetil, <i>Pirker i glansbilde Norge</i>, S: 22. (Ekstern anmeldelse) Drøfter Kongoutstillingen og dens politiske innhold om hvilken sortering av mennesker vi fortsatt driver med i dagens samfunn. <u>Begrep</u>: ingen begrep</p> <p>Hansen Espen Egil <i>Jubileum for et flerkulturelt Norge</i>, (Leder) S: 2 argumenterer at skolen er viktig for å holde grunnlovens verdier i hevd å skape en inkluderende mangfoldig samfunn. <u>Begrep</u>: Jubileum <u>Tekst</u>: Grunnloven</p> <p>Sum 10 stk</p>	
<p>Klassekampen</p> <p>Antall artikler totalt: 22</p> <p>Redaksjonelle: 8 Eksterne kommentatorer: 14</p>	<p>15 mai: Kristoffersen Lillevi, B, <i>Æres den som æres bør</i>, S: 32 (Ekstern kommentar) Forfatter Lillevik gir en historisk redegjørelse av de første 17 mai togene og mannen bak Matthias Conrad Peterson. Mye patos <u>Begrep</u>: ingen <u>Tekst</u>: grunnlovens 200-års jubileum</p>		<p>10 mai Saugstad Jens, <i>Med lov skal landet bygges</i>, S: 42. (Ekstern kronikk) Professoren i filosofi argumenterer ut fra sin faglige bakgrunn at det er flere grunner til å holde FN's menneskerettighetstenkning utenfor Grunnloven. <u>Begrep</u>: Grunnloven</p> <p>Hoem Edvard, <i>Handverkarsongen</i>, S: 16.</p>	<p>10 mai Brække Jonas, Mohr Anniken C, <i>Ført bak lyset</i>, S: 47. (Intervju) Anine Kierulf argumenterer at høyre har ført sine velgere bak lyset. Michael Tetzschner fra høyre argumenterer i mot. <u>Begrep</u>: ingen <u>Tekst</u>: grunnloven</p> <p>13 mai</p>	

	<p>16 mai Simenstad Line Madsen, <i>Mellom bakker og berg</i>, magasinet, S: 4-11. Tar utgangspunkt i en familie og skildrer deres slekthistorie tilbake til 1814. Øker historiebevissteten til de som blir intervjuet og leserne forstår hvordan "vanlige" mennesker inngår i den historiske utviklingen. (Redaksjonell nyhetsartikkel) <u>Begrep: ingen</u> <u>Tekst: Grunnloven</u></p> <p>20 mai Braanen Bjørngulv, <i>Moderne verdier</i>, S: 2. (Redaksjonell kommentar) forklarer grunnlovens utvikling og drøfter hva det er vi feirer på 17-mai. Patos <u>Begrep:</u> <u>Tekst:</u> vi feirer grunnloven og den norske selvstendigheten.</p> <p>Sum 3 stk</p>		<p>(Ekstern artikkel) Redegjør for mannskorsangens far Johan Conradi og utviklingen av mannskorsang i Norge. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileum.</p> <p>12 mai Kydland Anne Jorunn, <i>Den nasjonsbyggende sangen</i>, musikkmagasinet, S: 6-7. (Ekstern essay) Forklarer hvilken nasjonalbyggende effekt "ja vi elsker" og andre sanger har. Forklarer den historiske utviklingen til sangen fra 1814 til starten på 1900-tallet. <u>Begrep:</u> Grunnlovsjubileum.</p> <p>13 mai Østerud Øyvind, <i>Folkestyre eller elitestyre?</i>, S: 12-13. (Ekstern kronikk) Formidler kunnskap om den liberale forfatningen nordmenn fikk tiltros for at vi hadde et elitestyre utover 1800-tallet. Drøfter den norske statusen i dag og til de andre landene i Europa. Snakker om utfordrerne til folkestyret; EU og EØS, <u>Begrep:</u> Folkestyre eller elitestyre <u>Tekst:</u> selvstyre</p> <p>14 mai Hoem Edvard, <i>Mod den evige sne</i>, S: 10 (Ekstern nyhetsartikkel) Formidler kunnskapen om nasjonalsanger og forfatterne, tankene og inspirasjonen bak. <u>Begrep:</u> ingen <u>Tekst:</u> grunnloven</p> <p>15 mai Kulås Guri, Mohr Anniken C, <i>Porten til mediesamfunnet</i>, S: 26-27 (Redaksjonell nyhetsartikkel) Redegjør hvordan jubileumsfeiringen i 1914 ble gjennomført, der modernitet kan sees på som et nøkkelord. Trekker også frem Kongolandsbyen. . <u>Begrep:</u> Grunnlovsfeiring</p> <p>Nilsen Haavar Simon, <i>Ei djupare grunnlov</i>, S: 3 (Ekstern kronikk) Pater Haavard formidler kunnskap om den 42 år gamle Columba som dannet et kloster. <u>Begrep:</u> Grunnloven <u>Tekst:</u> Grunnlov</p> <p>16 mai Ystad Vigdis, <i>Det mytologiske Dovrefjellet</i>,</p>	<p>Redaktør for klassekampen Braanen Bjørngulv, <i>Grunnlov i ny drakt</i>, S: 2. (Redaksjonell kommentar) Argumenterer for å grunnlovfeste tilfredsstillende levestandar. <u>Begrep:</u> Grunnloven <u>Tekst:</u> Grunnloven</p> <p>Beukes Hans, <i>Stopp dette Fabian Stang</i>, S: 24. (Ekstern debattinnlegg) Den namibiske forfatteren og aktivisten Beukes argumenterer for at kongoladsbyen er forkastelig og rasistisk. <u>Begrep:</u> ingen <u>Tekst:</u> Ingen</p> <p>16 mai Vollan Mari Brennan, <i>Løfter muslimske medsøstre</i>, magasinet, S: 18-19 (Intervju) Mawra Mahmood argumenterer at vi har mye og feire 17-mai, men Norge må jobbe mer med å inkludere minoriteter, hun trekker frem Storbritannia som er foregangsland. <u>Begrep:</u> ingen <u>Tekst:</u> grunnlovsjubileet</p> <p>Ismali Warsan, <i>Ytringsfrihet er religionsfrihet</i>, S: 23 (Ekstern kronikk) Drøfter hvorfor land som setter ytringsfrihet høyst misliker religionsfrihet mest. <u>Begrep:</u> Grunnloven <u>Tekst:</u> grunnloven, ytringsfrihet</p> <p>Braanen Bjørngulv, <i>Virksom puls</i>, Magasinet S: 2, (Leder innlegg) formidler kunnskap om hva grunnloven er, å hvilke utfordringer den står ovenfor. <u>Begrep:</u> ingen <u>Tekst:</u> grunnlov og folkesuverenitet</p> <p>Sum 6 stk</p>	
--	---	--	---	--	--

			<p>magasinet, S: 12-13. (Ekstern kronikk) Professoren i nordisk litteratur gir et grundig dypdykk i Eidsvoll edens kulturhistorie og hvorfor Dovre er blitt en symbol på frihet og selvstendighet. Kunne også plasseres i didaktisk. <u>Begrep:</u> ingen <u>Tekst:</u> ingen</p> <p>Mestad Ola, <i>Folkesuvereniteten</i>, magasinet, S: 2-3 (Ekstern kronikk) Kunnskapsformidling om hva som ligger i begrepet folkesuverenitetsprinsippet og hvilken samfunnskontrakt og tanker som ligger bak. Han drøfter videre om folkesuverenitetsprinsippet er relevant når vi har gitt deler av suvereniteten til EØS. Tar ikke et selvstendig standpunkt selv i diskusjonen. <u>Begrep:</u> Folkesuverenitet</p> <p>Langeweyde Caspar Sluyterman Van, <i>Hvorfor lever nordmenn fortsatt på 1800-tallet?</i> S: 23 (Ekstern kommentar) Van formidler kunnskap om nasjonalisme, og personlig og kollektiv identitet. Bruker bunad som eksempel på norsk identitet. Kunnskapsformidling i fokus. <u>Ingen begrep om jubileet.</u> <u>Tekst:</u> selvstendig nasjon</p> <p>Flemmen Haakon, <i>Ekspertene vender tilbake</i>, magasinet, S: 14- 17. (Ekstern reportasje) Øyvind Østerud argumenterer for at ekspertene vender tilbake med tanke på EØS. Catrine Holst mener vi må bytte fokus, vi trenger eksperter men vi må finne en måte å kontrollere de. Jan Werner Muller skriver at domstoler tar over. Ola Mestad forklarer at Norge ikke har hatt folkemasser som går over styr, dermed har folkestyre en positiv klang. Logos <u>Begrep:</u> Ekspertene vender tilbake. <u>Tekst:</u> suvereniteten</p> <p>Hjelle Eivind Otto, <i>Fremtidens grunnlov</i>, magasinet, S: 22-23. (Ekstern kronikk) Formidler hvem som er sett på som de tradisjonelle</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>utfordrerne til selvstendigheten. Mener at i løpet av et 200 års perspektiv er det ikke NATO og EU som er utfordrerne. Det er isteden store kontinenter som Asia, Afrika og Sør-Amerika og vi er over i en av-globalisert verden, når man skal forandre grunnloven må man ta hensyn til dette. Kunne også ha blitt plassert i politisk.</p> <p><u>Begrep:</u> Grunnloven <u>Tekst:</u> Suverenitet</p> <p>19 mai Brække Jonas, <i>Flaggstrid</i> x3, S: 22 (Redaksjonell notis) Tar kort å forklarer flaggstriden.</p> <p><u>Begrep:</u> ingen <u>Tekst:</u> ingen</p> <p>Sum 13 stk</p>		
--	--	--	---	--	--